

คู่มืออนุสัญญา

ว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติ
ทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (ICERD)

สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งเอเชีย
มูลนิธิผสานวัฒนธรรม

คู่มือ

อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติ
ทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (ICERD)

สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งเอเชีย
มูลนิธิสถานวัฒนธรรม

เขียนโดย

กัลปาลัตตา คุดศา : สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งเอเชีย

Email: kalpalated@gmail.com

พระเพ็ญ คงขจรเกียรติ, ญาศา หัตถธรรมบุญ : มูลนิธิสถานวัฒนธรรม

Email: noinoipompen@gmail.com, yadadear@hotmail.com

รูปเล่ม

โรงพิมพ์เค็อนตุลา

เชื้อเพลิงภาพ

กตฤณกรรม สุวรรณกาญจน์, พระเพ็ญ คงขจรเกียรติ,
อวิรัชชัย พัฒนาการณ์, ญาศา หัตถธรรมบุญ

จัดพิมพ์

มูลนิธิสถานวัฒนธรรมและสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งเอเชีย

111 ซอยสิทธิชน ถนนสุทธิสารวินิจฉัย แขวงสามเสนนอก

เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10320

โทรศัพท์ 02-693-4939 โทรสาร 02-275-3954

www.hrdfoundation.org

ISBN: 978-974-287-291-5

พิมพ์ครั้งที่ 1 / กันยายน 2551

ราคา 150 บาท

หนังสือเล่มนี้ไม่สงวนสิทธิ์สำหรับการนำบางส่วนหรือทั้งหมดไปใช้ในการศึกษา
กิจกรรม การรณรงค์ด้านสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้กรุณาการอ้างอิงที่มา
หรือแจ้งให้ผู้จัดทำได้ทราบถึงการนำไปใช้จักขอบคุณยิ่ง

{ ถ้อยแถลง }

ในเดือนมิถุนายน 2550 มูลนิธิผสานวัฒนธรรมได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาโครงการการแก้ปัญหาการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในกระบวนการยุติธรรม ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบไปด้วย ผู้ทำงานในประเด็นแรงงานข้ามชาติ ชนพื้นเมือง ชาวเขา และผู้ไร้รัฐไร้สัญชาติ กลุ่มนักเคลื่อนไหวด้านสิทธิมนุษยชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ อันเป็นพื้นที่ซึ่งได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบที่ประชุมได้มีการหารือถึงการเลือกปฏิบัติในสังคมไทยซึ่งรวมถึงระบบและโครงสร้างสนับสนุนการเลือกปฏิบัติ ในที่ประชุมเห็นด้วยที่จะนำมาตรฐานการรับรองและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนที่ปรากฏในอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบมาใช้เพื่อการเสริมสร้างให้เกิดความเคารพในหลักของการไม่เลือกปฏิบัติ และเพื่อผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกฎหมายนโยบาย เพื่อเริ่มดำเนินการตามข้อตกลงดังกล่าว ที่ประชุมเรียกร้องให้มีแหล่งข้อมูลที่จะสามารถเสริมสร้างความเข้าใจในมาตรฐานและหลักการที่ได้รับรองไว้ในอนุสัญญา

คู่มือศึกษา อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบจึงได้ถูกจัดทำขึ้นเพื่อสนองความต้องการดังกล่าวโดยการอธิบายถึงหลักของอนุสัญญา และการนำอนุสัญญา ไปใช้เพื่อเสริมสร้างสิทธิและความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติ ทั้งนี้ได้อธิบายไว้ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย นอกจากนี้ ยังได้ยกตัวอย่างกรณีศึกษา กฎหมาย นโยบายในประเทศไทยที่จะช่วยกระตุ้นผู้อ่านให้สามารถวิเคราะห์ได้ว่า กรณีศึกษา กฎหมาย นโยบาย นั้นๆ เลือกปฏิบัติต่อกลุ่มบุคคลอย่างไร และมาตรการแนวทางใดบ้างที่จะสามารถช่วยให้บุคคลเหล่านั้นเรียกร้องสิทธิของพวกเขาได้

มูลนิธิผสานวัฒนธรรมขอขอบคุณ คุณภาวิณี ชุมศรี และคุณพิภพ
อุดมอิทธิพงษ์สำหรับคำแปลภาษาไทยในคู่มือเล่มนี้ขอขอบคุณนายอดิสรณ์
จันทร์ช่วย ศูนย์ปฏิบัติการร่วมเพื่อแก้ไขปัญหาประชาชน บนพื้นที่สูง โครงการ
ช่วยเหลือผู้มีปัญหาทางทะเบียนราษฎรและสถานะบุคคล สภากายความ
และโครงการส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงานสำหรับแรงงานข้ามชาติ
ที่กรุณาให้ข้อมูลกรณีศึกษา

ม.ร.ว. พุทธิสาด ชุมพล	สมชาย หอมลออ
ประธาน	ประธาน
สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งเอเชีย	มูลนิธิผสานวัฒนธรรม

{ สารบัญ }

1. บทนำ	1
2. พื้นฐานของกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชน สิทธิมนุษยชนคืออะไร พิธีกรณบัตรอริกาตี ลักษณะเด่นของวิถีทางสิทธิมนุษยชน ความแตกต่างระหว่างกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชน กับกฎหมายระหว่างประเทศ	5
3. ความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติในกฎหมาย ระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ความเสมอภาคโดยรูปแบบและความเสมอภาคโดยเนื้อหา การเลือกปฏิบัติโดยตรงและการเลือกปฏิบัติโดยอ้อม การเลือกปฏิบัติที่เป็นคุณ กรณีศึกษา: ความเสมอภาคโดยเนื้อหา	9
4. การเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิ การเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ นิยามของการเลือกปฏิบัติ การแสดงความหวาดกลัวสำหรับการเลือกปฏิบัติ การกีดกันของกรณีการเลือกปฏิบัติ ตัวอย่างการวิเคราะห์การเลือกปฏิบัติ รายงานการพิจารณารายงานประเทศที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนของการเลือกปฏิบัติ	13

5. พันธกรณีของรัฐภาคีภายใต้อนุสัญญา
ว่าด้วยการจัดการเรือปฏิบัติทางเรือชาติในทุกรูปแบบ
พันธกรณีของรัฐภาคี
การเรือปฏิบัติที่เป็นคุณ
รายงานการพิจารณารายงานประเทศและความเห็นเกี่ยวกับ
พันธหน้าที่ของรัฐภาคี 25
6. สิทธิที่จะเข้าถึงและใช้สิทธิมนุษยชนต่างๆ
โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ
สิทธิต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในข้อบทที่ 5 ของอนุสัญญาฯ
ความสัมพันธ์กับสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนอื่นๆ 29
7. สิทธิของบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมือง
ใครคือบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมือง
การปฏิบัติที่แตกต่างระหว่างบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองและพลเมือง
สามารถกระทำได้หรือไม่
มาตรฐานบางประการจากข้อเสนอแนะทั่วไปลำดับที่ 30
รายงานการพิจารณารายงานประเทศ และความเห็นของคณะกรรมการ
ว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ
สถานของกมไร้สัญชาติ แลคมไร้รัฐในประเทศไทย
ข้อเสนอแนะทั่วไปลำดับที่ 30 35
8. สิทธิของชนพื้นเมือง
การเลือกปฏิบัติต่อชนพื้นเมือง
ความเห็นของคณะกรรมการฯ ในรายงานการพิจารณารายงานประเทศ
สถานของชนพื้นเมืองในประเทศไทย
ข้อเสนอแนะทั่วไปลำดับที่ 23 59

<p>9. การเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในการบริหาร
และการปฏิบัติงานในระบบยุติธรรม   ลักษณะของการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในการ
บริหารและปฏิบัติงานในระบบยุติธรรม   เหตุของการจัดทำประวัติทางเชื้อชาติซึ่งเป็นสิ่งที่ผิด
การจัดทำประวัติทางเชื้อชาติ แนวทางในการสืบสวน
คณะกรรมการกวีเนค   การเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติและมาตรการต่อต้านการก่อการร้าย :
คณะกรรมการการจัดทำประวัติทางเชื้อชาติในประเทศไทย
ยังเสนอแนะทั่วไปลำดับที่ 31</p>	69
<p>10. คำพูดและการแสดงออกที่เหยียดเชื้อชาติ</p> <p>การโฆษณาชวนเชื่อที่เกิดจากการปลุกปั่นว่ามีเชื้อชาติที่เหนือกว่า
หรือความเกลียดชังทางเชื้อชาติ</p> <p>รายงานการพิจารณารายงานประเทศโดยคณะกรรมการฯ</p>	99
<p>11. การต่อสู้กับอคติและทัศนคติตายตัว</p> <p>ข้อบทที่ 7 ของอนุสัญญาฯ</p> <p>รายงานการพิจารณารายงานประเทศโดยคณะกรรมการ
ว่าด้วยการบริหารจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ</p>	101
12. มีทัศนคติเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ ยังเสนอแนะทั่วไปลำดับที่ 25 ปัญหาในการเข้าถึงความยุติธรรมในประเทศไทย	105

13. การเยียวยาความเสียหายจากการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ ข้อนที่ 6 ของอนุสัญญาฯ กรณีศึกษา ความพยายามทางกฎหมายเพื่อสิทธิในสันติภาพ	107
14. มรบังคับใช้มาตรฐานสิทธิมนุษยชนสากลในประเทศ	111
ภาคผนวก	
1. ดิบนิคำศัพท์	117
2. การทบทวนชีวิต/กรณีให้สัมภาษณ์เพื่อเข้าเป็นพยาน อนุสัญญาฯ ด้วยกรณีการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ ในทุกภูมิภาค (ICERD)	119
3. อนุสัญญาฯ ด้วยกรณีการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ ในทุกภูมิภาค (ICERD)	121

บทนำ

1

{ บทนำ }

อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุก
รูปแบบ (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “อนุสัญญา”) คือ เครื่องมือที่สำคัญที่สุด
เกี่ยวกับเชื้อชาติและหลักการที่จำเป็นซึ่งป้องกันขัดขวางการเลือกปฏิบัติ
ทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ ซึ่งได้รับการยอมรับให้เป็นแก่นแบบแผนของ
กฎหมายระหว่างประเทศเพื่อห้ามการลิดรอนสิทธิทั้งปวง¹

อนุสัญญา นิยามการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติและระบุภาระ
หน้าที่ของรัฐภาคี ที่จะต่อสู้กับการเลือกปฏิบัตินี้ อนุสัญญา มิได้สร้าง
สิทธิพลเมือง สิทธิทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม หรือวัฒนธรรม แต่ยึดถือ
ในสิทธิเหล่านี้ซึ่งปรากฏมีอยู่แล้วและผูกพันรัฐให้ห้ามและจัดการเลือก
ปฏิบัติทางเชื้อชาติในส่วนของที่เกี่ยวกับสิทธิต่างๆ นี้

อนุสัญญา ไม่เพียงกำหนดให้รัฐภาคีละเว้นการกระทำที่เป็นการ
เลือกปฏิบัติเท่านั้น แต่รวมถึงห้ามมิให้เกิดการเลือกปฏิบัติโดยตัวบุคคล
กลุ่มบุคคล หรือองค์กร

อนุสัญญา ยังกำหนดให้รัฐภาคีใช้มาตรการที่เหมาะสมต่อแนว
ปฏิบัติทั้งหมดที่ส่งผลให้เกิดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ

อนุสัญญา ยังก่อตั้งคณะกรรมการว่าด้วยการจัดการเลือก
ปฏิบัติทางเชื้อชาติ (ในที่นี้จากนี้ไปเรียกว่า “คณะกรรมการ”) เพื่อทำ
หน้าที่สังเกตควบคุมการปรับใช้ข้อบทบัญญัติในอนุสัญญา ทั้งนี้ภายใต้
อนุสัญญา รัฐภาคีทั้งปวงมีหน้าที่ในการเสนอ รายงานต่อกรรมการเกี่ยวกับ
สถานะของสิทธิที่ได้รับการคุ้มครองภายใต้อนุสัญญา และมาตรการต่างๆ
ที่รัฐได้ดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามหน้าที่ของตนภายใต้อนุสัญญา หลัง
จากพิจารณาแล้วคณะกรรมการจะมีรายงานการพิจารณาและข้อเสนอแนะ
โดยที่จะมีผู้ประสานงานที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ติดตาม
ความคืบหน้าเกี่ยวกับการที่รัฐภาคีปรับใช้ข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการ²

¹ ภารกิจของคณะกรรมการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ 1 พ.ศ. 2545 A/57/18 at Chapter XI C

² http://untreaty.un.org/ilc/texts/instruments/english/conventions/1_1_1969.pdf

คณะกรรมการยังมีอำนาจในการพิจารณาคำร้องเขียนของบุคคล¹ นอกจากนี้ ยังสามารถทำข้อเสนอแนะทั่วไปเพื่ออธิบายถึงกรอบและวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฯ ข้อต่างๆ รายงานการพิจารณาประกอบกับข้อคิดเห็นทั่วไปและคำตัดสินของคณะกรรมการตามคำร้องเขียนจะเสริมสร้างหลักการและแนวทางสำหรับการตีความสิทธิหน้าที่ตามอนุสัญญาฯ

สิทธิมนุษยชน คือ สิทธิของความเป็นมนุษย์ซึ่งอยู่บนฐานคิดของศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ที่แต่ละคนมีติดตัวมาแต่กำเนิดเป็นสิทธิของทุกคนที่ติดตัวมาไม่สามารถถูกสร้างขึ้นหรือถูกเพิกถอนได้โดยระบบหรือกฎหมายใดๆ กฎหมายต่อต้านการค้าทาสในศตวรรษที่ 19 ถูกบัญญัติขึ้นเพื่อสร้างหลักศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ การกระทำอันโหดร้ายในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้วางรากฐานความคิดของระบบกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชนเสียใหม่ นับแต่ปีคริสต์ศักราช 1945 กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชนฉบับหนึ่งก็เกิดขึ้นในรูปแบบของปฏิญญาสากล อนุสัญญาต่างๆ

ประเทศไทยได้ตกลงเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา ว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ โดยการภาคยานุวัติในปี พ.ศ.2546 อีกทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้รับรองหลักแห่งความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติไว้ในมาตรา 30

บุคคลย่อมเสมอภาคกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมือง อันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อจัดอุปสรรค หรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

¹ คำวินิจฉัยคำร้องเขียนของบุคคลของคณะกรรมการสามารถหาได้ที่ <http://www.bayelsky.com/docx.php?file=jurisprudence/treaty/berdizpt/0mode5/typeall>

กระนั้นก็ตาม ยังคงต้องใช้ความพยายามอีกมากสำหรับการที่จะลดช่องว่างระหว่างหลักการที่ได้รับการรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญกับสถานการณ์ความเป็นจริงของกลุ่มบุคคลที่ต้องถูกเลือกปฏิบัติอันเนื่องมาจากปัจจัยภายนอกอื่นได้แก่ความแตกต่างในทางเชื้อชาติ ชาติพันธุ์กำเนิด สัญชาติและความผิดปกติทางร่างกาย

อนุสัญญาระหว่างประเทศ ว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบและหลักความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติที่ได้รับการรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ สามารถนำไปใช้เพื่อเรียกร้องให้รัฐต้องให้ความเคารพต่อพันธะหน้าที่ที่ต้องไม่เลือกปฏิบัติ และต้องเคารพต่อหลักความเสมอภาค ทั้งนี้ โดยอาศัยยุทธศาสตร์ต่างๆ เพื่อการผลักดัน แบบแผนมาตรฐานต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในอนุสัญญาฯ ซึ่งจะช่วยให้สามารถเข้าใจในสิทธิความเสมอภาคที่ได้รับการรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น นอกจากนี้มาตรฐานสิทธิมนุษยชนยังสามารถนำไปใช้เพื่อสร้างความรู้และความเข้มแข็งให้กับชุมชน

การใช้คู่มือ

คู่มือฉบับนี้รวมไว้ซึ่งคำอธิบายอนุสัญญาฯ ข้อบทต่างๆ ซึ่งอธิบายไว้โดยคณะกรรมการว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ ข้อเสนอแนะทั่วไป รายงานการพิจารณารายงานประเทศและข้อความเห็นเกี่ยวกับคำร้องเรียนรายบุคคลต่างๆ คู่มือฉบับนี้สามารถใช้เพื่ออ้างอิงและช่วยในการทำความเข้าใจในสิทธิต่างๆ ที่ปรากฏ ในอนุสัญญาฯ ได้ดียิ่งขึ้น

เว็บไซต์ที่มีประโยชน์

- ข้อเสนอแนะทั่วไป โดยคณะกรรมการว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ <http://www.ohchr.org/english/bodies/cecid/cpmments.htm>

- รายงานการพิจารณารายงานประเทศโดยคณะกรรมการว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ <http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/newhvdocsbytype?OpenView&Start=1&Count=750&Expand=19.4#19.4>

๓ คำตัดสินข้อร้องเรียนรายบุคคลโดยคณะกรรมการว่าด้วยการ
จัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ [http://www.bayefsky.com/
docs.php/area/juris_prudence/treaty/cerd/opt/0/node/5/type/all](http://www.bayefsky.com/docs.php/area/juris_prudence/treaty/cerd/opt/0/node/5/type/all)

พื้นฐานของกฎหมาย
ระหว่างประเทศ
ว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

2

พื้นฐานของกฎหมายระหว่างประเทศ
ว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

สิทธิมนุษยชนคืออะไร
พันธกรณีต่อรัฐภาคี

ลักษณะเด่นของวิถีทางสิทธิมนุษยชน

ความแตกต่างระหว่างกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วย
สิทธิมนุษยชนกับกฎหมายระหว่างประเทศ

สิทธิมนุษยชนมีพื้นฐานมาจากศักดิ์ศรีที่ติดตัวมนุษย์ทุกคนมาแต่กำเนิด สิทธิมนุษยชนไม่ใช่สิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมาโดยกฎหมายซึ่งโดยนิยามบัญญัติ และไม่ได้เกิดขึ้นจากการที่รัฐกำหนดขึ้น แต่สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิของบุคคลทุกคนในฐานะที่เป็น “มนุษย์” ซึ่งสามารถนำไปสู่การตรวจสอบกฎหมายภายในได้ ว่าได้ให้ความสำคัญและเคารพต่อสิทธิมนุษยชนหรือไม่

กฎหมายห้ามการค้าทาสในศตวรรษที่ 19 เป็นความพยายามที่จะสร้างแบบแผนจารีตอันตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักแห่งศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความโหดร้ายในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ช่างวางรากฐานสำหรับการก่อตั้งระบบสิทธิมนุษยชน อันมีตั้งแต่ปี 1945 กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชนได้เกิดขึ้นมาในรูปแบบของปฏิญญา กติกาสากล และอนุสัญญาต่างๆ

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนซึ่งประกาศใช้ในปีคริสต์ศักราช 1948 ให้การยอมรับในสิทธิพลเมือง สิทธิทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และได้วางมาตรฐานแห่งความสำคัญร่วมกันสำหรับประชากรและประชาชาติทั้งหลายนบนพื้นฐานของปฏิญญาฯ ในปีคริสต์ศักราช 1965 สหประชาชาติได้ประกาศใช้กติการะหว่างประเทศ ว่าด้วยสิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมือง และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ปฏิญญาสากลฯ และกติกาทั้งสองฉบับนี้ได้ก่อให้เกิดกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชนไว้ อนุสัญญาและปฏิญญาอื่นๆ ซึ่งมุ่งเฉพาะประเด็นก็ได้ถูกประกาศขึ้นด้วย อาทิ

- อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุก
รูปแบบ (CERD) ในปี คริสตศักราช 1965
- กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง
(ICCPR) ปีคริสตศักราช 1966
- กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และ
วัฒนธรรม (ICESCR) ปีคริสตศักราช 1966
- อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ
(CEDAW) ปีคริสตศักราช 1979
- อนุสัญญาต่อต้านการทรมาน การกระทำที่โหดร้ายอื่นๆ การ
ปฏิบัติหรือการลงโทษที่เลวร้าย (CAT) ปีคริสตศักราช 1984
- อนุสัญญาว่าด้วยการปกป้องสิทธิทั้งปวงของแรงงานข้ามชาติ
และครอบครัว (ICRMW) ปีคริสตศักราช 1990
- ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิชนพื้นเมือง ปีคริสตศักราช 2007

พันธหน้าที่ของรัฐภาคี

สนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนทุกฉบับนั้นเป็น
การรับรองสิทธิ และพันธหน้าที่ต่อรัฐภาคี ซึ่งโดยทั่วไปแล้วนั้น ภายใต้
กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชน รัฐมีหน้าที่ต้องเคารพ ปกป้อง
และเติมเต็มสิทธิมนุษยชน การแบ่งประเภทพันธหน้าที่ของรัฐภาคี คือ การ
เคารพ ปกป้อง เติมเต็มจะช่วยสร้างความชัดเจนให้ อรรถชาติและขอบเขต
ของหน้าที่มากขึ้น อีกทั้งยังเน้นความสำคัญถึงข้อเท็จจริงที่ว่ารัฐมีบทบาท
เป็นผู้ที่ต้องปฏิบัติภารกิจว่าด้วยสิทธิมนุษยชนให้เป็นผลสำเร็จ ซึ่งหน้าที่
เหล่านี้สามารถอธิบายได้ดังนี้

- พันธหน้าที่ที่ต้องเคารพ : รัฐต้องละเว้นการละเมิดสิทธิ รัฐต้อง
ไม่กระทำการใดๆ ที่เป็นการละเมิดสิทธิของบุคคล
- พันธหน้าที่ที่ต้องปกป้อง : รัฐต้องปกป้องและป้องกันไม่ให้
บุคคลอื่นละเมิดสิทธิของบุคคล
- พันธหน้าที่ที่ต้องเติมเต็ม : รัฐต้องมีมาตรการเพื่อประกันการ
เข้าถึงสิทธิทั้งปวงภายใต้กฎหมายของรัฐนั้นๆ

ทั้งนี้ หน้าที่ต้องปกป้องสิทธิมนุษยชนยังรวมถึงหน้าที่ในการป้องกันและเยียวยาความเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนระหว่างเอกชน ซึ่งก็คือรัฐมีหน้าที่ในการใช้มาตรการที่เหมาะสม เพื่อต่อต้านการละเมิดสิทธิมนุษยชนและป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ลักษณะเด่นของวิถีทางสิทธิมนุษยชน

ด้วยเหตุแห่งความเป็นมนุษย์ มนุษย์ทุกคนต่างเป็นผู้ทรงสิทธิอันเป็นสิทธิซึ่งทำให้แต่ละบุคคลสามารถมีชีวิตอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรี

สิทธิก่อให้เกิดหน้าที่ของรัฐที่จะต้องปกป้องส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิ

คุณสมบัติในทางกฎหมายและจารีตแบบแผนของสิทธิและหน้าที่ของรัฐที่สอดคล้องกันนั้นอยู่บนพื้นฐานของกติการะหว่างประเทศ สนธิสัญญา ปฏิญญา และข้อเสนอแนะ และบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน

แบบแผนสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศและสนธิสัญญา สามารถนำไปใช้เพื่อยืนยันหน้าที่ความรับผิดชอบของรัฐ ทั้งนี้โดยผ่านยุทธศาสตร์และเครื่องมือในการผลักดัน ยกตัวอย่างเช่น การตรวจตราตรวจสอบ การศึกษาและความเคลื่อนไหวในระดับชุมชน การฟ้องร้องดำเนินคดี มาตรการทางกฎหมายและนโยบาย

กฎหมายระหว่างประเทศต่างจากกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชนอย่างไร

กฎหมายระหว่างประเทศโดยทั่วไป คือ กฎเกณฑ์ที่ใช้ควบคุมความสัมพันธ์ระหว่างรัฐและตระหนักถึงสิทธิระหว่างรัฐเท่านั้นไม่ใช่ปัจเจกบุคคลในทางตรงกันข้าม กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชนตระหนักถึงสิทธิของปัจเจกบุคคล

ความเสมอภาคและการ
ไม่เลือกปฏิบัติใน
กฎหมายระหว่างประเทศ
ว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

3

ความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติ
ในกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วย
สิทธิมนุษยชน

ความเสมอภาคโดยรูปแบบและความเสมอภาคโดยเนื้อหา
การเลือกปฏิบัติโดยตรงและการเลือกปฏิบัติโดยอ้อม
การเลือกปฏิบัติที่เป็นคุณ
กรณีศึกษา : ความเสมอภาคโดยเนื้อหา

"หลักแห่งความเสมอภาคภายใต้กฎหมายมิได้หมายความว่า
ว่า...ความเสมอภาคอย่างเด็ดขาด กล่าวคือ การปฏิบัติอย่างเท่าเทียม
โดยไม่คำนึงถึงบุคคลเฉพาะ สถานการณ์เฉพาะ แต่หมายถึงความ
เท่าเทียมกันอย่างสัมพันธ์กัน ซึ่งก็คือหลักการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม
ในสิ่งที่เท่าเทียมกัน และหลักการปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียมกันสำหรับ
สิ่งที่ไม่เท่าเทียมกัน ทั้งนี้การปฏิบัติที่แตกต่างกันเพราะว่าสถานการณ์
ที่ไม่เท่าเทียมกันหรือแตกต่างกันนั้นเป็นสิ่งที่สามารถทำได้ และ
ควรจะต้องทำ"

ผู้พิพากษา พานาชา ในคดีเอสิคากะฮ์ตอก,
ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ปีค.ศ. 1966

หลักคิดของความเสมอภาค

ความเสมอภาคตามรูปแบบ หรือความเสมอภาคในทางกฎหมาย
หมายถึง แนวคิดที่ในฐานะซึ่งบุคคลในสถานการณ์เดียวกันได้รับการ
ปฏิบัติที่เหมือนกัน แนวคิดนี้มีข้อสันนิษฐานว่าความเสมอภาคจะเกิดขึ้น
ก็ต่อเมื่อทุกคนได้รับการปฏิบัติโดยกฎหมายอย่างเท่าเทียมกันอย่างไรก็ตาม
เมื่อบุคคลหรือกลุ่มไม่ได้อยู่ในฐานะเดียวกันซึ่งส่งผลให้ไม่สามารถป้องกัน
ความไม่เท่าเทียมกันที่แท้จริงหรือปัจจัยเชิงโครงสร้างซึ่งเป็นสาเหตุให้บางกลุ่ม

ต้องถูกละเลย ซึ่งส่งผลให้ความเสมอภาคตามรูปแบบถูกละทิ้งอันนำไปสู่ การเลือกปฏิบัติและความไม่เสมอภาค

ความเสมอภาคโดยเนื้อหา อ้างถึงแนวคิดที่ว่าบุคคลในสถานการณ์ ที่ต่างกัน ควรได้รับการปฏิบัติที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งรวมถึงแนวคิดสำคัญสอง แนวคิดที่แตกต่างกัน คือ ผลที่เสมอภาคกัน และโอกาสที่เสมอภาคกัน

‘ผลที่เสมอภาคกัน’ กำหนดให้ผลของมาตรการที่ใช้ต้องเสมอภาค กันและแนว คิดนี้ ยังยอมรับว่าการปฏิบัติที่เหมือนกันยังเสริมให้เกิดความ เสมอภาค ทั้งนี้เนื่องจากการเลือกปฏิบัติหรือความไม่เท่าเทียมกันในการ เข้าถึงทรัพยากร ทั้งที่เคยเกิดขึ้นในอดีต หรือที่ยังเกิดขึ้นในปัจจุบัน อนึ่ง ภายใต้วิถีทางนี้ ผลที่เกิดขึ้นและวัตถุประสงค์ของมาตรการนั้นๆ จะต้อง ถูกนำไปพิจารณาด้วย

‘โอกาสที่เสมอภาคกัน’ เสนอแนะว่ากฎหมายจะประกันว่าบุคคล ทุกคนมีโอกาสที่เท่าเทียมกัน ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความแตกต่างกันในสถานะ และสภาพการเข้าถึงสิทธิ ประโยชน์ตามความต้องการ

ทำความเข้าใจการเลือกปฏิบัติ

เลือกปฏิบัติ หมายถึง การปฏิบัติต่อกับบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ในลักษณะที่ด้อยกว่าหรือแย่กว่าการปฏิบัติต่อบุคคลกลุ่มอื่น โดยตั้งอยู่ บนพื้นฐานของเชื้อชาติ สีผิว เชื้อสาย ชาติกำเนิด หรือเผ่าพันธุ์กำเนิด อนึ่ง การเลือกปฏิบัติอาจมีได้ 2 ประเภท คือ การเลือกปฏิบัติโดยตรงและการ เลือกปฏิบัติโดยอ้อม

การเลือกปฏิบัติโดยตรง เกิดขึ้นเมื่อเชื้อชาติ สีผิว เชื้อสาย หรือชาติกำเนิด หรือเผ่าพันธุ์กำเนิดเป็นเหตุผลหลักที่ใช้สำหรับการเลือก ปฏิบัตินั้นๆ กล่าวคือ การเลือกปฏิบัติโดยตรงเกิดขึ้นเมื่อสิทธิประโยชน์ ด้านกฎหมาย การเมือง เศรษฐกิจ สังคม ถูกขัดขวางหรือลดทอนจากบุคคล หรือชนชั้นของปัจเจกบุคคล โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของเหตุที่บุคคลเหล่านั้น เป็นสมาชิกของกลุ่มชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

การเลือกปฏิบัติโดยอ้อม เกิดขึ้นเมื่อกฎระเบียบหรือวิธีการใดๆ ส่งผลกระทบ อันเป็นการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง การห้าม

การเลือกปฏิบัติโดยชอบกำหนดให้รัฐต้องพิจารณาถึงความแตกต่างที่
เกี่ยวข้องกับระหว่างกลุ่มต่างๆ

**การเลือกปฏิบัติที่เป็นคุณ หรือมาตรการเพื่อประกันการ
เข้าถึงสิทธิ** คือมาตรการเชิงรุกโดยรัฐหรือองค์กรเอกชนเพื่อเยียวยาผล
กระทบที่เกิดจากการเลือกปฏิบัติในอดีตหรือในปัจจุบัน โดยการที่รัฐให้
สิทธิพิเศษแก่บุคคลบางกลุ่มหรือบางชนชั้นของสังคม เพื่อเยียวยาความ
เสียหายหรือการเสียสิทธิในอดีต

กรณีศึกษา : ระหว่างเอลดริดและบริติชโคลัมเบีย

เปลี่ยนสู่ความเสมอภาคอย่างแท้จริงและก้าวหน้า

ในปี ค.ศ.1990 องค์กรพัฒนาเอกชนผู้ซึ่งได้ให้บริการด้านล่าม
ภาษามือในบริเวณแผ่นดินด้านใต้ของบริติชโคลัมเบีย เริ่มประสบปัญหา
ด้านการเงิน โดยองค์กรฯ ได้ร่อนไปยั้งกระทรวงสาธารณสุขแต่ก็ถูกปฏิเสธ

โรบิน เอลดริดและลินดา วอเรน ผู้อุทธรณ์อุทธรณ์ พวกเขา
ร้องเรียนว่า การที่ไม่มีล่ามภาษามือจะส่งผลให้เสี่ยงต่อการวินิจฉัยโรคที่
ผิดพลาดและการรักษาที่ไม่ได้ผล และยังได้ให้เหตุผลโต้แย้งอีกว่า ความ
ล้มเหลวของรัฐในการที่จะบรรจุการบริการดังกล่าวไว้ในกฎหมายส่งผลให้
เกิดการละเมิดสิทธิในความเสมอภาคของพวกเขาอันเนื่องมาจากพื้นฐาน
ของความพิการทางร่างกาย ทั้งนี้ภายใต้มาตรา 15 ในกฎบัตรแคนาดา
ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ

ศาลฎีกาได้แสดงความเห็นว่า การที่คณะกรรมการบริการด้าน
สาธารณสุขและโรงพยาบาล ไม่จัดบริการด้านล่ามภาษามือให้ทั้งที่มีความ
จำเป็นเพื่อช่วยให้การสื่อสารกันเป็นไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ กรณี
นี้จึงเป็นกรณีของการละเมิดสิทธิในความเสมอภาคของผู้พิการทางการได้ยิน
ความล้มเหลวอันนี้ ส่งผลให้พวกเขาถูกปฏิเสธสิทธิประโยชน์จากกฎหมาย
และยังเป็นการเลือกปฏิบัติอีกด้วยเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่มีความสามารถ
การได้ยินปกติ

ศาลยังได้ให้ความเห็นอีกว่า ในกรณีนี้เป็นผลกระทบแบบถดถอยที่
คนหูหนวก ต้องเผชิญอันเนื่องมาจากความล้มเหลวที่จะประกันว่าผู้พิการ

ทางการได้รับและสามารถใช้สิทธิประโยชน์ได้อย่างเท่าเทียมกับที่ทุกคนได้รับ ศาลจึงได้ย้ำอีกว่า การสื่อสารอย่างเข้าใจกันและถูกต้อง นั้นมีความจำเป็น อย่างยิ่งต่อการที่จะสามารถให้การรักษาได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ดังนั้นความ ล้มเหลวที่จะประกันให้บุคคลกลุ่มไหนสามารถสื่อสารกับผู้ให้บริการรักษา ได้ อย่างมีประสิทธิภาพนั้นเป็นการกระทำที่เลวอกปฏิบัติ ศาลได้วินิจฉัยว่ารัฐ มีหน้าที่ที่จะต้องใช้มาตรการพิเศษและมาตรการที่ก้าวหน้า เพื่อให้ส่งเสริมให้ กลุ่มที่ต้องการโอกาสได้เข้าถึงสิทธิประโยชน์จากรัฐได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลอื่น

การเลือกปฏิบัติทาง
เชื้อชาติในอนุสัญญาว่าด้วย
การจัดการเลือกปฏิบัติทาง
เชื้อชาติในทุกรูปแบบ

4

4
การเลือกปฏิบัติทาง
เชื้อชาติในทุกรูปแบบ
อนุสัญญาว่าด้วย
การจัดการเลือกปฏิบัติทาง
เชื้อชาติในทุกรูปแบบ

การเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติใน
 อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ
 นิยามของการเลือกปฏิบัติ
 การแสดงเหตุผลสำหรับการเลือกปฏิบัติ
 การเกิดขึ้นของกรณีการเลือกปฏิบัติ
 ตัวอย่างการวิเคราะห์การเลือกปฏิบัติ
 รายงานการพิจารณารายงานประเทศที่เกี่ยวข้องกับ
 ลักษณะของการเลือกปฏิบัติ

นิยามของ “การเลือกปฏิบัติ”

ข้อ 1 (1) ของอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ ได้ให้นิยามของคำว่าการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ ว่าหมายถึง การจำแนก การกีดกัน การจำกัด หรือการเลือกที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของเชื้อชาติ สีผิว เชื้อชาติ กำนัด หรือเผ่าพันธุ์กำนัด ซึ่งมีเจตนาซึ่งมีผลให้เกิดการระงับหรือกีดกันการเคารพสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคล ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม หรืออื่นๆ ในด้านชีวิตสาธารณะ

ย่อความคิดว่าด้วยการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ มีองค์ประกอบดังนี้

ก. ต้องมีการปฏิบัติที่แตกต่างระหว่างกลุ่มบุคคลของกลุ่ม ซึ่งคำจำกัดความที่ใช้อธิบายถึงการปฏิบัติที่แตกต่างคือ จำแนก กีดกัน จำกัด หรือการเลือก ตั้งตัวอย่างที่สามารถอธิบายคำจำกัดความเหล่านี้ได้ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 : จังหวัด ก. เคยมีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับความขัดแย้ง และมีความรุนแรงเกิดขึ้นหลายครั้งในระบอบของสามเดือนที่ผ่านมา ทางกระทรวงสันติภาพจากกลุ่มชนเชื้อชาติหนึ่งจะเป็นผู้ที่ก่อให้เกิดความรุนแรง จึงมีการตั้งคณะกรรมการของเจ้าพนักงานขึ้นหลายแห่งในจังหวัดอื่น โดยที่สมาชิก

กลุ่มชนซึ่งเป็นเชื้อชาติที่ต้องสงสัยนั้นจะถูกตรวจ และสอบถามอย่างละเอียด ในขณะที่ไม่มีการสอบถามชนกลุ่มอื่นเลย ในกรณีเช่นนี้ การจำแนกได้เกิดขึ้นระหว่างกลุ่มบุคคลที่มีเชื้อชาติต่างกันโดยการตรวจสอบบุคคลที่มีเชื้อชาติหนึ่ง ขณะที่ไม่มีการตรวจสอบบุคคลจากอีกเชื้อชาติหนึ่ง

ตัวอย่างที่ 2 : ตามกฎหมายแรงงาน คนงานมีสิทธิได้รับเงินทดแทนจากกองทุนเงินทดแทนสำหรับอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในสถานที่ทำงานแต่อย่างไรก็ตาม ภายใต้นโยบายของรัฐแรงงานข้ามชาติไม่สามารถรับเงินทดแทนดังกล่าวได้ กรณีนี้จึงถือว่าแรงงานข้ามชาติได้ถูกกีดกันจากการคุ้มครองสวัสดิการตามกฎหมายแรงงาน

ตัวอย่างที่ 3 : ตามกฎหมายภายในของประเทศหนึ่ง ประชาชนที่เป็นชนเผ่าไม่ สามารถเดินทางออกนอกเขตจังหวัดที่ตนลงทะเบียนไว้ได้ เนื่องจากยังไม่ได้รับสถานะเป็นพลเมืองเต็มขั้น ถือว่ากฎหมายดังกล่าวได้จำกัด เสรีภาพทางการเดินทางของผู้ที่เป็นชนเผ่านั้น

ตัวอย่างที่ 4 : บริษัทท่องเที่ยวแห่งหนึ่งให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกกับการจ้างลูกจ้างจากกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มหนึ่ง ดังนั้น จึงถือว่าการให้คนประโยชน์ยิ่งกว่า หรือส่งเสริมสมาชิกของกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นพิเศษที่ทำให้ผู้อื่นเสียเปรียบ

ข. สิ่งที่ใช้เป็นพื้นฐานของการปฏิบัติที่แตกต่างกัน คือ เชื้อชาติ สีผิว เชื้อสายหรือชาติกำเนิด หรือเผ่าพันธุ์กำเนิด สิ่งเหล่านี้เรียกกันว่าเป็น **พื้นฐานที่ต้องห้าม**

ในข้อเสนอนេះทั่วไป ข้อที่ 8 คณะกรรมการได้ระบุว่าไม่ใช่เรื่องที่รัฐภาคีที่เกี่ยวข้องจะตัดสินใจว่าใครอยู่ในชนชาติใดหรืออยู่ในกลุ่มชาติพันธุ์ใด ซึ่งการกระทำเช่นนั้น ควรจะเป็นการกำหนดกันเองของแต่ละคนมากกว่า

ค. ความมุ่งหมายหรือผลกระทบจากการกระทำที่แตกต่างกัน คือ การทำให้ไร้ผล หรือลดทอนการยอมรับนับถือจากการมีหรือการใช้สิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน

เมื่อมีมาตรการใดๆ ที่มีความมุ่งหมายที่จะปฏิบัติต่อสมาชิกของกลุ่มชนใดกลุ่มชนหนึ่งเป็นการเฉพาะอย่างไม่เสมอภาค เพราะเหตุทางเชื้อชาติ สีผิว เชื้อสาย หรือชาติกำเนิดหรือเผ่าพันธุ์กำเนิด จะเรียกว่าเป็น

การเลือกปฏิบัติโดยตรง

เมื่อมีมาตรการที่ดูเผินๆ เป็นการปฏิบัติต่อทุกคนอย่างเสมอภาคแต่กลับมีผลไปในทางที่ก่อให้เกิดการด้อยโอกาสกับกลุ่มชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง และมาตรการนั้นไม่มีเหตุผลที่สมควร ซึ่งโดยผลของมันเป็นการเลือกปฏิบัติโดยอ้อมแล้ว แม้จะไม่ได้มีความมุ่งหมายที่จะเลือกปฏิบัติบนพื้นฐานที่ต้องห้ามก็ตาม แต่เมื่อมีผลก่อให้เกิดการด้อยโอกาสแก่กลุ่มชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งก็ถือเป็น การเลือกปฏิบัติโดยอ้อม การเลือกปฏิบัติโดยอ้อมนั้น โดยทั่วไปพิจารณาได้จากองค์ประกอบสองอย่างคือ

1. ผลกระทบไม่เป็นไปตามสัดส่วนที่เหมาะสม : กรณีของการเลือกปฏิบัติโดยอ้อมเกิดขึ้นเมื่อการปฏิบัติ กฎ ข้อกำหนด หรือเงื่อนไข ดูเผินๆ แล้วเหมือนว่าจะเป็นกลางหรือไม่มีลักษณะที่แตกต่างกันอย่างชัดเจนบนพื้นฐานที่เป็นข้อห้าม แต่มีผลไม่เป็นไปตามสัดส่วนที่เหมาะสมกับกลุ่มชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นการเฉพาะ

2. ไม่มีเหตุผลที่รับฟังได้สนับสนุน จะต้องมีความสมเหตุสมผลในทุกสถานการณ์

กรณีศึกษาที่ 1

นางหมู่ แรงงานข้ามชาติชาวไทยใหญ่จากประเทศพม่าต้องกลายเป็นผู้พิการตลอดชีวิต เนื่องจากประสบอุบัติเหตุจากการทำงานในเดือนธันวาคม 2549 นับแต่เธอประสบอุบัติเหตุ นางหมู่ต้องผ่านการผ่าตัดและฟื้นฟูสมรรถภาพที่โรงพยาบาลด้วยพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 “ลูกจ้าง” มีสิทธิได้รับเงินทดแทนจากกองทุนเงินทดแทน ทั้งนี้โดยไม่คำนึงถึงชาติกำเนิด

โดยผ่านครอบครัวของเธอ นางหมู่ยื่นคำร้องภายใต้ พรบ. เงินทดแทน ต่อสำนักงานประกันสังคมเพื่อขอรับเงินทดแทนจากกองทุนเงินทดแทน อย่างไรก็ตาม สำนักงานประกันสังคมปฏิเสธคำร้องของเธอด้วยเหตุผลว่าเธอ คือ แรงงานต่างด้าวจากประเทศพม่า โดยความช่วยเหลือจากกลุ่มองค์กรด้านแรงงานและสิทธิมนุษยชน นางหมู่ได้ยื่นอุทธรณ์

คำสั่งสำนักงานประกันสังคมดังกล่าวต่อกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

ที่มา : โครงการส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงาน

สำนักงานแรงงานข้ามชาติ มุขนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา

จุดสะท้อนการเลือกปฏิบัติ

■ เหตุผลที่ใช้ในการปฏิเสธสิทธิในการเข้าถึงกองทุนเงินทดแทนของนางหม่อมคืออะไร

■ มีกฎหมายปฏิเสธนางหม่อมไม่ให้เข้าถึงกองทุนเงินทดแทนหรือไม่ หรือเป็นแนวปฏิบัติของหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมาย ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติที่ปฏิเสธสิทธิของนางหม่อม ซึ่งในที่นี้ก็คือสำนักงานประกันสังคมใช่หรือไม่

กรณีศึกษาที่ 2

ด้วยแนวปฏิบัติของโรงเรียน ที่มักเรียกสูติบัตรหรือทะเบียนบ้านของเด็กเพื่อเป็นหลักฐานในการสมัครเข้าโรงเรียน เด็กหญิงอเสมา อายุ 6 ปี ซึ่งเป็นเด็กสาวเผ่าลีซูไม่สามารถสมัครเข้าเรียนได้เพราะว่าพ่อแม่ของเธอไม่มีสัญชาติไทยและไม่มียุติบัตรและอเสมาจึงไม่มีสูติบัตร

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รับรองสิทธิที่จะให้การศึกษาขั้นพื้นฐานแก่เด็กทุกคนโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย อีกทั้งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กซึ่งรัฐไทยได้เข้าเป็นรัฐภาคีแล้วก็ยังรับรองสิทธิในการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กทุกคน

จุดสะท้อนการเลือกปฏิบัติ

■ การกำหนดให้ทะเบียนบ้านหรือสูติบัตรเป็นหลักฐานสำหรับการสมัครเข้าศึกษาเป็นการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลบางกลุ่มหรือไม่ ถ้าเป็นเป็นการเลือกปฏิบัติอย่างไร

■ ผลกระทบจากข้อกำหนดให้ต้องแสดงทะเบียนบ้านและสูติบัตรเพื่อสมัครเข้าเรียน คืออะไร

■ วัตถุประสงค์ของการกำหนดให้มีทะเบียนบ้านหรือสูติบัตรเกี่ยวข้องกับารับเด็กนักเรียนเข้าเรียนอย่างไร

■ วัตถุประสงค์นี้สามารถบรรลุได้โดยวิธีอื่นหรือไม่ ถ้าได้แล้ว
ข้อกำหนด ให้อ้างอิงระเบียบบ้านหรือสถาบันที่มีเหตุผลสมควรหรือไม่

การแสดงผลสำหรับการเลือกปฏิบัติ

โดยความหมายตามอนุสัญญาฯ การปฏิบัติที่แตกต่างจะเป็นการเลือกปฏิบัติก็ต่อเมื่อบรรทัดฐานหรือหลักเกณฑ์แห่งการปฏิบัตินั้น ทั้งนี้โดยคำนึงถึงเป้าหมายและเจตนาของอนุสัญญาฯ เป็นบรรทัดฐานหรือหลักเกณฑ์ที่ไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์หรือวัตถุประสงค์ที่ตามกฎหมายและไม่ได้มีส่วนสำหรับการมุ่งให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ดังกล่าว

อนึ่ง เช่นเดียวกับสนธิสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชนฉบับอื่นๆ อนุสัญญาฯ อนุญาตให้มีการเลือกปฏิบัติโดยชอบได้ต่อเมื่อเป็นสถานการณ์ที่รัฐนั้นสามารถพิสูจน์ได้ว่าวัตถุประสงค์ของมาตรการที่เลือกปฏิบัตินั้นสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ชอบด้วยกฎหมาย และมาตรการที่เลือกปฏิบัตินั้นๆ ได้มีส่วนกับการมุ่งให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือนโยบายที่สำคัญว่า เมื่อมีการร้องเรียนว่ามีการปฏิบัติที่แตกต่างหรือผลกระทบที่แตกต่าง ภาระการพิสูจน์ก็จะตกอยู่กับรัฐ โดยที่รัฐจะต้องพิสูจน์ให้ได้ว่ามีเหตุผลที่เพียงพอหรือไม่สำหรับการปฏิบัติที่แตกต่างและจะพึงได้ว่ามีเหตุผลเพียงพอก็ต่อเมื่อ

a. มีวัตถุประสงค์ที่ชอบธรรมสำหรับการปฏิบัติที่แตกต่างนั้น

b. มีความเชื่อมโยงกันอย่างเป็นเหตุเป็นผลระหว่างวัตถุประสงค์ที่ชอบธรรมกับการปฏิบัติที่แตกต่างนั้น

c. การปฏิบัติที่แตกต่างนั้นจะต้องได้สัดส่วนเหมาะสมกับการจะบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งหมายความว่ามาตรการซึ่งเลือกปฏิบัติดังกล่าวนั้นจะต้องส่งผลลดรอนสิทธิ “น้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้” คำถามสำคัญก็คือ “มีทางเลือกอื่นใดหรือมาตรการอื่นใดอีกหรือไม่ที่จะสามารถช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์เดียวกันนั้นได้” ซึ่งถ้าหากมีก็หมายความว่ามาตรการซึ่งเลือกปฏิบัติดังกล่าวนั้นเป็นมาตรการที่เลือกปฏิบัติโดยไม่ชอบ

กรณีศึกษาที่ 2

คำสั่งของกองทัพเพื่อรักษาความมั่นคงภายในซึ่งลิดรอนสิทธิของประชาชน

ความขัดแย้งในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส และจังหวัดสงขลาจำนวน 4 อำเภอ เหตุการณ์ความรุนแรงรายวันที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นการลอบวางระเบิด การลอบวางเพลิง หรือการร่ำรายวัน ถูกมองว่าเป็นฝีมือของกลุ่มมุสลิมหัวรุนแรง ในความพยายามที่จะจัดการกับปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นกองทัพภาค 4 มีคำสั่งในวันที่ 22 กรกฎาคม 2550 ห้ามบุคคลที่มีรายชื่อตามเอกสารแนบท้ายเข้าพื้นที่สามจังหวัดและ 4 อำเภอดังกล่าวเป็นเวลา 6 เดือน

บุคคลที่มีรายชื่อแนบท้ายคำสั่งเป็นผู้ต้องสงสัยว่าเป็นผู้ก่อความไม่สงบหรือเป็นแนวร่วมในการก่อความไม่สงบ ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ 3 จังหวัด และ 4 อำเภอ คำสั่งดังกล่าวไม่ได้ระบุว่าบุคคลที่มีรายชื่อเป็นผู้ที่ถูกตั้งข้อหาตามคดีอาญาหรือไม่ รวมทั้งไม่ได้ระบุถึงกระบวนการใดๆ ที่บุคคลสามารถต่อสู้แก้ข้อกล่าวหาหรือพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตน

บุคคลผู้มีรายชื่อดังกล่าวทั้งหมดเป็นชาวมุสลิม โดยที่มีได้ระบุข้อมูลหรือชี้แจงเหตุผลในการระบุรายชื่อแต่อย่างใด ปัจจุบันร่วมเพียงปัจจัยเดียวของทุกคนที่อยู่ในรายชื่อ คือ เชื้อชาติของพวกเขา คำสั่งนี้ทำให้บุคคลตามรายชื่อไม่สามารถกลับบ้านได้และต้องเข้ารับการฝึกอบรมอาชีวะ อีกทั้งพวกเขายังถูกจำกัดสิทธิในการเดินทาง

ที่มา : มูลนิธิสถานวิจัยธรรม

การเกิดขึ้นของกรณีการเลือกปฏิบัติ

จุดที่ต้องคำนึงถึง : สิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติเป็นมาตรฐานบังคับอย่างเด็ดขาดในกฎหมายระหว่างประเทศ โดยที่รัฐไม่สามารถละทิ้งหรือหลีกเลี่ยงจากหลักการนี้ได้ ถึงแม้ว่าเป็นด้วยเหตุผลเพื่อรักษาความมั่นคงหรือเหตุการณ์ฉุกเฉินก็ตาม

การเลือกปฏิบัติโดยตรง : เพื่อที่จะพิสูจน์ว่ากรณีใดเป็นกรณีเลือกปฏิบัติ ผู้ร้องเรียนต้องพิสูจน์ให้ได้ว่าวัตถุประสงค์ของมาตรการดังกล่าวนั้น ถูกใช้เพื่อปฏิบัติต่อบุคคลอย่างแตกต่างกัน

การเลือกปฏิบัติโดยอ้อม : เพื่อที่จะพิสูจน์ว่ากรณีใดเป็นกรณีเลือกปฏิบัติโดยอ้อม ผู้ร้องเรียนต้องพิสูจน์ให้ได้ว่ามาตรการดังกล่าวนั้น ส่งผลกระทบบที่แตกต่างกันสำหรับแต่ละกลุ่ม

หลักฐานที่จะช่วยพิสูจน์ให้เห็นความแตกต่างในการปฏิบัติ หรือความแตกต่างในผลกระทบคือ

■ **ข้อบ่งชี้ให้เห็นการเลือกปฏิบัติ** : ข้อบ่งชี้เป็นสิ่งสำคัญในบริบทของการต่อสู้ การเลือกปฏิบัติอย่างเป็นทางการเป็น “สถาบัน” และเป็น “ระบบ” ซึ่งผู้ที่เลือกปฏิบัติอาจไม่รู้ตัวว่าตนเองมีอคติและกระทำการเลือกปฏิบัติ อันมีพื้นฐานที่มาจากฐานที่มั่นทางสังคม กรณีตัวอย่างของการเลือกปฏิบัติ จากสหราชอาณาจักรซึ่งขึ้นสู่ศาล เช่น

กรณีเคลและฟิลคิงตัน ปี 2002 เลขที่ 2 CMLR 63 : กรณีนี้เป็นกรณีเกี่ยวกับนโยบายปฏิบัติหรือกฎในสถานที่ทำงานจะเป็นข้อบ่งชี้ให้เห็นการเลือกปฏิบัติ ถ้าผู้ร้องเรียนพิสูจน์หลักฐานที่แสดงให้เห็นได้ว่าการปฏิบัติอันต่อเนื่องหรือผลกระทบอันเป็นผลมาจากนโยบาย หรือกฎซึ่งเลือกปฏิบัติ โดยการเลือกปฏิบัตินั้นไม่จำเป็นจะต้องเป็นการแสดงออกอย่างเป็นทางการ ซึ่งหากพิสูจน์ได้เช่นนี้ ภาระการพิสูจน์ก็จะตกอยู่ที่นายจ้าง โดยนายจ้างจะต้องอธิบายถึงเหตุผลของการปฏิบัตินั้นให้ได้

กรณีอันยาและมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด ปี 2001 เลขที่ IRLR 377 : กรณีนี้ศาลอุทธรณ์ชี้ชัดด้วยความยากลำบากของการพิสูจน์ว่า ในกรณีการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ ซึ่งเป็นกรณีที่ก่อตั้งขึ้นได้จากการพิสูจน์ข้อบ่งชี้จากข้อเท็จจริง โดยที่ข้อเท็จจริงนั้นอาจเป็นข้อเท็จจริงพื้นฐานและอาจเกิดขึ้นก่อนหรือหลังการกระทำที่เป็นเหตุฟ้องร้องก็ได้

■ **ข้อบ่งชี้ทางสถิติ** : ในคดีเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติซึ่งมีพยานหลักฐานชัดเจนประกอบภายนอก ผู้ร้องเรียนสามารถพิสูจน์ให้เห็นการเลือกปฏิบัติโดยใช้ข้อมูลทางสถิติได้ การพิสูจน์โดยใช้ตัวเลขสถิติเป็นแนวทางที่ส่งผลสำคัญอย่างยิ่งในกรณีของการเลือกปฏิบัติ โดยอ้อมซึ่งเป็นกรณี

ที่ต้องแสดงให้เห็นถึงความไม่ได้สัดส่วนในผลกระทบซึ่งเกิดจากการเลือกปฏิบัตินั้น ๆ

อนึ่งหากผู้ร้องเรียนสามารถแสดงให้เห็นแบบแผนของการเลือกปฏิบัติหรือการต้องเสียสิทธิและสามารถเชื่อมโยงแบบแผนการปฏิบัตินี้เข้ากับนโยบายหรือแนวทางปฏิบัติ ที่ถึงแม้จะเป็นกลางได้ กรณีนี้ก็สามารถพิจารณาได้ว่าหลักฐานทางสถิติเป็นหลักฐานที่เพียงพอสำหรับใช้พิสูจน์ให้เห็นการเลือกปฏิบัติ ซึ่งมีที่มาจากนโยบายหรือแนวทางการปฏิบัติ โดยที่ข้อบ่งชี้ทางสถิติสามารถช่วยชี้ให้เห็นการมีอยู่ของปัญหาและระบุชี้โครงสร้างของการเลือกปฏิบัติที่แฝงอยู่

เมื่อมีการร้องเรียนเกี่ยวกับกรณีของการเลือกปฏิบัติ ภาวการณ์พิจารณาจะตกอยู่ที่ผู้คัดค้านคำร้องหรือตกอยู่ที่รัฐ ซึ่งต้องหาพยานหลักฐานมาเพื่อพิสูจน์เหตุผลอันสมควรต่อกฎเกณฑ์ที่เลือกปฏิบัติ การมีเหตุผลอันสมควรในที่นี้ต้องแสดงให้เห็นถึง

ก. ความชอบด้วยกฎหมายของวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายสำหรับมาตรการที่เลือกปฏิบัติ

ข. การเชื่อมโยงอย่างสมเหตุสมผลระหว่างเป้าหมายกับมาตรการที่เลือกปฏิบัติ ทั้งนี้วิธีการ (มาตรการที่เลือกปฏิบัติ) นั้น ต้องมีขึ้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

ค. ความสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมายและมาตรการที่เลือกปฏิบัติ จะต้องได้สัดส่วนพอเหมาะสมควร วิธีการที่ใช้ควรจะต้องส่งผลลดทอนสิทธิให้น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ วิธีการที่ใช้จะต้องไม่เกินกว่าเหตุและคลุมเครือไม่ชัดเจน สิ่งที่ต้องคำนึงถึง คือ มีทางเลือกอื่นใดหรือไม่ที่จะสามารถทำให้บรรลุวัตถุประสงค์เดียวกันนั้นได้ ซึ่งถ้ามีก็หมายความว่ากฎเกณฑ์ดังกล่าวนั้นเป็นการเลือกปฏิบัติ

ตัวอย่างการวิเคราะห์การเลือกปฏิบัติ

กรณีศึกษา : ด้วยกฎหมายนโยบายที่กำหนดสถานะทางกฎหมายประชาชนในกลุ่มชาติพันธุ์ไม่สามารถเดินทางออกนอกเขตพื้นที่ซึ่งตนมีภูมิลำเนาทางทะเบียนอยู่ได้เพราะเป็นคนไม่มีสัญชาติไทย ในกรณีนี้

กฎหมายดังกล่าวบังคับ “ข้อจำกัด” สำหรับสิทธิในการเดินทางเคลื่อนย้าย ซึ่งส่งผลกระทบต่อกลุ่มชาติพันธุ์พื้นเมืองจำนวนมาก ดังนั้น คำถามสำหรับกรณีนี้ คือ

1. อะไรคือที่มาของการจำกัดสิทธิในการเดินทางเคลื่อนย้ายดังกล่าวนั้น การจำกัดสิทธินั้นมีที่มาจากกฎหมายหรือไม่ หากมีเป็นกฎหมายใด
2. วัตถุประสงค์ของกฎหมายนั้นคืออะไร แล้วกฎหมายระบุไว้อย่างชัดเจนหรือไม่ว่ากลุ่มชาติพันธุ์บางกลุ่มจะต้องถูกจำกัดสิทธิในการเดินทางเคลื่อนย้ายหรือกฎหมายเพียงแต่ต้องการปกป้องส่งเสริมความมั่นคงของรัฐหรือเพื่อจัดระเบียบพลเรือนและเป็นกฎหมายที่เป็นกลางหรือไม่
3. ถ้าหากกฎหมายนั้นเลือกปฏิบัติอย่างชัดเจนซึ่งจะเป็นเหตุผลเพียงพอสำหรับการอธิบายว่าเกิดการเลือกปฏิบัติขึ้นแล้วและเราสามารถพิจารณาต่อได้ว่าเหตุผลที่รัฐใช้อธิบายการกระทำซึ่งเลือกปฏิบัติดังกล่าว นั้นฟังขึ้นหรือไม่

ถ้ากฎหมายมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติอย่างชัดเจนก็จะเป็นกรณีของการเลือกปฏิบัติโดยตรง แต่ถ้ากฎหมายนั้นเป็นกฎหมายซึ่งมีลักษณะเป็นกลางอยู่แล้ว กรณีดังกล่าวนี้ก็จะกลายเป็นกรณีของการเลือกปฏิบัติโดยอ้อมและเราก็จะต้องพิสูจน์ให้เห็นถึงผลกระทบของกฎหมายดังกล่าวที่ส่งผลให้เกิดการสูญเสียสิทธิสำหรับกลุ่มบุคคลบางกลุ่ม สำหรับกรณีศึกษาดังกล่าวข้างต้นจะต้องแสดงให้เห็นได้ว่า การจำกัดสิทธิในการเดินทางเคลื่อนย้ายดังกล่าวนั้นส่งผลกระทบต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของกลุ่มชาติพันธุ์ชนพื้นเมือง

เมื่อมีการก่อตั้งกรณีของการเลือกปฏิบัติขึ้นแล้ว รัฐก็ต้องมีหน้าที่พิสูจน์ถึงเหตุผลที่เพียงพอสำหรับการกระทำดังกล่าวนั้นด้วยเหตุผลที่รัฐไม่สามารถละเลยหรือละทิ้งจากหลักพื้นฐานอันว่าด้วยการไม่เลือกปฏิบัติ ส่งผลให้ยากต่อการพิสูจน์ให้เห็นถึงเหตุผลที่พอเพียงสำหรับการเลือกปฏิบัติโดยตรงของรัฐด้วยเพราะว่าเหตุผลที่รัฐอ้างนั้นจะต้องเกี่ยวข้องกับธรรมชาติของการอยู่รอดเสียทีเดียว

ในกรณีของการเลือกปฏิบัติโดยอ้อมเหตุผลที่รัฐอ้างสำหรับการเลือกปฏิบัตินั้น จะต้องสอดคล้องกับเกณฑ์ 3 ประการ ดังนั้นคำถามสำคัญ คือ

a. อะไรคือวัตถุประสงค์ของกฎหมายนี้ซึ่งส่งผลให้เกิดการปฏิบัติที่แตกต่าง แล้ววัตถุประสงค์ดังกล่าวมีขอบธรรมะหรือไม่ หรือมีผลบังคับใช้ได้หรือไม่ภายใต้รัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายภายในอื่นๆ

b. สมมติว่าวัตถุประสงค์สำหรับกฎหมายซึ่งเลือกปฏิบัติดังกล่าวนี้เป็นไปเพื่อ “การรักษาความมั่นคงแห่งรัฐ” ซึ่งก็เป็นเหตุผลที่ขอบธรรมะก็จะนำมาสู่คำถามต่อไปคือ “อะไรคือจุดเชื่อมโยงระหว่างมาตรการเพื่อรักษาความมั่นคงแห่งรัฐกับการจำกัดสิทธิในการเดินทางเคลื่อนย้ายของกลุ่มชาติพันธุ์บางกลุ่ม” แล้วพฤติกรรมการคุกคามความมั่นคงแห่งรัฐแบบใดที่เกิดขึ้น จากการมีสิทธิเดินทางเคลื่อนย้ายได้ของกลุ่มคนเหล่านี้

c. สิ่งที่ควรจะให้บรรลุวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องความมั่นคงแห่งรัฐนี้รัฐสามารถใช้วิธีอื่นใดที่ส่งผลจำกัดสิทธิขั้นพื้นฐานของกลุ่มชาติพันธุ์น้อยกว่านี้หรือไม่ ถ้าสามารถแสดงให้แน่ใจได้ว่ามีหนทางอื่นที่จะประกันได้ว่ากลุ่มชาติพันธุ์จะไม่คุกคามความมั่นคงแห่งรัฐก็จะส่งผลให้การจำกัดสิทธิที่ว่านั้น “ไม่มีเหตุผลเพียงพอและเป็นทางเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ”

ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติ
รายงานการพิจารณารายงานประเทศ
โดยคณะกรรมการว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติ
ทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ

ความด้อยพัฒนาและตัวชี้วัดการเลือกปฏิบัติ

การที่ชาติพันธุ์บางกลุ่มมีระดับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ในระดับต่ำกว่าประชากรส่วนอื่นๆ อาจเป็นสัญญาณบ่งบอกถึงการเลือกปฏิบัติได้ แม้ว่าจะไม่ได้เป็นผลที่เกิดจากการกระทำอย่างจงใจของรัฐบาลเพื่อไม่ให้ประชากรบางส่วนได้รับสิทธิของตนก็ตาม⁴

การไม่มีคำร้องไม่สามารถบ่งชี้ได้ว่าไม่มีการเลือกปฏิบัติ

คณะกรรมการได้ย้ำว่าการที่ไม่มีข้อร้องเรียนเลยนั้นไม่ได้หมายความว่าไม่ได้มีกรณีการเลือกปฏิบัติเกิดขึ้นเลย ในทางตรงกันข้าม การไม่มีข้อร้องเรียนอาจแสดงให้เห็นได้ถึงปัจจัยหลายประการ เช่น เหยื่อไม่ได้ตระหนักถึงสิทธิของตนเอง เหยื่ออาจไม่มีความมั่นใจหรือไม่กล้าที่จะร้องเรียนต่อตำรวจและหน่วยงานยุติธรรม เหยื่อกลัวการตอบโต้ของทางการหรือเจ้าหน้าที่หรือทางการหรือเจ้าหน้าที่อาจไม่สนใจใส่ใจต่อคำร้องเรียน ดังนั้นรัฐภาคีต้องใช้มาตรการทางกฎหมาย ทางปกครองหรือมาตรการอื่นๆ อันเป็นพันธะหน้าที่ตามอนุสัญญาและต้องให้ข้อมูลความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการเยียวยาทางกฎหมายในกรณีที่ถูกเลือกปฏิบัติ⁵

⁴ Norway, 68th - 69th session, para 309

⁵ Uzbekistan, 68th - 69th Session para 222; Norway, 68th - 69th Session, para 367

พันธกรณีของรัฐภาคี
ภายใต้อนุสัญญาว่าด้วย
การจัดการเลือกปฏิบัติ
ทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ

5

พันธกรณีของรัฐภาคี
ภายใต้อนุสัญญาว่าด้วย
การจัดการเลือกปฏิบัติ
ทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ

พันธหน้าที่ของรัฐภาคีภายใต้
อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือก
ปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ

พันธหน้าที่ของรัฐภาคี
การเลือกปฏิบัติที่เป็นคุณ
รายงานการพิจารณารายงานประเทศ
และความเห็นเกี่ยวกับพันธหน้าที่ของรัฐภาคี

พันธหน้าที่ของรัฐภาคี

ข้อบทที่ 2 ของอนุสัญญาฯ ระบุว่า รัฐภาคีจะต้องจัดให้มีซึ่งมาตรการที่เหมาะสมต่างๆ โดยไม่ชักช้าเพื่อขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ ซึ่งทั้งต้องส่งเสริมความเข้าใจระหว่างเชื้อชาติทั้งหลาย หากกล่าวโดยเฉพาะเจาะจงแล้วรัฐภาคีมีพันธหน้าที่ ดังนี้

- จะไม่กระทำการหรือมีกการ ปฏิบัติใดๆ ที่ก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติ (2.1ก.)
- ประกันว่าเจ้าหน้าที่รัฐทุกคนและสถาบัน ทุกแห่งของรัฐ จะปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้อนุสัญญา (2.1ก.)
- ไม่อุปถัมภ์ปกป้องหรือสนับสนุนการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติของบุคคลหรือองค์กรใดๆ (2.1ข) ดังนั้น รัฐภาคีจึงมีพันธกรณีประการหนึ่งที่จะประกันว่า แม้แต่บุคคลหรือองค์กรเอกชนจะไม่กระทำการเลือกปฏิบัติใดๆ ที่ก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติ
- ทบทวนนโยบายของรัฐบาล ทั้งในกรอบแห่งชาติและระดับท้องถิ่น โดยประกันว่าไม่มีบางแหล่งนั้นจะไม่ขัดแย้งกับหลักการของอนุสัญญา (2.1ค)
- แก้ไข เพิกถอนหรือทำให้ไม่มีผล ซึ่งกฎหมายใดๆ ที่ก่อให้เกิดการแพร่ขยาย การเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ (2.1ค)

- ใช้วิธีการที่เหมาะสมทั้งปวงซึ่งรวมทั้งการออกกฎหมาย เพื่อห้ามและขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ (2.1g)
- ส่งเสริมและสนับสนุนการผสมผสานหลายเชื้อชาติเข้าด้วยกัน (2.1g)
- ใช้มาตรการที่หนักแน่นเหมาะสม Take special and concrete measures หากจำเป็นที่จะต้องประกันให้เกิดการพัฒนาและการปกป้องที่เพียงพอสำหรับกลุ่มเชื้อชาติเฉพาะกลุ่มหรือปัจเจกบุคคลที่เป็นสมาชิกกลุ่มเชื้อชาตินั้นๆ (2.2 มาตรการที่เป็นจริงและการเลือกปฏิบัติที่เป็นคุณ)

การเลือกปฏิบัติที่เป็นคุณ

ภายใต้ข้อ 1 (4) ของอนุสัญญา ซึ่งบัญญัติว่ารัฐสามารถใช้มาตรการพิเศษในการสนับสนุนกลุ่มเฉพาะบางกลุ่มเพื่อจะประกันสิทธิขั้นพื้นฐานและเสรีภาพที่สมบูรณ์และเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ คณะกรรมการฯ อธิบายไว้ในข้อเสนอนี้ไปลำดับที่ 4 ถึงมาตรการดังกล่าว ว่าควรจะเป็นมาตรการที่สอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของอนุสัญญา อนึ่ง การใช้มาตรการที่รับรองสิทธิขั้นเป็น “การเลือกปฏิบัติที่เป็นคุณ” คือการใช้มาตรการที่รับรองสิทธิขั้นเป็น “การเลือกปฏิบัติที่เป็นคุณ” คือการใช้มาตรการที่ริเริ่มขึ้นเองเพื่อเยียวยาความเสียหายจากการเลือกปฏิบัติในอดีตหรือปัจจุบัน โดยการให้สิทธิพิเศษหรือสนับสนุนกลุ่มคนซึ่งเคยถูกทำให้เสียเปรียบมาก่อน

ทุนการศึกษาแก่เด็กนักเรียนในภาคใต้เพื่อเรียนพยาบาล

บุคลากรทางการแพทย์ที่อยู่ในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นคนในพื้นที่และมีการย้าย ออกจากพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความรุนแรงที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหานี้ของทางราชการขาดแคลนดังกล่าว กระทรวงสาธารณสุขได้มอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่อยู่ในภาคใต้จำนวน 3,000 คน เพื่อศึกษาทางการแพทย์และกลับไปทำงานที่บ้านเกิด

ที่มา : TNA English News วันที่ 4 พฤษภาคม 2560

รายงานการพิจารณารายงานประเทศและ
ความเห็นเกี่ยวกับพันธะหน้าที่ของรัฐภาคี
คำกล่าวอ้างว่าทรัพยากรไม่เพียงพอ

ไม่สามารถสร้างความชอบธรรมให้เกิดการเลือกปฏิบัติได้

คณะกรรมการยังชี้ว่าเขาไม่สามารถใช้ข้ออ้างเรื่องทรัพยากรที่มีอยู่
เพื่อขอมให้มีการเลือกปฏิบัติได้และเรียกร้องให้รัฐภาคีดำเนินการ เพื่อให้มี
การกระจายทรัพยากรอย่างเป็นธรรมในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศตน⁴

ความจำเป็นที่จะต้องสร้างมาตรการเชิงรุก
เพื่อจัดการเลือกปฏิบัติ

เมื่อพิจารณาถึงช่องว่างที่กว้างมากระหว่างชนพื้นเมืองกับกลุ่มอื่น
โดยเฉพาะในด้านการจ้างงาน ที่อยู่อาศัย สุขภาพ การศึกษาและรายได้
มาตรา 5) รัฐภาคีควรดำเนินการให้ทุกคนได้รับสิทธิอย่างเท่าเทียมและมี
การจัดสรรทรัพยากรอย่างพอเพียงให้กับโครงการที่มุ่งกำจัดความเหลื่อมล้ำ
โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐภาคีควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบดูแล
ความก้าวหน้าในประเด็นที่ชนพื้นเมืองเป็นผู้เสียเปรียบ

การไม่สามารถเพิกถอนการรับรองสิทธิต่างๆ ได้

กรณีนี้เป็นกรณีร้องเรียนไปยังคณะกรรมการฯ สภาเทศบาลใน
สาธารณรัฐสโลว์ก ได้มีนโยบายซึ่งถือเป็นก้าวสำคัญของรัฐในการเติมเต็ม
สิทธิในที่พักอาศัยของประชากรชาวโรมาซึ่งมีชาติพันธุ์กำเนิดมาจากกลุ่ม
ชนเร่ร่อน อย่างไรก็ตาม ประชากรกลุ่มหนึ่งได้แสดงความไม่เห็นด้วยและ
ต่อต้านนโยบายนี้เนื่องจากเห็นว่านโยบายที่พักอาศัยราคาถูกระงับจะส่งผลให้
คนเร่ร่อนจากภูมิภาคใกล้เคียงทะลักเข้ามา เนื่องจากการต่อต้านนี้ สภา
เทศบาลจึงได้ยกเลิกนโยบายบ้านราคาถูกระงับสำหรับกลุ่มชนโรมา
หนึ่งในสาธารณรัฐสโลว์ก ชนชาวโรมาต้องเผชิญกับการถูกเลือกปฏิบัติ
อันเนื่องมาจากอคติทางเชื้อชาติอยู่เสมอและบ่อยครั้ง

⁴ Madagascar, 64th - 66th Session, para 319

⁵ Australia, 66th - 67th Session, para 37

ทางได้ซื้อธงเขียนดังกล่าวนี้ สหภาพเทศบาลได้โต้แย้งว่าการที่สหภาพเทศบาล มีนโยบายบ้านธาคาถูกนั้นเป็นสิ่งที่งกการจกกฎหมายภายในของหน่วยงานรัฐ กล่าวคือ เป็นการที่ตัดสินใจภายในสหภาพเทศบาลเองซึ่งจึงมิได้ส่งผลกระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพอันสิทธิใดๆ จากประชาชนซึ่งเป็นผลของการนอกแต่อย่างใด ดังนั้น การกระทำดังกล่าวจึงไม่ใช่กรณีของการสิทธิและเสรีภาพภายใต้อำนาจการตรวจสอบของอนุสัญญาฯ แต่อย่างใด

คณะกรรมการมีความเห็นว่า การยกเลิกนโยบายบ้านธาคาถูกขึ้นเนื่องมาจากถูกแรงกดดันอันมีที่มาจากที่รัฐทางเชื้อชาตินั้น ส่งผลให้สิทธิในที่อยู่อาศัยอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งได้รับการรับรองไว้ในข้อบทที่ 5 ของอนุสัญญาฯ ถูกละทิ้ง และบทที่ 11 ในกติกาสากลว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมคณะกรรมการจึงมีความเห็นว่า การกระทำของสหภาพเทศบาล ซึ่งรวมถึงการตัดสินใจใดๆ ซึ่งส่งผลในทางกฎหมายต่อสาธารณะ อย่างเช่นในกรณีดังกล่าวนี้ เป็นกรณีของการกระทำของรัฐซึ่งส่งผลกระทบต่อสิทธิของประชาชนอันอยู่ภายใต้เหตุผลที่ใช้ในการตรวจสอบของอนุสัญญาฯ⁶

⁶ L.r. et al v. Slovakia, Communication No. 31/2003

สิทธิที่จะเข้าถึงและ
ใช้สิทธิมนุษยชนต่างๆ
โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ

6

สิทธิที่จะเข้าถึงและใช้สิทธิมนุษยชนต่างๆ โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ

สิทธิต่างๆ ที่ระบุไว้ในข้อบทที่ 5 ของอนุสัญญาฯ
ความสัมพันธ์กับสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนอื่นๆ

สิทธิต่างๆ ที่ระบุไว้ในข้อบทที่ 5 ของอนุสัญญาฯว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ

ข้อบทที่ 5 ในอนุสัญญาฯ กล่าวทำให้รัฐภาคีห้ามและจัดการเลือกปฏิบัติในการเข้าถึงและใช้สิทธิทางพลเมือง การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และเสรีภาพทุกรูปแบบ และจะประกันสิทธิของทุกคนให้มีความเสมอภาคกันตามกฎหมาย โดยไม่จำแนกตามเชื้อชาติ สีผิว ชาติกำเนิด หรือเผ่าพันธุ์กำเนิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการใช้สิทธิตามที่ระบุไว้ในข้อบทที่ 5 ดังต่อไปนี้

(ก) สิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติต่อกันอย่างเท่าเทียมกันภายใต้ศาลและองค์กรอื่นๆ ทั้งปวง ในกระบวนการยุติธรรม

(ข) สิทธิที่บุคคลจะได้รับสวัสดิภาพและการคุ้มครองโดยรัฐให้รอดพ้นจากความรุนแรงหรือการทำร้ายร่างกาย ไม่ว่าจะโดยการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือโดยกลุ่มบุคคลหรือสถาบันใดก็ตาม

(ค) สิทธิทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิทธิที่จะเข้าร่วมในการเลือกตั้ง การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งและการสมัครรับเลือกตั้ง โดยอยู่บนพื้นฐานของการใช้สิทธิอย่างทั่วถึงและเสมอภาคกัน การเข้าร่วมในรัฐบาล และเข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรมสาธารณะในทุกระดับ และความเสมอภาคในการเข้าถึงบริการสาธารณะ

(ง) สิทธิพลเมืองอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

(1) สิทธิในการมีเสรีภาพในการโยกย้ายและในการพำนักอาศัยภายในเขตแดนของรัฐ

- (2) สิทธิในการเดินทางออกจากประเทศหนึ่งประเทศใด รวมทั้งประเทศของของตนเอง และในอันที่จะกลับคืนมา ยังประเทศตน
 - (3) สิทธิในการครองสัญชาติ
 - (4) สิทธิในการสมรสและการเลือกคู่สมรส
 - (5) สิทธิในการครอบครองทรัพย์สิน ทั้งโดยส่วนตัวและร่วมกับบุคคลอื่น
 - (6) สิทธิในการรับมรดก
 - (7) สิทธิในการมีเสรีภาพทางความนึกคิด ความสำนึก และศาสนา
 - (8) สิทธิในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก
 - (9) สิทธิในการชุมนุมอย่างสงบและการรวมกลุ่ม
- (๑) สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
- (1) สิทธิในการมีงานทำ ในการเลือกงานอย่างเสรี ในการมีสภาพ ในที่ทำงานอย่างเหมาะสมน่าพอใจ ในการได้รับการคุ้มครองจากสภาพการตกงาน ในการได้รับค่าจ้างที่เท่าเทียมกันกับงานที่ทำในระดับเดียวกันในการได้รับผลตอบแทน ที่ยุติธรรมและน่าพอใจ
 - (2) สิทธิในการจัดตั้งและเข้าร่วมสหภาพแรงงาน
 - (3) สิทธิในการมีที่อยู่อาศัย
 - (4) สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุข การดูแลทางการแพทย์ การประกันสังคมและการบริการทางสังคม
 - (5) สิทธิในการได้รับการศึกษาและการฝึกอบรม
 - (6) สิทธิในการเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมอย่างเท่าเทียมกัน
- (ข) สิทธิในการเข้าถึงสถานที่หรือบริการใดๆ ที่มีไว้สำหรับสาธารณชน เช่น การเดินทางขนส่ง โรงแรม ร้านอาหาร ร้านกาแฟ โรงละคร และสวนสาธารณะ

ความสัมพันธ์กับสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนอื่นๆ

สิทธิที่กล่าวถึงในข้อบทที่ 5 ไม่ใช่ข้อบทของสิทธิทั้งหมด ข้อเสนอนี้จะนำไปลำดับที่ 20 ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า ข้อบทที่ 5 ในอนุสัญญาฯ ไม่ได้สร้างสิทธิใดๆ ใหม่ แต่เพียงสันนิษฐานเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ที่ได้รับการรับรองไว้แล้วในสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชน ด้วยเหตุนี้มาตรฐานที่ปรากฏในกฎหมายระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนฉบับอื่นๆ จึงสามารถนำไปปรับใช้กับสิทธิที่ปรากฏในข้อบทที่ 5 ตัวอย่างเช่น เพื่อให้เข้าใจเกี่ยวกับสิทธิในสุขภาพซึ่งได้รับการรับรองไว้ในข้อบทที่ 5 (ข) (4) ได้ดีขึ้นจะต้องอ้างอิงถึงข้อเสนอแนะทั่วไปลำดับที่ 14 ภายใต้กติกาสากลว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ซึ่งระบุไว้ว่าสิทธิในสุขภาพประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

a) ความเพียงพอกับความต้องการ : รัฐบาลจะต้องจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก การบริการด้านสาธารณสุข สินค้าและบริการรวมทั้งแผนงานโครงการอย่างเพียงพอสิ่งอำนวยความสะดวก สินค้าและบริการดังกล่าวแตกต่างกันด้วยปัจจัยหลายประการ ซึ่งรวมถึงระดับการพัฒนาของรัฐบาลแต่ละรัฐ ประกอบด้วยปัจจัยพื้นฐานต่างๆ ในด้านสุขภาพอนามัย เช่น น้ำดื่มที่สะอาดและปลอดภัย และบริการสาธารณสุขที่เพียงพอ โรงพยาบาล คลินิก และสถานบริการสาธารณสุขอื่นๆ บุคลากรทางการแพทย์และวิชาชีพ ที่ได้รับการฝึกฝนมาอย่างดี รวมถึงยา เวชภัณฑ์ที่จำเป็นต่างๆ ตามที่ระบุในแผนปฏิบัติการขององค์การอนามัยโลก

b) ความสามารถเข้าถึงได้ : ทุกคนจะต้องมีโอกาสได้รับบริการสาธารณสุข สินค้า และบริการต่างๆ โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติในประเทศของรัฐที่เป็นภาคี ความสามารถในการเข้าถึงได้มีมิติที่เชื่อมกันแยกได้ 4 ด้าน ดังนี้คือ

a. การไม่เลือกปฏิบัติ : ทุกคนจะต้องมีโอกาสเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวก สินค้า และบริการด้านสาธารณสุขโดยเฉพาะกลุ่มประชากรที่ยากจนที่สุดหรืออ่อนแอที่สุดในสังคม ทั้งในแง่กฎหมายและในแง่ความเป็นจริงโดยไม่เลือกปฏิบัติด้วยเหตุผลอันเป็นข้อห้าม

b. ความสามารถเข้าถึงได้ในทางกายภาพ : ประชากรทุกคนจะต้องสามารถเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวก สินค้าและบริการด้านสาธารณสุข ได้ด้วยความปลอดภัย โดยเฉพาะในกลุ่มที่ยากจนหรืออ่อนแอ เช่น ประชากรพื้นเมืองดั้งเดิมหรือชนกลุ่มน้อย สตรี เด็ก เยาวชน คนชรา ผู้พิการและผู้ป่วยโรคเอดส์ ความสามารถเข้าถึงได้ยังมีนัยว่า บริการทาง การแพทย์ และปัจจัยพื้นฐานต่างๆ ทางด้านสุขภาพอนามัย เช่น น้ำดื่มที่สะอาดและปลอดภัยหรือบริการด้านสุขาภิบาลที่เพียงพอ และตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เข้าถึงได้ด้วยความปลอดภัย รวมทั้งในพื้นที่ชนบทด้วย ความสามารถเข้าถึงได้ ยังหมายความว่ารวมถึงการให้บุคคลที่มีภาวะทุพพลภาพสามารถเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ ได้สะดวก

c. ความสามารถเข้าถึงได้ทางเศรษฐกิจ หมายความว่าความสามารถในการจ่ายได้ : ค่าบริการ สินค้าและสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านสาธารณสุข จะต้องอยู่ในระดับที่ทุกคนพอจ่ายได้ ค่าบริการสาธารณสุข รวมทั้งการบริการที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยพื้นฐานอื่นๆ ทางด้านสุขภาพ อนามัยจะต้องอยู่บนหลักความยุติธรรม นั่นคือ ทุกคนรวมทั้งผู้ด้อยโอกาสในสังคมจะต้องมีขีดความสามารถจ่ายค่าบริการได้ไม่ว่าจะเป็นบริการของรัฐหรือเอกชนก็ตาม ความยุติธรรมหมายความว่า ครัวเรือนที่ยากจนต้องไม่แบกรับภาระค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพอนามัยที่ไม่สมมูลกับรายได้เมื่อเทียบกับครัวเรือนที่มีฐานะดีกว่า

d. ความสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร : ความสามารถในการเข้าถึงรวมถึงสิทธิในการหา รับ ให้ข้อมูลและความคิดต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องสุขภาพอนามัย อย่างไรก็ตาม ความสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารไม่ควรลดทอนสิทธิในการเก็บรักษาความลับข้อมูลสุขภาพ

c) การยอมรับได้ : สิ่งอำนวยความสะดวก สินค้าและบริการด้านสาธารณสุข ทั้งหมดจะต้องเคารพจรรยาบรรณของแพทย์และมีความเหมาะสมกับวัฒนธรรม เช่น การเคารพต่อวัฒนธรรมของปัจเจกชนชนกลุ่มน้อย ประชาชนและชุมชนทั่วไป การคำนึงถึงเพศสภาพและความจำเป็นตามวงจรชีวิต ตลอดจนต้องเคารพในเรื่องความลับและการพัฒนาสุขภาพของผู้ที่เกี่ยวข้อง

d) คุณภาพ : นอกเหนือจากความงามรับได้ในทางวัฒนธรรมแล้ว สิ่งอำนวยความสะดวก สิ่งอำนวยความสะดวกจะต้องมีคุณภาพดีและเหมาะสมทั้งในแง่การแพทย์ และวิทยาศาสตร์ นอกเหนือจากเรื่องต่างๆ แล้ว ยังต้องมีบุคลากรทางการแพทย์ที่มีความชำนาญ ภารักษาโรคและเครื่องมืออุปกรณ์ของโรงพยาบาลที่ได้รับการรับรองทางวิทยาศาสตร์ ไม่ต่ำกว่ากับ มาตรฐาน น้ำดื่มที่สะอาดและปลอดภัย ตลอดจนสุขภาพที่ดี

สิทธิของบุคคล
ซึ่งไม่ใช่พลเมือง

7

สิทธิของบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมือง

ลักษณะเฉพาะบางประการของการจำคุกกลุ่มบุคคล
ซึ่งไม่ใช่พลเมืองในประเทศไทย
การปฏิบัติที่แตกต่างระหว่างบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมือง
และพลเมืองสามารถกระทำได้หรือไม่
มาตรฐานบางประการจากข้อเสนอแนะทั่วไปลำดับที่ 30
รายงานการพิจารณารายงานประเทศ
และความเห็นของคณะกรรมการว่าด้วย
การจัดการลี้ภัยปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ
สถานะของคนไร้สัญชาติ และคนไร้รัฐในประเทศไทย
ข้อเสนอแนะทั่วไปลำดับที่ 30

ลักษณะเฉพาะบางประการของการจำคุกกลุ่มบุคคล
ซึ่งไม่ใช่พลเมืองในประเทศไทย

นอกจากผู้ขังถิ่น นักท่องเที่ยว ผู้แสวงหาที่ลี้ภัย ผู้พลัดถิ่น
เนื่องจากสงครามแล้ว บุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองในประเทศไทยจึงรวมถึง
ลักษณะเฉพาะอื่นๆ ของการจำคุกกลุ่มบุคคลด้วย

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนข้อบทที่ 15 ระบุว่า
“ทุกคนมีสิทธิที่จะมีสัญชาติ” สิทธินี้ปรากฏอยู่ในการมีอยู่ของ “จุดเกาะ
เกี่ยวที่แท้จริงที่มีประสิทธิภาพ” ระหว่างปัจเจก และรัฐและเป็นรากฐาน
ของสถานะพลเมืองของรัฐนั้น “จุดเกาะเกี่ยวที่แท้จริงและมี ประสิทธิภาพ”
ซึ่งนั้นได้โดยการเกิด ถิ่นที่อยู่ และสัญชาติ ซึ่งต่างแยกกันนี้ จะกำหนดอยู่ใน
กฎหมายว่าด้วยสัญชาติของบุคคลของแต่ละรัฐ

เมื่อปี 1996 ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศในคดี Nottobohm ได้
อธิบายหลักสัญชาติว่า

“... สิ่งเชื่อมโยงทางกฎหมายอันอยู่บนรากฐานของข้อเท็จจริงทาง
สังคมในการชี้ตนนั้นๆ เป็นความเกี่ยวโยงอันแท้จริงแห่งการมีอยู่ ประโยชน์
และความรู้สึก พร้อมทั้งการมีอยู่ของสิทธิและหน้าที่ซึ่งกันและกัน”

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับถ้อยคำ “สถานะพลเมือง” และ “สัญชาติ” นั้น สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ หรือ UNHCR ได้อธิบายไว้ว่าคำสองคำนี้ไม่จำเป็นต้องมีความหมายเหมือนกัน อย่างไรก็ตามทั้งสองคำถูกใช้ในประเทศต่างๆ เพื่ออธิบายสิ่งเชื่อม “สิ่งเชื่อมโยงทางกฎหมาย” ซึ่งเชื่อมโยงรัฐ และบุคคลไว้ด้วยกัน ทั้งนี้ครอบคลุมถึงสิทธิทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เช่นเดียวกันกับหน้าที่ ของทั้งพลเมืองและรัฐ¹⁰

Scholars ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่าในทางความคิดและภาษา “สัญชาติ” และ “สถานะพลเมือง” ต่างย้าให้เห็นถึงลักษณะที่แตกต่างของความเชื่อเดียวกันคือ “สมาชิกภาพแห่งรัฐ” และ “สถานะพลเมือง” ยืนยันสมาชิกภาพสมบูรณ์แบบ ซึ่งรวมถึงการเป็นผู้ทรงสิทธิทางการเมือง¹¹ ด้วยเหตุนี้พลเมืองทุกคนจึงเป็นคนชาติ ในขณะที่ไม่ใช่คนชาติทุกคนจะมีสถานะพลเมืองเสมอไป

อนุสัญญาเกี่ยวกับสถานะของคนไร้รัฐ ค.ศ. 1995 เป็นเครื่องมือในทางกฎหมายระหว่างประเทศพื้นฐาน ซึ่งมุ่งวางกฎเกณฑ์และพัฒนาสถานะของคนไร้รัฐและเพื่อที่จะยืนยันว่า คนไร้รัฐได้รับการเคารพสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ ข้อบทที่ 11 ของอนุสัญญานี้ นิยาม “คนไร้รัฐ” ว่า “บุคคลซึ่งไม่มีสถานะคนชาติของรัฐใดเลยภายใต้กฎหมายของรัฐนั้นๆ” บุคคลเหล่านี้เป็นคนไร้รัฐโดยข้อกฎหมาย ข้อบทที่ 1 (2) ของอนุสัญญาแยกบุคคลบางกลุ่มออกจากขอบเขตการใช้กฎหมายฉบับนี้ ซึ่งประเภทหนึ่งคือ

ก. บุคคลซึ่งได้รับการยอมรับโดยหน่วยงานที่มีอำนาจของประเทศนั้นๆ ที่ซึ่งพวกเขาได้มีถิ่นที่อยู่ในลักษณะที่มีสิทธิและหน้าที่ซึ่งผูกติดอยู่กับการมีสัญชาติของประเทศนั้นๆ

สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ หรือ UNHCR ได้อธิบายบุคคลประเภทนี้ว่า : “ถ้าคนไร้รัฐมีถิ่นที่อยู่ถาวรในรัฐหนึ่ง และ

¹⁰ Nationality and Statelessness... A Handbook for Parliamentarians, United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR)

¹¹ Special Report: The strange hidden world of the stateless, Refugee Number 147, Issue 3, 2007, UNHCR

¹² Nationality and Statelessness in International Law, P. Weir, 1979, Page

ได้รับสิทธิสิทธิดีกว่าตามที่ระบุในอนุสัญญาปี ค.ศ. 1954 โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากบุคคลไร้รัฐนั้นได้รับการปกป้องจากการถูกเนรเทศ และการขับไล่ และได้รับสิทธิในทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับที่เทียบเท่ากับคนชาติ ก็ไม่มีความจำเป็นที่จะใช้อนุสัญญากับบุคคลกลุ่มนี้ ถึงแม้ว่าในความเป็นจริงบุคคลเหล่านี้จะไร้รัฐก็ตาม ซึ่งบุคคลประเภทนี้คือคนไร้รัฐโดยข้อเท็จจริง¹² (ตามที่ได้อธิบายไว้ด้านล่าง)

นอกเหนือจากคนไร้รัฐโดยข้อกฎหมายแล้วก็ยังมีความเป็นไปได้ที่จะมีบุคคลที่มีสัญชาติแต่ยังเป็นคนไร้รัฐ โดยข้อเท็จจริงเนื่องจากสัญชาตินั้นไร้ผลบุคคลเหล่านี้อาจอาศัยอยู่นอกประเทศที่ตนมีสัญชาติและก็ไม่สามารถได้รับประโยชน์จากความคุ้มกันและความช่วยเหลือ ต่างๆ ได้และหรือคนเหล่านี้เป็นบุคคลที่ยังไม่สามารถพิสูจน์สัญชาติได้ด้วยเหตุนี้ พวกเขาจึงไม่สามารถได้รับการยอมรับสิทธิในฐานะคนชาติ¹³

การแบ่งกลุ่มที่มีลักษณะเฉพาะ

สำหรับประเทศไทย บุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองรวมถึงบุคคลกลุ่มพิเศษบางกลุ่ม ซึ่งเมื่อพิจารณาจากข้อความคิดสากลเกี่ยวกับคนไร้รัฐและคนชาติ คนกลุ่มนี้สามารถจำแนกได้เป็น 2 กลุ่มตามที่กล่าวถึงด้านล่าง อย่างไรก็ตามก็ตามรัฐไทยก็มีแนวทางของตนเองในการจำแนกประเภทของกลุ่มบุคคลเหล่านี้ซึ่งจะได้กล่าวถึงต่อไป

คนไร้รัฐโดยข้อกฎหมาย De jure stateless people : บุคคลซึ่งโดยข้อกฎหมายไม่ได้รับการยอมรับให้เป็นคนชาติโดยประเทศไทย และโดยรัฐใดเลยในโลกนี้ คนไร้รัฐโดยข้อกฎหมายที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยประกอบไปด้วยบุคคลหลายกลุ่ม รวมถึงกลุ่มชาติพันธุ์ ผู้พลัดถิ่น และผู้ย้ายถิ่นจากประเทศเพื่อนบ้าน อย่างเช่นจากประเทศพม่าซึ่งเมื่อบุคคลนั้นๆ ในทางกฎหมายแล้วก็ไม่ได้รับการยอมรับสถานะใดๆ เลยในประเทศพม่า และไม่ได้รับการยอมรับให้สถานะใดๆ โดยรัฐไทยหรือรัฐอื่นใด บุคคลเหล่านี้จะไม่มี

¹² Nationality and Statelessness : A Handbook for Parliamentarians, United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR)

¹³ สัญชาติที่ไร้ผลในที่นี้หมายถึงกรณีที่มีบุคคลมีสัญชาติของรัฐใดรัฐหนึ่ง แต่การมีสัญชาติก็มิได้ช่วยให้บุคคลนั้นได้รับสิทธิในระดับที่ต่ำกว่าเดียวกับคนชาติแต่อย่างใด

เอกสารแสดงตนที่ออกโดยรัฐใดเลย ทั้งนี้คว่าว่ามีกลุ่มชาติพันธุ์ ผู้พลัดถิ่น ผู้ย้ายถิ่นและแรงงานข้ามชาติซึ่งไร้เอกสารแสดงตนจำนวนไม่น้อยในประเทศไทย ซึ่งอยู่ในสถานะคนไร้รัฐโดยข้อกฎหมายนี้ ซึ่งบุคคลไร้รัฐโดยข้อกฎหมายนี้ก็จะมีรัฐโดยข้อเท็จจริงด้วย

บุคคลซึ่งยังรอการพิสูจน์สัญชาติ: Persons of 'undetermined nationality' : บุคคลมี "ข้อเท็จจริงทางสังคมในการยึดเหนี่ยว อันเป็นความเกี่ยวข้องอันแท้จริงแห่งการมีอยู่ ประโยชน์และความรู้สึกต่อประเทศไทย" แต่ยังไม่ได้รับการรับรองสิทธิในฐานะ "คนชาติ" ของประเทศไทยอย่างสมบูรณ์ ชุมชนพื้นเมืองชาวเขาไร้สัญชาติในประเทศไทยซึ่งยืนยันว่าอยู่ในประเทศไทยมาก่อนการเกิดขึ้นของรัฐไทยก็เป็นบุคคลในกลุ่มซึ่งยังรอการพิสูจน์สัญชาตินี้เช่นกัน บุคคลเหล่านี้โดยข้อกฎหมายแล้วมีสัญชาติไทย แต่ยังไม่ได้รับการยอมรับให้สัญชาติ หรือยังไม่สามารถพิสูจน์สัญชาติได้ จึงทำให้โดยข้อเท็จจริงแล้วบุคคลยังไร้สัญชาติ แม้ว่าโดยข้อกฎหมายแล้วจะมีสัญชาติไทยก็ตาม

องค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการแบ่งประเภทบุคคลซึ่งมีปัญหา ความไร้รัฐไร้สัญชาติในประเทศไทย

นอกจากข้อความคิดสากลเกี่ยวกับคนไร้รัฐ คนชาติ และบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองดังที่ได้กล่าวข้างต้นแล้ว ด้วยลักษณะเฉพาะของการยอมรับการปรากฏอยู่ของปัจเจกชนและกฎเกณฑ์ที่มีลักษณะเฉพาะตัวเกี่ยวกับการจัดการประชากรในประเทศไทย ประกอบกับประสบการณ์อันยาวนานเกี่ยวกับการจัดการประชากรซึ่งมีปัญหาสถานะบุคคลของรัฐไทย จึงได้มีการพัฒนาองค์ความรู้ซึ่งมีลักษณะเฉพาะตัวเกี่ยวกับข้อความคิดในการจำแนกประเภทบุคคลซึ่งไม่ได้รับการรับรองสิทธิในฐานะคนชาติอย่างสมบูรณ์ในประเทศไทย โดยองค์ความรู้นี้ได้ถูกนำเสนอโดย รองศาสตราจารย์ ดร.พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร¹⁴ ในบทความทางวิชาการหลายชิ้น โดยในที่นี้จะขอยกข้อความบางตอนมากล่าวไว้ ณ ที่นี้ด้วย

¹⁴ อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คนไร้รัฐ (Stateless Person) หมายถึง “คนที่ไร้รัฐเจ้าของบุคคล”¹⁶ ความไร้รัฐเกิดขึ้นเมื่อบุคคลธรรมดาไร้รัฐที่ยอมรับให้สัญชาติและไร้รัฐที่ยอมรับให้สิทธิอาศัยในดินแดนของรัฐ อันหมายความว่า บุคคลย่อมไม่อาจจะได้รับการรับรองสิทธิในสัญชาติและสิทธิในภูมิถิ่นเนาตามกฎหมายมหาชนโดยรัฐใดเลยในโลก บุคคลเหล่านี้จะไม่ได้รับการยอมรับในทะเบียนราษฎรของรัฐใดเลยบนโลก บุคคลจึงไร้เอกสารพิสูจน์ตน (Undocumented Persons) และไร้รัฐโดยสิ้นเชิง กล่าวคือ ไร้สัญชาติและไร้สิทธิอาศัยในทุกรัฐบนโลก

จากนิยามข้างต้น “คนไร้รัฐ” ในประเทศไทยก็คือบุคคลที่ไม่มีเอกสารพิสูจน์ที่ออกโดยรัฐไทย และก็ไม่มีเอกสารพิสูจน์ตนที่ออกโดยรัฐอื่นใดอีกในโลกนี้ คนไร้รัฐในประเทศไทยนั้นไม่มีรัฐใดเลยยอมรับให้สิทธิในสัญชาติและพวกเขาไม่ใช่คนสัญชาติไทย ดังนั้นพวกเขาจึงตกเป็นคนไร้รัฐและเป็นคนเข้าเมืองผิดกฎหมายในทุกประเทศ

คนไร้สัญชาติ (Nationality-less Person) หมายถึง “คนที่ไม่มีรัฐใดเลยยอมรับให้สิทธิในสัญชาติ” กล่าวคือ คนไร้สัญชาติ คือ บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติของประเทศใดเลยและมีสถานะเป็นคนต่างด้าวในทุกประเทศของโลก¹⁷ ทั้งนี้ในประเทศไทย ปรากฏมีทั้ง (๑) คนไร้สัญชาติที่ได้รับสิทธิอาศัยชั่วคราวตามกฎหมายไทยแล้ว และ (๒) คนไร้สัญชาติที่ยังมิได้รับสิทธิอาศัยตามกฎหมายไทย ในกรณีหลังก็คือกรณีของคนที่มีลักษณะไร้รัฐอย่างแท้จริง¹⁸

¹⁶ พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร, *ความเป็นไปได้อันการระงับปัญหาความไร้รัฐของมนุษย์ในสังคมไทย: การถอดประสบการณ์ของรัฐไทย*

พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร, “คนไร้รัฐไร้สัญชาติในประเทศไทยคือใครกัน” <http://gotoknow.org/blog/stateless-and-nationalityless-management-by-law/27065>

¹⁷ ข้อเสนอแนะในการจัดการปัญหาคนไร้รัฐและคนไร้สัญชาติในประเทศไทย โดยคณะนักวิจัยเพื่อการพัฒนาโครงการวิจัยผลกระทบของความไร้รัฐและความไร้สัญชาติของเด็ก เยาวชนและครอบครัวในสังคมไทย : การตรวจสอบปัญหาและแนวคิดในการแก้ปัญหาต่อที่ประชุม “เสวนาเพื่อกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหามูลนิธิไร้รัฐไร้สัญชาติในประเทศไทยในภาพรวม” วันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ. 2547. <http://www.archanwell.org/oldpageprint.php?id=1&id=58&id=58&page=1>

¹⁸ พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร, “คนไร้รัฐไร้สัญชาติในประเทศไทยคือใครกัน” <http://gotoknow.org/blog/stateless-and-nationalityless-management-by-law/27065>

๓ คนไร้สัญชาติที่ได้รับสิทธิอาศัยชั่วคราวตามกฎหมายไทยคือ กลุ่มคนไร้สัญชาติที่ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติและเอกสารแสดงตนแล้วโดยอยู่ในสถานะกลุ่มชาติพันธุ์หรือชนกลุ่มน้อย ซึ่งถือบัตรประจำตัวตามกฎหมายกลุ่มต่างๆ หรือที่เรียกกันว่า “บัตรสี” ทั้งนี้ปัจจุบันอยู่ระหว่างการเปลี่ยนเป็นบัตรสีเดี่ยวคือบัตรประจำตัวผู้ไม่มีสัญชาติไทย โดยจะเป็นบัตรสีชมพู ดังนั้นคนไร้สัญชาติกลุ่มแรกนี้จึงไม่ใช่คนไร้รัฐ เพราะรัฐไทยได้ยอมรับการมีตัวตนของพวกเขาและคนกลุ่มนี้ก็มีเอกสารพิสูจน์ตนที่ออกโดยรัฐไทย อย่างไรก็ตามคนไร้สัญชาติกลุ่มนี้ก็ยังไม่ใช่คนสัญชาติไทย ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าคนไร้สัญชาติที่มีเอกสารพิสูจน์ตนที่ออกโดยรัฐไทยเป็น “คนไร้สัญชาติแต่ไม่ไร้รัฐ” นั่นเอง

๔ คนไร้สัญชาติที่ยังไม่ได้รับสิทธิอาศัยตามกฎหมายไทย คือคนไร้สัญชาติที่ไม่มีเอกสารพิสูจน์ตนที่ออกโดยรัฐใดเลยในโลก และก็ไม่ได้รับสิทธิอาศัยจากรัฐใดเลยในโลก คนไร้สัญชาติกลุ่มนี้จึงเป็นคนไร้สัญชาติ ซึ่งเป็นคนไร้รัฐอย่างแท้จริง

การจำแนกกลุ่มชาติพันธุ์และชนกลุ่มน้อย ตามทะเบียนราษฎรของประเทศไทย

กรมการปกครองได้จัดแบ่งกลุ่มชาติพันธุ์ ชาวเขา ชนพื้นเมืองต่างๆ ที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยไว้เป็น 2 กลุ่มหลักคือ 1.กลุ่มชาติพันธุ์ 2.ชนกลุ่มน้อย ประชากรกลุ่มนี้ได้รับการยอมรับบันทึกลงในทะเบียนราษฎรและมีเอกสารแสดงตนที่ออกโดยรัฐไทย อย่างไรก็ตามกลุ่มชาติพันธุ์และชนกลุ่มน้อยจำนวนมากยังคงประสบปัญหาความไร้สัญชาติ

กลุ่มชาติพันธุ์ กรมการปกครองได้ให้ความหมายไว้ว่า “ชนต่างเผ่าหรือต่างเชื้อชาติที่อาศัยรวมกันกับชนเผ่าอื่นที่มีจำนวนมากซึ่งอาจหมายรวมถึง กลุ่มบุคคลที่มีได้มีสัญชาติไทยและมีวัฒนธรรม ชนบทรรมนิยม ประเพณีแตกต่างกันไป เข้ามาหรือพักอาศัย อยู่ในประเทศไทย โดยวิธีการหรือลักษณะที่แตกต่างกัน” ซึ่งการจัดกลุ่มนี้รวมถึง กลุ่มบุคคลบนพื้นที่สูง ซึ่งอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ 20 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน ลำพูน ลำปาง พะเยา ตาก สุโขทัย น่าน กำแพงเพชร แพร่ พิชณุโลก

เพชรบูรณ์ เลย อุทัยธานี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี ราชบุรี เพชรบุรี และ
ประจวบคีรีขันธ์ ด้วย ได้แก่ กลุ่มชาวไทยภูเขา 11 เผ่า ดังต่อไปนี้ กระเหรี่ยง
ม้ง เมี่ยน อ่าข่า ลานู ลีซู ลัวะ ชมุ ตองซูล มลาบรี ถิ่น คนกลุ่มชาติพันธุ์
ในความหมายตามทะเบียนราษฎรของรัฐไทย คือกลุ่มที่ถือบัตรบุคคลบน
พื้นที่สูง (บัตรสีฟ้า)

ชนกลุ่มน้อย กรมการปกครองได้ให้ความหมายไว้ว่า “น่าจะหมายถึง
ถึง กลุ่มบุคคลที่ มิได้มีสัญชาติไทย มีจำนวนน้อยกว่าเจ้าของประเทศ และ
มีวัฒนธรรมขนบธรรมเนียม ประเพณีแตกต่างกันไป เข้ามาหรือพักอาศัย
อยู่ในประเทศไทยโดยวิธีการ และลักษณะที่ต่างกัน เช่น หลบหนีเข้าเมือง
เข้ามาพักอาศัยชั่วคราว” ซึ่งสำนักทะเบียนกลาง ได้จัดทำทะเบียนประวัติ
ไว้จำนวน 17 กลุ่ม โดยมีเอกสารแสดงตนเป็นบัตรประจำตัวสีต่างๆ (ปัจจุบัน
กำลังดำเนินการเปลี่ยนเป็นบัตรสีชมพูเพียงสีเดียวแต่สถานะยังคงเดิม)
ได้แก่ 1) ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า 2) ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเชื้อสายไทย 3)
ผู้หลบหนีเข้าเมืองจากพม่า (มีถิ่นที่อยู่ถาวร) 4) ผู้หลบหนีเข้าเมืองจากพม่า
(ใช้แรงงาน) 5) ชุมชนบนพื้นที่สูง 6) อดีตทหารจีนคณะชาติ 7) จีนฮ่ออพยพ
8) จีนฮ่ออิสระ 9) อดีตใจรคอมมิวนิสต์มลายา 10) ไทยลื้อ 11) ลาวอพยพ
12) เวียดนามอพยพ 13) เนปาลอพยพ 14) ผู้อพยพเชื้อสายไทยจากเกาะกง
กัมพูชา 15) ผู้หลบหนีเข้าเมืองจากกัมพูชา 16) ชนเผ่ามลาบรี 17) แรงงาน
ต่างด้าวผิดกฎหมายสัญชาติพม่า ลาว กัมพูชา

นโยบายและข้อกำหนดของรัฐไทยที่เกี่ยวกับการได้รับสัญชาติหรือ
การให้สถานะบุคคลที่ชอบด้วยกฎหมายสำหรับแต่ละกลุ่มนั้นแตกต่างกันไป
สำหรับบางกลุ่มอย่างเช่นกลุ่มบุคคล ทั้งนี้ระเบียบดังกล่าวนี้มีข้อกำหนด
เกี่ยวกับคุณสมบัติบางประการของบุคคลที่จะร้องขอสัญชาติไทยหรือ
สถานะต่างด้าวผู้มีถิ่นที่อยู่ถาวร สำหรับกลุ่มอื่นอาจจะมีนโยบายเกี่ยวกับ
การให้สัญชาติ และอาจกำหนดคุณสมบัติที่แตกต่างกันออกไป โดยบุคคล
ในกลุ่มที่กำหนดจะสามารถขอลงรายการสัญชาติ ขอแปลงสัญชาติ หรือ
ขอมีถิ่นที่อยู่ถาวรได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนโยบายที่เกี่ยวข้องกับแต่ละกลุ่มนั้นๆ
โดยที่บุคคลผู้ขอลงรายการสัญชาติ ขอแปลงสัญชาติ หรือขอมีถิ่นที่อยู่ถาวร
จะต้องพิสูจน์ “จุดเกาะเกี่ยวที่แท้จริงและมีประสิทธิภาพ” เพื่อที่จะเข้าสู่

กระบวนการกำหนดสถานะบุคคลที่เหมาะสมต่อไป

พระราชบัญญัติสัญชาติ มาตรา 23 ระบุว่าผู้ที่ได้สัญชาติโดยการเกิดโดยหลักดินแดนของบุคคล ซึ่งได้รับผลกระทบจากประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337^{๑๖} ปี พ.ศ. 2515 (ปว.337) ส่งผลกระทบต่อกลุ่มให้บุคคล 3 กลุ่มต่อไปนี้ได้สัญชาติไทยโดยผลของกฎหมาย กล่าวคือ

1. บุคคลซึ่งเกิดในราชอาณาจักรไทยจากบิดามารดาต่างด้าว โดยเกิดก่อนวันที่ 14 ธ.ค. 2515 ส่งผลให้ได้สัญชาติไทยโดยหลักดินแดน ตามมาตรา 7 (2) ซึ่งต่อมาบุคคลเหล่านี้ถูกถอนสัญชาติไทยโดย ปว.337 ข้อ 1 ซึ่งประกาศใช้ในวันที่ 15 ธันวาคม 2515

2. บุคคลซึ่งเกิดในราชอาณาจักรไทยก่อนวันที่ 26 ก.พ. 2535 แต่ไม่ได้สัญชาติไทยเนื่องจากเกิดจากบิดามารดาต่างด้าว (ซึ่งเกิดนอกราชอาณาจักรไทย ตาม ปว.337 ข้อ 2

3. บุตรของบุคคลตามข้อ 1 และ ข้อ 2 ซึ่งเกิดหลังวันที่ 26 ก.พ. 2535 และไม่ได้สัญชาติไทย เนื่องจากมาตรา 7 ทวิ วรรค 1 พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2535

อนึ่งบุคคลซึ่งจะได้สัญชาติไทยตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติฉบับปี พ.ศ. 2551 ดังกล่าวข้างต้นจะต้องเป็นบุคคลที่สามารถพิสูจน์ได้ว่ามีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. เกิดในประเทศไทย ทั้งนี้โดยมีหลักฐานการเกิด
2. อาศัยอยู่จริงในประเทศไทยติดต่อกันและมีชื่ออยู่ในทะเบียนราษฎร
3. ไม่มีประวัติอาชญากรรม

^{๑๖} ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 337 พ.ศ. 2515 ซึ่งมีผลบังคับใช้ระหว่างวันที่ 14 ธันวาคม 2515 จนถึงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2535 อันเป็นกฎหมายที่ถอนสัญชาติไทยโดยหลักดินแดน ของบุคคลซึ่งเกิดในประเทศไทยจากบิดามารดาต่างด้าว และกฎหมายฉบับดังกล่าวยังส่งผล ให้บุคคลซึ่งเกิดในประเทศไทยจากบิดามารดาต่างด้าวไม่ได้สัญชาติไทย

ภายใต้พระราชบัญญัติสัญชาติฉบับปัจจุบัน ชนกลุ่มน้อยและกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ซึ่งมีคุณสมบัติตรงตามที่กฎหมายกำหนดมีสิทธิที่จะได้สัญชาติไทยโดยผลของกฎหมาย

รัฐสามารถปฏิบัติต่างกันระหว่างพลเมืองและบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองได้หรือไม่

ข้อบทที่ 1 (2) ของอนุสัญญาฯ ระบุให้รัฐภาคีสามารถปฏิบัติแตกต่างกันระหว่างพลเมืองและบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองได้

อย่างไรก็ตามในข้อเสนอแนะทั่วไปลำดับที่ 30 คณะกรรมการฯ ได้อธิบายว่า รัฐภาคีอาจให้ผู้ที่พลเมืองและผู้ที่ไม่เป็นพลเมืองมีความแตกต่างกันในเรื่องสิทธิบางประการ เช่น สิทธิในการเลือกตั้ง การลงคะแนน และการลงสมัครรับเลือกตั้ง อย่างไรก็ตามสิทธิมนุษยชนอื่นๆ ที่ได้รับการรับรองไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนเป็นหลักที่ได้รับการรับรองสำหรับทุกคนและรัฐมีหน้าที่ที่จะต้องประกันความเสมอภาคในสิทธิดังกล่าวนี้ระหว่างพลเมืองและบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมือง ทั้งนี้ข้อเสนอแนะทั่วไปลำดับที่ 30 ได้เน้นให้เห็นถึงรูปแบบมาตรการต่างๆ ที่รัฐควรจะต้องนำไปปฏิบัติเพื่อประกันว่าการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลที่ไม่ใช่พลเมืองในทุกูปแบบนั้นจะต้องถูกขจัดไป

ข้อเสนอแนะทั่วไปลำดับที่ 30 : สิทธิของบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมือง

(ข้อเสนอแนะทั่วไปลำดับที่ 30 ฉบับเต็มในท้ายบทนี้)

หลักบางประการที่รับรองไว้ในข้อเสนอแนะทั่วไปลำดับที่ 30 คือ

■ รัฐภาคีมีพันธะหน้าที่ที่จะต้องรับรองความเสมอภาคระหว่างพลเมืองและบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองสำหรับการเข้าถึงและการใช้สิทธิพลเมือง การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ตามที่ได้รับการรับรองไว้ในกฎหมายระหว่างประเทศและโดยเฉพาะอย่างยิ่งในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน กติกาสากลว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และกติกาสากลว่าด้วยสิทธิทางพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

■ รัฐมีหน้าที่ที่จะต้องปกป้องบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองจากทัศนคติและพฤติกรรมการเกลียดชังคนต่างชาติ

■ รัฐมีพันธะหน้าที่ที่จะต้องประกันว่ากลุ่มบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองบางกลุ่มจะต้องไม่ถูกเลือกปฏิบัติในการเข้าถึงความเป็นพลเมือง การได้สัญชาติ และบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองทุกคนจะต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันในกระบวนการยุติธรรม

■ อุปสรรคต่อบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองสำหรับการเข้าถึงและใช้สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับการศึกษา ที่อยู่อาศัย การมีงานทำ และสุขภาพ จะต้องถูกขจัดให้สิ้นไป

■ มาตรการที่เป็นผลดีใจแก้ไขปัญหาร้ายแรงที่แรงงานซึ่งเป็นบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองต้องเผชิญ เช่น ภาวะหนี้สินผูกมัดให้ทำงาน การขโมยสิ่งของเดินทาง การกักขังนอกรีต การข่มขืนและการทำร้ายร่างกาย

■ การละเมิดสิทธิจากระบบการส่งกลับอื่นๆ จะต้องไม่เป็นทางเลือกปฏิบัติอันมีพื้นฐานมาจากความต่างด้านเชื้อชาติ ชาติกำเนิด ในกลุ่มบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองด้วยกันเอง และจะต้องไม่ส่งผลเป็นการแทรกแซงอย่างไม่เหมาะสมต่อวิถีชีวิตในวิถีครอบครัวของบุคคล

■ บุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองจะต้องไม่ถูกเนรเทศหรือส่งกลับไปยังประเทศที่เสี่ยงอันตราย พวกเขาจะต้องเสี่ยงต่อการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง

ความเห็นของคณะกรรมการฯ เกี่ยวกับพันธะหน้าที่
ของรัฐภาคีต่อบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมือง
ซึ่งปรากฏในรายงานการพิจารณารายงานประเทศ

รายงานข้ามชาติ

รัฐภาคีควรกำกับดูแลให้ชาวต่างชาติทุกคนในประเทศเข้าถึงสิทธิ
มนุษยชน ไม่ว่าจะเป็นผู้เข้าเมืองโดยถูกต้องกฎหมายหรือผิดกฎหมาย เป็น
ประจำหรือเป็นครั้งคราว¹⁹ คณะกรรมการมีข้อเสนอแนะเป็นการเฉพาะต่อ
รัฐภาคีดังนี้

■ มาตรการที่เหมาะสมเพื่อรับรองช่องทางสำหรับการปรับตัวหรือ
สร้างสถานะปกติในฐานะคนเข้าเมืองถึงแม้ว่าพวกเขาจะไม่มีเอกสารแสดง
ตนหรือมีสถานะที่ผิดปกติหรือผิดกฎหมาย

■ ให้สัตยาบันรับรองอนุสัญญาสากลว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิของ
แรงงานข้ามชาติและสมาชิกครอบครัวและกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตาม²⁰

■ ดำเนินการสืบสวนสอบสวนอย่างไม่ชักช้าและเป็นกลางในกรณี
ที่มีข้อร้องเรียนว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติต่อผู้อพยพย้ายถิ่นอย่างไม่เหมาะสม
ไม่ว่าจะเป็นผู้เข้าเมืองอย่างถูกต้องกฎหมายหรือไม่ก็ตาม²¹

■ ดำเนินมาตรการที่จำเป็นทุกประการเพื่อกำจัดการเลือกปฏิบัติ
ต่อผู้ไม่มีสถานะพลเมือง ไม่ว่าจะเป็นในด้านสภาพการทำงานและเงื่อนไข
ในการทำงาน อย่างเช่น กฎและแนวปฏิบัติในการจ้างงานซึ่งมีลักษณะ
เลือกปฏิบัติทั้งในแง่เป้าหมายหรือผลที่เกิดขึ้น²²

■ ดำเนินมาตรการที่จำเป็นทุกประการเพื่อให้ผู้ไม่มีสถานะ
พลเมืองสามารถมีสุขภาพทั้งทางกายและใจที่ดีอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ด้วย
การส่งเสริมการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพเพื่อการป้องกัน รักษาและการ
ดูแลเพื่อระดับประคอง²³

¹⁹ Spain, 64th - 65th Session, para 171

²⁰ Kazakhstan, 64th - 65th Session, para 291; El Salvador, 68th - 69th Session, para 69

²¹ Botswana, 68th - 69th Session, para 69

²² Norway, 68th - 69th Session, para 339

²³ Norway 68th - 69th session para 340

■ กำกับดูแลให้สถาบันการศึกษาของรัฐให้บริการกับผู้ไม่มีสถานะพลเมืองและบุตรหลานของผู้เข้าเมืองอย่างผิดกฎหมายซึ่งอาศัยอยู่ในอาณาบริเวณของรัฐภาคี²⁴

■ ดำเนินการเพื่อป้องกันและเยียวยาสำหรับปัญหาร้ายแรงที่คนงานซึ่งไม่มีสถานะพลเมืองต้องเผชิญ ทั้งรวมทั้งผู้ที่ถูกจ้างงานโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิโดยนายจ้าง²⁵

สถานการณ์ของพลูสัญชาติและผู้อยู่ไม่มีสถานะพลเมืองในสถานกักกัน

คณะกรรมการตระหนักว่ามีการควบคุมตัวผู้สัญชาติไว้ในเรือน จนกว่าจะมีการพิสูจน์สถานะความสำคัญของพวกเขา ซึ่งเป็นกระบวนการที่อาจใช้เวลานานถึงสามหรือสี่ปี และกระตุ้นให้รัฐภาคี

■ ควบคุมตัวพวกเขาเฉพาะเมื่อจำเป็นในระยะเวลาที่กำหนดช่วงหนึ่ง และให้เป็นไปตามแนวปฏิบัติของคณะข้าหลวงใหญ่ผู้สัญชาติแห่งสหประชาชาติ

■ ควบคุมดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบในการรับคนเข้าเมืองและการดูแลกิจกรรมในแต่ละวันที่ศูนย์กักกัน

■ ปรับปรุงสภาพภายในศูนย์กักกันที่มีการควบคุมตัวบุคคล

■ ดำเนินการตามคำขอของผู้สัญชาติเพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวได้อย่างเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

■ กำกับดูแลให้ผู้สัญชาติได้รับสิทธิที่จะใช้ช่องทางศาล เพื่ออุทธรณ์คำตัดสินของทางการที่ปฏิเสธไม่ให้สถานะผู้สัญชาติแก่ตน²⁶

รายงานผลการพิจารณารายงานประเทศเบงกอล ในปี 2006

คณะกรรมการมีความเป็นห่วงสถานการณ์ของแรงงานข้ามชาติซึ่งสืบเชื้อสายมาจากชนเผ่าพื้นเมืองในกัวเตมาลา ฮอนดูรัส นิการากัว

²⁴ Norway 68th - 69th session para 341

²⁵ Luxembourg, 66th - 67th Session, para 139

²⁶ Botswana, 68th - 69th Session, para 67; Bahrain, 66th - 67th Session, para 108

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มสตรี ซึ่งคนเหล่านี้เป็นเหยื่อของการละเมิดสิทธิ
ต่างๆ เช่น การทำงานที่ยาวนาน ไม่มีประกันสุขภาพ การปฏิบัติที่เลวร้าย
ทั้งต่อร่างกายและจิตใจ การกระทำสามกอนาจาร และการข่มขู่ว่าพวกเขา
จะถูกส่งตัวให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ซึ่งการละเมิดสิทธิดังกล่าวนี้
เกิดขึ้นโดยมีปัจจัยหนึ่งคือเพราะพวกเขาไม่มีเอกสารแสดงตน

ตระหนักอยู่เสมอถึงข้อเสนอแนะทั่วไปลำดับที่ 30 เกี่ยวกับบุคคล
ซึ่งไม่ใช่พลเมือง ซึ่งคณะกรรมการได้เสนอแนะให้รัฐภาคีประกันการนำ
โครงการสำหรับแรงงานข้ามชาติไปปรับใช้จริงอย่างถูกต้อง เช่น โครงการ
การจัดทำเอกสารแสดงสำหรับความมั่นคงตามกฎหมายและการย้ายถิ่น
ของแรงงานชาวไร่ชาวกัวเตมาลา การพัฒนาสถานะภายใต้โครงการย้ายถิ่น
โครงการสำหรับศูนย์พัฒนาแรงงาน และแผนปฏิบัติการสำหรับความ
ร่วมมือในประเด็นการย้ายถิ่นและการคุ้มครองทางการทูต กับประเทศเอล
ซาวาดอร์ และฮอนดูรัส และโครงการวันแรงงานเกษตรกรรม อนึ่งคณะ
กรรมการยังเรียกร้องให้รัฐภาคีรายงานความคืบหน้าเกี่ยวกับการดำเนินตาม
คำแนะนำเกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติไว้ในรายงานประเทศฉบับต่อไปด้วย

การจำกัดการได้รับสิทธิประกันสังคม ของผู้อพยพย้ายถิ่นไว้เพียงสองปี

คณะกรรมการตระหนักว่าในระยะสองปีแรกหลังจากเข้าเมืองรัฐบาล
ออสเตรเลียปฏิเสธไม่ยอมให้ผู้เข้าเมืองได้รับสิทธิประกันสังคม ดังนั้น
คณะกรรมการจึงมีข้อเสนอแนะว่า รัฐภาคีควรทบทวนนโยบายเช่นนี้ ทั้งนี้
โดยการพิจารณาถึงเนื้อหาของอนุสัญญาที่ระบุว่า การปฏิบัติที่แตกต่าง
โดยอ้างหลักเกณฑ์ของสถานภาพพลเมืองหรือสถานภาพการเข้าเมืองเป็น
การเลือกปฏิบัติอย่างหนึ่ง ในกรณีที่มีเมื่อมีการพิจารณาตามวัตถุประสงค์
และเป้าหมายของอนุสัญญาแล้วพบว่า หลักเกณฑ์ของการปฏิบัติที่แตก
ต่างเหล่านั้นไม่สอดคล้องกับเป้าหมายที่ชอบธรรม และไม่มีส่วนช่วยให้
ปฏิบัติตามเป้าหมายดังกล่าวได้²⁷

²⁷ Australia, 66th - 67th Session, para 44

สถานการณ์ด้านสิทธิของบุคคลกลุ่มพิเศษ ในกลุ่มบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมือง

บุคคลซึ่งตกอยู่ภายใต้กลุ่มพิเศษที่กล่าวข้างต้นนั้นต้องเผชิญกับการถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพต่างๆ มากมาย สำหรับตัวอย่างที่กล่าวถึงด้านล่าง คำว่า “บุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมือง” คือ บุคคลกลุ่มซึ่งมีลักษณะเฉพาะและยังคงประสบปัญหาความไร้รัฐ ไร้สัญชาติ ตามที่ได้อธิบายข้างต้นเท่านั้น

บุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองในประเทศไทยในความหมายนี้รวมถึงผู้ไม่มีเอกสารแสดงตน ผู้อพยพย้ายถิ่น ชาวเขาและกลุ่มชาติพันธุ์ซึ่งมีรายชื่อและหลักฐานทางทะเบียนราษฎร แต่ไม่ได้รับสัญชาติไทย บัตรสี บัตรบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย บัตรบุคคลผู้ไม่มีสถานะทางทะเบียน บุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองต้องประสบกับการถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพต่างๆ มากมาย

การจำกัดสิทธิการเดินทาง

บุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองซึ่งมีบัตรสีสามารถเดินทางได้โดยเสรีเพียงแคในเขตอำเภออันเป็นภูมิลำเนาที่ตนได้ขึ้นทะเบียนราษฎรไว้เท่านั้น หากต้องการเดินทางออกนอกเขตอำเภอนั้น สิทธิดังกล่าวก็ถูกจำกัดและมีข้อแม้ให้ต้องปฏิบัติต่างๆ อย่างเฉพาะบางกลุ่มที่มีระเบียบคำสั่งอนุญาตให้สามารถเดินทางออกนอกพื้นที่ได้เท่านั้นที่จะสามารถเดินทางออกนอกเขตอำเภอได้ โดยต้องขออนุญาตจากนายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ระยะเวลาที่สามารถเดินทางได้เป็นไปตามที่ได้รับอนุญาต หากเลยเวลาดังกล่าวแล้ว ก็ต้องเดินทางกลับมายังอำเภอเพื่อขออนุญาตอีกครั้ง ในขณะที่บุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมือง ซึ่งไม่มีเอกสารแสดงตนจะถูกถือว่าเป็นคนเข้าเมืองผิดกฎหมาย ไม่มีสิทธิอาศัย ไม่สามารถเดินทางได้ และเสี่ยงต่อการถูกจับเนรเทศได้ทุกเมื่อ

การเข้าถึงสวัสดิการด้านสาธารณสุข

บุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองไม่ได้รับการรับรองสิทธิในการเข้าถึงสวัสดิการด้านสาธารณสุขของรัฐซึ่งส่งผลกระทบต่อชีวิตของพวกเขา ซึ่งยากจนอยู่แล้ว พวกเขาไม่สามารถรับการรักษาจากทางโรงพยาบาลได้นอกจากเสียจากพวกเขายินยอมรับหนี้สินจากค่ารักษา ยกตัวอย่างเช่น กลุ่ม

บุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองซึ่งติดเชื้อ HIV ไม่ได้รับแจกยาต้านเชื้อจากโรงพยาบาลของรัฐ ซึ่งโดยปกติแจกให้ผู้ป่วยซึ่งมีสัญชาติไทยเท่านั้น เพราะเป็นตัวยาภายใต้โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค

การได้รับการจดทะเบียนการเกิด

พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2551 รับรองสิทธิในการได้รับการจดทะเบียนการเกิดสิทธิที่จะได้รับสูติบัตรของเด็กซึ่งไม่มีสัญชาติไทย ทั้งนี้บุตรของบุคคลซึ่งไม่มีเอกสารแสดงตนและคนเข้าเมืองผิดกฎหมายมีสิทธิได้รับหนังสือรับรองการเกิดจากโรงพยาบาล อย่างไรก็ตามยังคงต้องรอการกำหนดวิธีปฏิบัติ³³ แบบพิมพ์สูติบัตรสำหรับการจดทะเบียนการเกิดของบุตรของบุคคลดังกล่าว ดังนั้น ในสถานการณ์ปัจจุบัน ถึงแม้กฎหมายจะรับรองสิทธิดังกล่าว แต่บุตรของบุคคลเข้าเมืองผิดกฎหมายและบุตรของบุคคลซึ่งไม่มีเอกสารแสดงตนก็ยังคงประสบปัญหาในการเข้าถึงสิทธิในการได้รับการจดทะเบียนการเกิดและการได้รับสูติบัตร นอกจากนี้บุคคลซึ่งไร้สัญชาติซึ่งมีเอกสารแสดงตน โดยกฎหมายรับรองสิทธิในการจดทะเบียนการเกิดให้แก่บุตรพร้อมทั้งมีระเบียบวิธีปฏิบัติและแบบพิมพ์สูติบัตรเฉพาะสำหรับคนกลุ่มนี้แล้วนั้น พบว่าในทางปฏิบัติ เนื่องจากอคติและความไม่เข้าใจของเจ้าหน้าที่ ส่งผลให้บ่อยครั้งที่บุคคลเหล่านี้ไม่สามารถจดทะเบียนการเกิดได้ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ปฏิเสธไม่จดทะเบียนการเกิดให้

การเข้าถึงการศึกษา Access to Education

รัฐธรรมนูญและระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียนนักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษาได้รับรองสิทธิในการศึกษาสำหรับเด็กทุกคนโดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติหรือสถานะทางทะเบียน อย่างไรก็ตามยังพบปัญหาในทางปฏิบัติเนื่องจากโรงเรียนหลายแห่ง ทั้งโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนยังคงเรียกเอกสารทางทะเบียนเพื่อเป็นหลักฐานในการรับนักเรียน อาทิ สูติบัตร ทะเบียนบ้าน บัตรประชาชนของบิดามารดา ซึ่งหากเด็ก หรือผู้ปกครองไม่มีเอกสารดังกล่าวโรงเรียนจะไม่รับเด็กเข้าเรียน ทำให้เด็กไม่สามารถ เข้าถึงสิทธิในการศึกษาได้

³³ที่มา : โครงการช่วยเหลือผู้มีปัญหาทางทะเบียนราษฎรและสถานะบุคคล สภากงคองความ และมูลนิธิสยามวิไลธรรม

ข้อเสนอแนะทั่วไปลำดับที่ 30
การเลือกปฏิบัติต่อบุคคลที่ไม่ใช่พลเมือง
(การประชุมสมัยที่ 65th, 2005)

ทศ. กระบวนการของการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ โดยระลึกถึงกฎบัตรสหประชาชาติ และปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ตามที่ระบุว่ามนุษย์ทั้งหมด เกิดมาอิสระ และเสมอภาคในศักดิ์ศรี และสิทธิ และทุกคนมีความชอบธรรมที่จะมีสิทธิและเสรีภาพซึ่งได้ระบุไว้ในปฏิญญาฯ โดยไม่มีภาระจำแนกความแตกต่างใดๆ และกติกา ระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง และอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ

โดยระลึกถึง ปฏิญญาเดอรัมป์เนจาก การประชุมระดับโลกว่าด้วย การต่อต้านการฆาตกรรม การเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ ความเกลียดชัง คนต่างชาติและกาชาดขั้นยิวธรรมในรูปแบบต่างๆ รับรองว่าความเกลียดชังต่อบุคคลที่ไม่ใช่พลเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อผู้อพยพ ผู้ลี้ภัยและผู้แสวงหาที่ลี้ภัยเป็นหนึ่งในสาเหตุหลักของการฆาตกรรมและการละเมิดสิทธิมนุษยชน ในรูปแบบของการเลือกปฏิบัติ ความเกลียดชัง คนต่างชาติและพหุติกรรม และสังฆฆาตกรรมต่อกลุ่มบุคคล ดังกล่าวอย่างกว้างขวาง

สังเกตว่า โดยพื้นฐานของอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบและข้อเสนอนี้แนะทั่วไป ลำดับที่ 11 และ 20 ได้กล่าวยืนยันหลักการ

จากการพิจารณารายงานของรัฐบาลที่ตามทันวรรณี่ตามอนุสัญญา ซึ่งปรากฏว่ามีกลุ่มอื่นๆ ที่น่าเป็นห่วงนอกเหนือจากผู้อพยพ ผู้ลี้ภัยและผู้แสวงหาที่ลี้ภัย ได้แก่ บุคคลที่ใช้เอกสารแสดงตน บุคคล ที่ไม่ใช่พลเมือง และบุคคลซึ่งไม่สามารจะมีสัญชาติของรัฐซึ่งตนอาศัยอยู่ ถึงแม้ว่าบุคคลดังกล่าวจะได้อาศัยอยู่ในรัฐดังกล่าวมา ตลอดชีวิตก็ตาม

จากการจัดให้มีซึ่ง การอภิปรายในประเด็น การเลือกปฏิบัติต่อ บุคคลที่ไม่ใช่พลเมือง และได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการ และรัฐภาคี เช่นเดียวกับการสนับสนุนจากผู้เชี่ยวชาญขององค์กรสาขาอื่นๆ ในองค์กร สหประชาชาติและหน่วยงานผู้เชี่ยวชาญ และองค์กรพัฒนาเอกชน ยอมรับ ว่าความจำเป็นในการกำหนดให้ชัดเจนซึ่งความรับผิดชอบของรัฐภาคีต่อ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบโดย คำนี้ถึงบุคคลที่ไม่ใช่พลเมืองซึ่งได้วางรากฐานของการปฏิบัติการอยู่บน ข้อบัญญัติแห่งอนุสัญญาฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในข้อ 5 ซึ่งกำหนดให้รัฐ ภาคี ห้ามและจัดการเลือกปฏิบัติบนพื้นฐานของเชื้อชาติ สีผิว สายโลหิต ชาติ กำเนิด หรือเผ่าพันธุ์กำเนิด ต่อการให้สิทธิของบุคคลทุกคนในสิทธิพลเมือง สิทธิทางการเมือง สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และเสรีภาพ

ยืนยันว่า :

ก. พันธกรณีของรัฐภาคี

ต่ออนุสัญญา

1. ข้อที่ 1 ย่อหน้าที่ 1 ของอนุสัญญานิยามการเลือกปฏิบัติ ข้อที่ 1 ย่อหน้าที่ 2 ระบุความเป็นไปได้ในการ จำแนกความแตกต่างระหว่าง พลเมืองและ บุคคลที่ไม่ใช่พลเมืองข้อ 1 ย่อหน้าที่ 3 ประกาศว่า กฎหมาย ภายในของรัฐภาคีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเชื้อชาติ สัญชาติและการให้สัญชาติ จะต้องไม่เลือกปฏิบัติต่อชนชาติใดชนชาติหนึ่งโดยเฉพาะ

2. ข้อที่ 1 ย่อหน้าที่ 2 บัญญัติขึ้นเพื่อป้องกันการเลี้ยงข้อห้าม เบื้องต้นในการเลือกปฏิบัติ ดังนั้น จำเป็นต้องไม่ตีความไปในทางใดก็ตามที่ เป็นการทำลายสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการรับรองและแถลง ไว้ในปฏิญญา สากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและกติกาสากลว่าด้วยสิทธิทางพลเมืองและสิทธิทาง การเมือง

3. ข้อที่ 5 ของอนุสัญญารวบรวมพันธกรณีของรัฐภาคีที่จะห้ามและ จัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในการใช้สิทธิพลเมือง สิทธิทางการเมือง สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม แม้ว่าสิทธิบางประเภท อย่างเช่น สิทธิที่จะเข้าร่วมในการเลือกตั้งลงคะแนนเสียงและการสมัครรับเลือกตั้งจะ

เป็นสิทธิที่จำกัดอยู่บนความเป็นพลเมืองของรัฐเท่านั้น แต่สิทธิมนุษยชน โดยหลักแล้วเป็นสิทธิของทุกคน รัฐภาคีมีหน้าที่ที่จะรับรองความเสมอภาคกันระหว่างพลเมืองและบุคคลที่ไม่ใช่พลเมือง ในการใช้สิทธิดังกล่าวนี้ ให้เทียบเท่าระดับที่ได้รับการรับรองภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ

4. ภายใต้อนุสัญญาฯ ทั้งนี้โดย คำนึงถึงเป้าหมายและเจตนาของ อนุสัญญาฯ การปฏิบัติที่แตกต่างอันอยู่บนพื้นฐานของความเป็นพลเมือง หรือสถานการณืเข้าเมืองจะมีลักษณะของการเลือกปฏิบัติ หากหลักเกณฑ์ของการแบ่งแยกที่ว่าเป็นหลักเกณฑ์ที่ไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ ตามกฎหมายอันเป็นเจตนารมณ์ที่ถูกต้องชอบธรรม และไม่ได้สัดส่วน สำหรับการมุ่งให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ดังกล่าว อย่างไรก็ตาม การเลือกปฏิบัติตาม ข้อบทที่ 1 ย่อหน้าที่ 4 ของอนุสัญญาฯ ซึ่งเกี่ยวกับ ปฏิบัติการพิเศษที่เป็นคุณนั้นไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติ

5. รัฐภาคีมีหน้าที่รายงานโดยละเอียดเกี่ยวกับกฎหมายและการ ปรับใช้กฎหมายต่อบุคคลที่ไม่ใช่พลเมือง นอกจากนี้ สำหรับการเสนอ รายงานราย 4 ปี ของรัฐภาคีควรครอบคลุมถึงข้อมูลอ้างอิงทางเศรษฐศาสตร์ และสังคมที่เกี่ยวข้องกับประชากรที่ไม่ใช่พลเมือง ซึ่งอยู่ภายใต้ขอบเขต อำนาจของรัฐภาคีเองโดยรวมถึงข้อมูลที่จำแนกตามเพศ เชื้อชาติ หรือ ชาติพันธุ์กำเนิด ทั้งนี้ควรเป็นข้อมูลอ้างอิงในรูปแบบที่เหมาะสม

เสนอแนะว่า

บนพื้นฐานของหลักการเบื้องต้น เหล่านี้และในสถานการณ์ที่เหมาะสม รัฐภาคีแห่งอนุสัญญาฯ ควรปรับใช้มาตรการ ดังนี้

ข. มาตรการทั่วไป

6. ทบทวนและปรับปรุงกฎหมายตามเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อที่จะรับรองว่ากฎหมายดังกล่าวนั้นสอดคล้องอย่างสมบูรณ์กับอนุสัญญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการใช้สิทธิตามที่ระบุในข้อ 5 ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยที่ไม่ถูกเลือกปฏิบัติ

7. รับรองว่ามาตรการทางกฎหมายซึ่งต่อต้านการปฏิบัติทาง เชื้อชาติในทุกรูปแบบใช้กับบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมือง ทั้งนี้โดยไม่คำนึงถึง

ลักษณะการเข้าเมือง และการปรับใช้กฎหมายต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบ
ในทางที่เลือกปฏิบัติ ต่อบุคคลที่ไม่ใช่พลเมือง

8. ให้ความสำคัญต่อประเด็นการเลือกปฏิบัติในรูปแบบที่บุคคล
ซึ่งไม่ใช่พลเมืองต้องเผชิญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับบุตรและคู่สมรส
ของแรงงานต่างชาติ อีกทั้งหยุดยั้งการใช้มาตรฐานการปฏิบัติที่แตกต่างต่อ
ภรรยาที่ไม่ได้เป็นพลเมืองและสามีที่ไม่ได้เป็นพลเมือง รวมถึงรายงานถึง
การปฏิบัติที่แตกต่างเหล่านั้นเพื่อที่จะใช้มาตรการที่จำเป็น เพื่อชี้ให้เห็น
ถึงพฤติกรรมเหล่านั้น

9. รับรองว่านโยบายเรื่องการเข้าเมืองต้องไม่ก่อให้เกิดการเลือก
ปฏิบัติจากเหตุทางเชื้อชาติ สีผิว เชื้อสาย ชาติกำเนิด หรือเผ่าพันธุ์กำเนิด

10. รับรองว่ามาตรการใดๆ ที่ใช้เพื่อต่อสู้กับการก่อการร้ายต้องไม่มี
วัตถุประสงค์และผลกระทบที่เป็นการเลือกปฏิบัติ โดยเหตุทางเชื้อชาติ
สีผิว เชื้อสาย ชาติกำเนิดหรือเผ่าพันธุ์กำเนิด และบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมือง
ต้องไม่ถูกตัดสิน จากรูปลักษณ์ภายนอกหรือทัศนคตินิยมต่างๆ

ค. การคุ้มครองจากถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชังและความ รุนแรงทางเชื้อชาติ

11. มีขั้นตอนในการสร้างความตระหนักต่อทัศนคติและพฤติกรรม
การเกลียดชังคนต่างชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง และ
ความรุนแรงทางเชื้อชาติ อีกทั้งขั้นตอนในการสนับสนุนส่งเสริมความเข้าใจ
ที่ดีในหลักของการไม่เลือกปฏิบัติโดยคำนึงถึงสถานการณ์ของบุคคลซึ่ง
ไม่ใช่พลเมือง

12. มีการปฏิบัติที่เด็ดขาด ในการตอบโต้การโน้มถ่วงที่จะ
เฟื่องแผ่ คีตรา ก่อทัศนคติ หรือสร้างภาพลักษณ์ บนพื้นฐานของเชื้อชาติ
สีผิว เชื้อสาย ชาติกำเนิด หรือเผ่าพันธุ์กำเนิดต่อสมาชิกของกลุ่มประชากร
ซึ่งไม่ใช่พลเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมเหล่านี้ที่เกิดจากนักการเมือง
เจ้าหน้าที่รัฐ ผู้ให้การศึกษา และสื่อมวลชน รวมทั้งในอินเทอร์เน็ตและ
เครือข่ายการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ และในสังคมโดยรวม

ง. การเข้าถึงความเป็นพลเมือง

13. รับรองว่ากลุ่มบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองต้องไม่ถูกเลือกปฏิบัติในการเข้าถึงความเป็นพลเมือง สิทธิหน้าที่ของพลเมือง อีกทั้งต้องคำนึงถึงอุปสรรคที่เป็นไปได้ต่างๆ ต่อการเข้าถึงสิทธิหน้าที่ของพลเมืองของผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ระยะยาวหรือถาวร

14. ยอมรับว่าการถอดถอน ความเป็นพลเมืองด้วยเหตุทางเชื้อชาติ สีผิว เชื้อสาย ชาติกำเนิด หรือเผ่าพันธุ์กำเนิด คือการผิดต่อหน้าที่ของรัฐภาคีที่จะต้อง รับรองไม่ให้เกิดการเลือกปฏิบัติสิทธิที่จะได้รับสัญชาติ

15. พิจารณาว่าในบางกรณี การปฏิเสธความเป็นพลเมืองสำหรับ ผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ระยะยาวหรือถาวรอาจส่งผลให้คนกลุ่มนี้เสียเปรียบต่อการเข้าถึง การจ้างงานและประโยชน์ในทางสังคมอื่นๆ ในลักษณะที่เป็นการฝ่าฝืนต่อหลักของการไม่เลือกปฏิบัติของอนุสัญญา

16. ลดความไร้รัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความไร้รัฐในหมู่เด็ก ยกตัวอย่างเช่น การสนับสนุนให้บิดามารดาของเด็กยื่นขอความเป็นพลเมือง ในนามของเด็ก และอนุญาตให้ทั้งบิดามารดาถ่ายถอดความเป็นพลเมือง ของคนไปสู่บุตร

17. สร้างความสามัคคีให้กับสถานะของบุคคล ซึ่งเคยเป็นพลเมือง ของรัฐซึ่งมีมาก่อน ซึ่งปัจจุบันมีถิ่นที่อยู่ในรัฐภาคี

จ. กระบวนการยุติธรรม

18. รับรองว่าบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองได้รับการปกป้องและการยอมรับโดยกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อที่จะต่อต้านความรุนแรงอันเกิดจากแรง กระตุ้นทางเชื้อชาติ และเพื่อรับรองว่าผู้ถูกกระทำสามารถเข้าถึงการเยียวยา การทางกฎหมาย และสิทธิที่จะแสวงหากการชดเชยที่ยุติธรรมและเป็นธรรม ในความเสียหายที่เกิดขึ้นจากความรุนแรงดังกล่าว

19. รับรองสวัสดิภาพของบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในการควบคุมตัวระหว่างกระบวนการยุติธรรม อีกทั้งรับรองสภาพผู้อพยพ ผู้ลี้ภัย และผู้แสวงหาที่ลี้ภัยว่าได้มาตรฐานในระดับนานาชาติ

20. รับรองว่าบุคคลซึ่งไม่ใช่ พลเมืองซึ่งถูกควบคุมตัวหรือจับกุม

ในกระบวนการต่อสู้ การก่อการร้ายจะต้องได้รับการปกป้องจากกฎหมายภายในซึ่งเคารพต่อสิทธิมนุษยชน ผู้อพยพ และกฎหมายในทางมนุษยธรรม

21. การต่อสู้กับการปฏิบัติที่เลวร้ายและการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองผ่านตำรวจและหน่วยงานในการบังคับใช้กฎหมายและข้าราชการ โดยการปรับใช้กฎหมายและระเบียบกฎเกณฑ์ ที่เกี่ยวข้องอย่างเข้มงวดสำหรับบทลงโทษ และโดยการประกันว่าเจ้าหน้าที่ทั้งหมดที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองได้รับการฝึกอบรมโดยเฉพาะซึ่งรวมถึงการฝึกอบรมด้านสิทธิมนุษยชน

22. สร้างบทบัญญัติในกฎหมายอาญาที่บังคับใช้กับการกระทำผิดซึ่งมีเหตุจูงใจในการเหยียดหยามชนชาติ หรือก่อให้เกิดสถานการณ์ที่เลวร้าย ทั้งนี้ เพื่อเปิดช่องให้มีการลงโทษที่รุนแรงขึ้น

23. รับรองว่าการใช้สิทธิโดยบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองเพื่อการเรียกร้องในกรณีการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติและการใช้สิทธิเรียกร้องในทางที่ขัดแย้งกับเจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเจ้าหน้าที่ซึ่งมีพฤติกรรมเลือกปฏิบัติและการเหยียดเชื้อชาติต้องได้รับการสืบสวนและการตรวจสอบพิจารณาอย่างใกล้ชิด เป็นอิสระและมีประสิทธิภาพ

24. กำหนดภาวะการพิสูจน์ในกระบวนการพิจารณาทางแพ่งที่เกี่ยวข้องกับการเลือกปฏิบัติจากเหตุทางเชื้อชาติ สีผิว สายโลหิตหรือชนชาติหรือชาติกำเนิด ดังนั้นเมื่อบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองเป็นโจทก์ ในคดีที่มีพยานหลักฐานชัดเจนประกอบภายนอกซึ่งเขาหรือเธอเป็นเหยื่อของการเลือกปฏิบัติ ทั้งนี้ ควรจะเป็นหน้าที่ของจำเลยในการนำหลักฐานมาพิสูจน์วัตถุประสงค์และความชอบธรรมสำหรับการปฏิบัติที่แตกต่าง

จ. การขับไล่และการเนรเทศบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมือง

25. รับรองว่ากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเนรเทศหรือการเคลื่อนย้ายบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองในรูปแบบอื่นจากเขตอำนาจควบคุมของรัฐภาคีจะต้องไม่เลือกปฏิบัติ อันเนื่องมาจากเหตุทางเชื้อชาติ สีผิว เชื้อสาย ชาติกำเนิดหรือเผ่าพันธุ์กำเนิดทั้งในวัตถุประสงค์และผลกระทบในหมู่บุคคลซึ่งไม่ใช่ พลเมือง และบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองต้องมีสิทธิเท่าเทียมในการ

เข้าถึงการขยายอย่างมีประสิทธิภาพรวมถึงสิทธิในการโต้แย้งคำสั่งขับไล่อัน
และได้รับอนุญาตอย่างเต็มที่ในการดำเนินกรเพื่อให้ได้มาซึ่งการขยายนั้น

26. รับรองว่าบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองต้องไม่ตกเป็นเหยื่อของการขับไล่อัน
เป็นกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ที่ไม่สามารถรับรองได้และ
ภาวะของแต่ละบุคคลได้รับการพิจารณาแล้ว

27. รับรองว่าบุคคลซึ่งไม่ใช่ 'พลเมืองจะต้องไม่ถูกส่งกลับหรือ
ถูกย้ายไปอยู่ในประเทศหรือดินแดนที่จะทำให้พวกเขาเสี่ยงต่อการถูก
ละเมิดสิทธิมนุษยชน ซึ่งรวมถึงการถูกทรมานและการปฏิบัติหรือการ
ลงโทษที่โหดร้ายและไร้มนุษยธรรม

28. หลีกเลี่ยงการขับไล่บุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองโดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ในกลุ่มบุคคลซึ่งอาศัยอยู่เป็นเวลานานแล้ว ส่งผลให้เกิดการแทรกแซงสิทธิ
ในชีวิตครอบครัว

ข. สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

29. ขจัดอุปสรรคที่ขัดขวางความสามารถในการใช้สิทธิทางเศรษฐกิจ
สังคมและวัฒนธรรมและวัฒนธรรม โดยเฉพาะในด้านการศึกษา ที่อยู่อาศัย
การจ้างงาน และสุขภาพ

30. รับรองว่าสถาบันการศึกษาของรัฐเปิดกว้างสำหรับบุคคลซึ่งไม่ใช่
พลเมือง และบุตรของคนเข้าเมืองผู้ที่ไม่ใช่เอกสารพิสูจน์ตนซึ่งอาศัยอยู่ใน
อาณาเขตของรัฐภาคี

31. หลีกเลี่ยงการเรียนการสอนที่แบ่งแยกและมาตรฐานการปฏิบัติ
ที่แตกต่างอันเนื่องมาจากเหตุทางเชื้อชาติ สีผิว เชื้อสาย ชาติกำเนิดหรือ
เผ่าพันธุ์กำเนิด ต่อบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองในโรงเรียนประถมและโรงเรียน
มัธยมและด้วยความคำนึงถึงการศึกษาขั้นสูง

32. ประกันสิทธิที่เท่าเทียมกันในการมีที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม
สำหรับพลเมืองและบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การหลีกเลี่ยง
การจัดที่อยู่อาศัยที่แบ่งแยก อีกทั้งรับรองว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบในการ
จัดที่อยู่อาศัยต้องละเว้นการเลือกปฏิบัติ

33. ใช้มาตรการเพื่อการบริหารจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมือง ในกรณีของสภาพการทำงานและคุณสมบัติในการทำงานซึ่งรวมถึงกฎเกณฑ์การจ้างงานและวิธีปฏิบัติอันมีวัตถุประสงค์หรือผลกระทบให้เลือกปฏิบัติ

34. ใช้มาตรการที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและแก้ปัญหาร้ายแรงที่บุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองต้องประสบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมู่แรงงานภายในประเทศซึ่งไม่ใช่พลเมือง ซึ่งปัญหาร้ายแรงดังกล่าวรวมถึงการใช้แรงงานเพื่อขูดไข่นี้สิน การยึดไว้ซึ่งหนังสือเดินทาง การหมิ่นเหม่เกี่ยวกับขังข่มขืน และทำร้ายร่างกาย

35. ยอมรับว่าในขณะที่รัฐภาคี อาจหลีกเลี่ยงที่จะเสนองานให้บุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองซึ่งไม่มีใบอนุญาตทำงาน บัณฑิตทั้งหลายยังสามารถใช้สิทธิแรงงานและการจ้างงานได้ทันทีตั้งแต่เริ่มการทำงานจนกระทั่งหยุดการทำงาน ทั้งนี้รวมถึงเสรีภาพในการชุมนุมและก่อตั้งสหภาพแรงงาน

36. รับรองว่ารัฐภาคีให้ความเคารพสิทธิของบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองในการเข้าถึงมาตรฐานที่เหมาะสมให้ได้รับการดูแลทางร่างกายและจิตใจ หนึ่งคือการละเว้นการปฏิบัติหรือจำกัดสิทธิในการเข้าถึงการบริการด้านสุขภาพ การป้องกันน้ำบาดและบรรเทาความเจ็บป่วย

37. ใช้มาตรการที่จำเป็นในการป้องกันวิธีปฏิบัติซึ่งปฏิบัติเลือกปฏิบัติของบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมือง อย่างเช่น ข้อเรียกร้องในทางกฎหมายหรือโดยพฤตินัยให้บุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองต้องเปลี่ยนชื่อเพื่อที่จะได้รับสัญชาติ อีกทั้งใช้มาตรการเพื่อส่งเสริมให้บุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองคงไว้และพัฒนาซึ่งวัฒนธรรมของตนเอง

38. รับรองสิทธิของบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองอย่างปราศจากการเลือกปฏิบัติอันเนื่องมาจากเหตุทางเชื้อชาติ สีผิว เชื้อสาย ชาติกำเนิดหรือเผ่าพันธุ์กำเนิดในการที่จะเข้าถึงการบริการต่างๆ ซึ่งมีขึ้นโดยความมุ่งหมายเพื่อให้บริการกับประชาชนทั่วไป อย่างเช่น การขนส่ง โรงแรม ร้านอาหาร โรงหนัง และสถานสาธารณะ

39. ข้อเสนอนี้ทั้งหมดไปดังกล่าวข้างต้นแทนที่ข้อเสนอนี้ทั้งหมดไปลำดับที่ 14 (ปี 1993)

สิทธิของชนพื้นเมือง

8

สิทธิของชนพื้นเมือง
การเลือกปฏิบัติต่อชนพื้นเมือง
ความเห็นของคณะกรรมการฯ
ในรายงานการพิจารณารายงานประเทศ
สถานะของชนพื้นเมืองในประเทศไทย
ข้อเสนอแนะทั่วไปลำดับที่ 23

การเลือกปฏิบัติต่อชนพื้นเมือง

คณะกรรมการได้ขอทราบไว้ในข้อเสนอนี้แนะทั่วไป ข้อที่ 23 ว่าการเลือกปฏิบัติต่อชนพื้นเมืองนั้นอยู่ในขอบข่ายของอนุสัญญาด้วย และจะต้องมีแนวทางที่เหมาะสม ในการต่อต้านและขจัดการเลือกปฏิบัติเช่นว่านี้ซึ่งยังคงได้ตั้งเป็นข้อสังเกตว่าในภูมิภาคกลางและล่างของโลกชนพื้นเมืองสูญเสียดินและแหล่งทรัพยากรไปให้แก่ชาวจากภาคอื่น บริษัททางการค้าและรัฐวิสาหกิจ คณะกรรมการจึงได้ขอให้รัฐภาคี

ก. ชดเชยรับนับถึงวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ภาษาและวิถีชีวิตที่แตกต่างของชนพื้นเมืองและส่งเสริมการอนุรักษ์แหล่งเหล่านั้นไว้

ข. ขจัดการให้มีมาตรการต่างๆ สำหรับชนพื้นเมืองเพื่อให้มีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืนสอดคล้องกับลักษณะทางด้านวัฒนธรรมของพวกเขา

ค. ทำให้แน่ใจว่าสมาชิกของกลุ่มชนพื้นเมืองมีสิทธิเสมอภาคในด้านการใช้ส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพในกิจการสาธารณะและการตัดสินใจใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและผลประโยชน์โดยตรงของพวกเขาจะไม่เกิดขึ้นโดยปราศจาก ความยินยอมจากพวกเขาเสียก่อน

ง. ทำให้แน่ใจว่าชุมชนพื้นเมืองสามารถที่จะใช้สิทธิในการปฏิบัติและ พิณูประเทศวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมของตนได้ รวมทั้งการอนุรักษ์และพูดภาษาของพวกเขาได้ด้วย

๑. การยอมรับและปกป้องสิทธิของชนพื้นเมืองในการที่จะเป็น เจ้าของ พัฒนา ควบคุมและใช้ที่ดินของชุมชน ดินแดนและทรัพยากรต่างๆ ซึ่งพวกเขาได้ถูกพรากที่ดินหรือดินแดนที่พวกเขาเคยเป็นเจ้าของตาม ประเพณีไปหรือไม่ให้อยู่อาศัยหรือไม่ให้ใช้ โดยปราศจากความยินยอม พร้อมใจโดยจะต้องดำเนินการขั้นตอนให้มีการคืนที่ดินหรือดินแดนเหล่านั้นแก่ พวกเขาเฉพาะกรณีที่มีข้อเท็จจริงที่มีเหตุผลว่าเป็นไปไม่ได้แล้วเท่านั้นที่ สิทธิในการที่จะได้รับกลับคืนดังกล่าวอาจใช้การทดแทนด้วยค่าชดเชยที่ ยุติธรรมและจ่ายให้โดยทันที ค่าชดเชยเช่นว่านั้นมีรูปแบบที่ใกล้เคียงที่สุด เท่าที่จะเป็นไปได้กับที่ดินและดินแดนที่เสียไปนั้น

ความเห็นของคณะกรรมการฯ

ในรายงานการพิจารณารายงานประเทศ

การการพ้อดสักชนพื้นเมือง

คณะกรรมการยืนยันว่า หลักการไม่เลือกปฏิบัติประสงคิให้ลักษณะ เฉพาะของชนชาติต้องได้รับการยอมรับและรัฐภาคีควรต้องใช้มาตรการที่ เหมาะสมเพื่อให้เกิดการเคารพและปกป้องอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิตของกุ่มชาติพันธุ์ให้คงอยู่ได้ภายในดินแดนของรัฐ อีกทั้งรัฐภาคี ควรให้ความเคารพความจริงที่ว่าวัฒนธรรมและศรัทธาความเชื่อของชนพื้น เมืองนั้นเชื่อมโยงกันอย่างแยกไม่ออกจากความผูกพันต่อดินแดนหรือที่ดิน ของพวกเขา

คณะกรรมการตระหนักว่า รัฐภาคีบางประเทศไม่ประสงค์จะ ยอมรับสถานะของกุ่มชาติพันธุ์ ดังกรณีของชนกุ่มน้อยหรือชนพื้นเมือง ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและมีข้อเสนอแนะว่ารัฐภาคีควร รับรองสิทธิของบุคคลที่เป็นสมาชิกของชนกุ่มน้อยและชนพื้นเมืองตาม ข้อกำหนดในกฎบัตรสากลไม่ว่ากฎหมายในประเทศจะระบุชื่อกุ่มบุคคล เหล่านั้นเช่นใด รัฐภาคีควรให้ความสำคัญกับการมองและกำหนดนิยาม ตนเองของกุ่มบุคคลดังกล่าว^{๖๖}

^{๖๖} Lao People's Democratic Republic, 66th - 67th Session, para 169

รัฐภาคีควรยอมรับ เคารพ และคุ้มครองอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม และวิถีชีวิตดั้งเดิมของกลุ่มชาติพันธุ์ทุกกลุ่มในประเทศของตนและยอมรับว่าคุณค่าทางวัฒนธรรมและจิตวิญญาณเป็นพื้นฐานให้ชนพื้นเมืองเกิดความผูกพันต่อผืนดินของตน²⁷

สิทธิในการครอบครอง พัฒนา ควบคุมและใช้ที่ดิน และอาณาบริเวณสาธารณะ

รัฐภาคีควรดำเนินการเพื่อรับรอง และคุ้มครองสิทธิของชนพื้นเมือง ในการครอบครอง พัฒนา ควบคุมและใช้ที่ดินและอาณาบริเวณสาธารณะ เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ดังกล่าว รัฐภาคีควรปรึกษาหารือกับชุมชนพื้นเมืองเพื่อ

- กำหนดเส้นแบ่งดินแดนหรือจำแนกที่ดินซึ่งชนพื้นเมืองเป็นผู้ครอบครองหรือใช้ประโยชน์เพื่อการดำรงชีพอยู่แต่เดิม

- กำหนดขั้นตอนที่พอเพียงและกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและเป็นธรรมเพื่อแก้ปัญหาในกรณีที่มีการเรียกร้องสิทธิในที่ดินของชนพื้นเมืองตามกระบวนการยุติธรรมในประเทศ

- ไม่ใช้มาตรการใดๆ ที่เพิกถอนการคุ้มครองซึ่งสิทธิของชนพื้นเมือง

- ยอมรับสิทธิของชนพื้นเมืองและชนเผ่าตามกฎหมายที่จะเข้าร่วมในการใช้ประโยชน์การจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติซึ่งมีอยู่ในที่ดินสาธารณะ²⁸

- สิทธิทางวัฒนธรรมและการศึกษา

ความยากลำบากในการพิสูจน์ความเป็นเจ้าของที่ดิน

รายงานการพิจารณารายงานประเทศแคนาดา ปี 2002

ในการพิจารณารายงานรัฐภาคี คณะกรรมการแสดงความห่วงใยเรื่องความยากลำบากสำหรับคดีความชาวอะบอริจินต่อศาลในการพิสูจน์

²⁷ Botswana, 68th - 69th Session, para 58; Argentina, 64th - 65th Session, para 246

²⁸ See Guatemala, 68th - 69th Session, para 117; Guyana, 68th - 69th Session, para 144; Australia, 68th - 67th Session, para 36; Suriname, 64th - 65th Session, para 190

ความเป็นเจ้าของที่ดิน หนึ่งคณะกรรมการยังระบุด้วยว่าจนกระทั่งปัจจุบันนี้ไม่มีชาวอะบอริจินคนใดที่สามารถ พิสูจน์ความเป็นเจ้าของในที่ดินได้ และคณะกรรมการยังแนะนำให้รัฐภาคีตรวจสอบหนทางและความเป็นไปได้ที่จะช่วยให้ชาวอะบอริจินสามารถมีสิทธิในที่ดินได้โดยอาศัยกระบวนการก่อนขึ้นสู่ศาล

คณะกรรมการยังได้แสดงความห่วงใยในจุดเชื่อมโยงกันระหว่างความเป็นชายขอบทางฐานะทางเศรษฐกิจของชาวอะบอริจินกับการที่พวกเขาถูกแย่งการครอบครองในที่ดิน

สิทธิทางวัฒนธรรมและการศึกษา

รัฐภาคีควรปรึกษาหารือกับชุมชนพื้นเมืองและให้พวกเขาได้รับการศึกษาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมีการสอนในทั้งสองภาษาและให้เคารพอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ภาษา ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของพวกเขาอย่างเต็มที่ หนึ่ง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้ รัฐภาคีควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้สำหรับครูซึ่งเป็นชนพื้นเมือง²¹

สิทธิการมีส่วนร่วม

รัฐภาคีควร²²

ก. กำกับดูแลให้ชนพื้นเมืองมีส่วนร่วมในการปกครองและการบริหารจัดการกิจการสาธารณะในทุกระดับและสามารถเข้าถึงบริการสาธารณะได้อย่างเท่าเทียม

ข. เคารพสิทธิของชนพื้นเมืองและให้มีการปรึกษาหารืออย่างสม่ำเสมอ ในกรณีที่มีการพิจารณาออกมาตรการด้านกฎหมายหรือบริหารใดๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อสิทธิและประโยชน์ของพวกเขา ทั้งนี้ โดยให้มาตรการเหล่านั้นมีขั้นตอนขอขันทานุมัติโดยมีการให้ข้อมูลกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างรอบด้าน

²¹ Argentina, 64th - 65th Session, para 249

²² El Salvador, 68th - 69th Session, para 90; Guyana, 68th - 69th Session, para 119

สิทธิด้านเศรษฐกิจและสังคม

รัฐภาคีควรดำเนินการเพื่อช่วยให้ชนพื้นเมืองได้รับสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม อย่างเช่น การดูแลให้พวกเขาสามารถเข้าถึงน้ำดื่ม การจัดบริการทางการแพทย์ให้อย่างพอเพียง การเพิ่มจำนวนแพทย์ผู้มีความสามารถและพัฒนาให้มีศูนย์บริการด้านสุขภาพอย่างพอเพียงในพื้นที่ของชนพื้นเมือง ทั้งนี้ โดยให้ความสำคัญกับการอบรมชนพื้นเมืองให้เป็นเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุขและการสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอ²²

นโยบายการโยกย้าย

คณะกรรมการตระหนักว่า รัฐภาคีมีนโยบายโยกย้ายสมาชิกกลุ่มชาติพันธุ์จากในเขตที่สูงและภูเขาไปยังที่ราบและมีข้อเสนอแนะว่ารัฐภาคีควรให้ความสำคัญกับความผูกพันด้านวัฒนธรรมอย่างใกล้ชิดซึ่งเป็นเหตุให้ชนพื้นเมืองหรือชนเผ่ามีความผูกพันกับที่ดินของตนและควรศึกษาทางเลือกที่เป็นไปได้ทุกทางและให้ถือว่าการโยกย้ายเป็นทางเลือกสุดท้าย

ทั้งนี้ รัฐต้องกำกับดูแลให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับข้อมูลอย่างเต็มที่ถึงเหตุผลของการโยกย้ายมีการสนับสนุนการโยกย้ายโดยไม่คิดมูลค่าและมีการชอชันทานุมัติ หลังจากมีการให้ข้อมูลอย่างพอเพียงและดำเนินการเพื่อให้พวกเขาได้รับการเยียวยาอย่างเหมาะสม²³

การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

คณะกรรมการตระหนักถึงความทุกข์ยากของกลุ่มชาติพันธุ์/เชื้อชาติ ซึ่งมีโอกาส เข้าถึงระบบยุติธรรมน้อยกว่ากลุ่มอื่น และเรียกร้องให้รัฐภาคี

- ดำเนินการเพื่อให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมายและบริการล่ามแปลภาษาอย่างพอเพียง²⁴

- พิจารณาให้มีการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลสำหรับชนพื้นเมือง ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้สามารถเข้าถึงระบบยุติธรรม เนื่องจากว่าการมีค่าใช้จ่าย

²² El Salvador, 68th - 69th Session, para 88, Guyana, 68th - 69th Session, para 147

²³ Lao People's Democratic Republic, 68th - 7th Session, para 170

²⁴ Botswana, 68th-69th Session, para 63

สูงจะทำให้ชนพื้นเมืองเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้น้อยลงและทำให้พื้นที่
ในชนบทไม่มีบริการด้านกระบวนการยุติธรรมเลย^{๖๖}

๓ ก้าวกับดูแลให้ชนพื้นเมือง ผู้ไม่มีสถานะพลเมือง มีสิทธิที่จะได้
รับความช่วยเหลือจากสามและทนายความที่พูดได้ทั้งสองภาษาในกรณีที่มี
การไต่สวน^{๖๗}

๔ ให้สอบสวนข้อกล่าวหาทุกกรณีที่ระบุว่าเจ้าพนักงานมี
พฤติกรรมเลือกปฏิบัติต่อชนกลุ่มน้อย^{๖๘}

นักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการมีความห่วงใยเกี่ยวกับรายงานที่ว่า นักต่อสู้เพื่อ
สิทธิมนุษยชนซึ่งทำงานช่วยเหลือชนพื้นเมืองในประเด็นข้อพิพาททางที่ดิน
ยังคงถูกข่มขู่คุกคามจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภูมิภาค
ของซาปาเร

คณะกรรมการแนะนำให้รัฐภาคีใช้มาตรการที่จำเป็นเพื่อการปกป้อง
นักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนจากความรุนแรง การข่มขู่ การตอบโต้ อันมีที่มาจาก
จากการกดดันซึ่งเลือกปฏิบัติหรือการกระทำโดยอำเภอใจต่างๆ อันเป็น
ผลมาจากการต่อสู้ของพวกเขา

ในกรณีดังกล่าวนี้ คณะกรรมการพิจารณาถึงข้อเสนอแนะทั่วไป
ลำดับที่ 13 เกี่ยวกับการอบรมให้ความรู้เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย
เกี่ยวกับการปกป้องสิทธิมนุษยชนและกระตุ้นให้รัฐภาคีปรับปรุงการอบรม
สำหรับเจ้าหน้าที่ซึ่งทำหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้า
พนักงาน เจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อที่จะให้มาตรฐานของอนุสัญญาฯ ถูกนำไป
ใช้อย่างเต็มที่

^{๖๖} El Salvador, 68th - 69th Session, para 90

^{๖๗} Guatemala, 68th - 69th Session, para 114

^{๖๘} Bahrain, 66th - 67th Session, para 141

กรรมสิทธิ์ในทางจารีตประเพณีของชนเผ่าชน/บอชวา

ชนเผ่าชน/บอชวา เป็นชนเผ่าแอฟริกันซึ่งอาศัยอยู่ในทะเลทราย
กาลาฮาบีมาไม่น้อยกว่า 20,000 ปี โดยปกติแล้วพวกเขาหาเลี้ยงชีพด้วย
การล่าสัตว์และเก็บของป่า เมื่อรัฐบาลบอชวานำประกาศให้เขตกาลาฮาบี
กลางเป็นเขตคุ้มครอง รัฐไม่ได้คำนึงถึงสิทธิในความเป็นเจ้าของทาง
วัฒนธรรมในที่ดินของชนเผ่าชน/บอชวาและรัฐได้พยายามที่จะขับไล่
พวกเขา

ขณะที่คณะกรรมการได้พิจารณาแสดงความห่วงใยรายงานจากรัฐ
บอชวาว่าในปี 2006 ในความไม่ลงรอยกันระหว่างข้อมูลที่ได้จากรัฐภาคี
กับข้อมูลที่ได้จากชนเผ่าชน/บอชวาผู้อยู่อาศัยในเขตคุ้มครองทะเล
ทรายกาลาฮาบีกลาง ซึ่งในรายงานรัฐภาคีระบุว่าผู้คนที่อาศัยอยู่ในเขต
คุ้มครองได้ตกลงที่จะย้ายออกไปอยู่นอกเขตคุ้มครองแต่ราษฎรซึ่งอาศัยอยู่
ในเขตคุ้มครองกลับร้องเรียนว่า พวกเขาถูกบังคับขับไล่ด้วยมาตรการต่างๆ
เช่น การหยุดให้บริการจำเป็นต่างๆ ของรัฐภายในเขตคุ้มครอง การถูก
ปฏิบัติอย่างเลวร้ายโดยเจ้าพนักงาน เจ้าหน้าที่ตำรวจ การห้ามล่าสัตว์และ
การจำกัดเสรีภาพในการเดินทางเคลื่อนย้ายภายในเขตคุ้มครอง

คณะกรรมการเสนอให้รัฐภาคีเริ่มการเจรจาเกี่ยวกับราษฎรในเขตคุ้มครอง
ขึ้นใหม่ ซึ่งรวมถึงบุคคลซึ่งได้ถูกโยกย้ายแล้วกับองค์การพัฒนาเอกชน ทั้งนี้
ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อหาหนทางที่เหมาะสมสำหรับทุกฝ่าย นอกจากนี้
คณะกรรมการยังเสนอแนะว่าวิถีทางอันส่งเสริมสิทธิควรจะเป็นวิธีการ
การเจรจาและรัฐภาคีควร

a. ให้ความสนใจเป็นพิเศษกับความผูกพันกันอย่างใกล้ชิดที่ผสวน
ชนเผ่าชน/บอชวากับดินแดนที่ตกทอดมาแต่บรรพบุรุษของพวกเขา

b. ปกป้องกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจของชนเผ่าชน/บอชวา ซึ่ง
เป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งสำหรับวัฒนธรรมของพวกเขา อย่างเช่น การล่า
สัตว์และการเก็บของป่า ไม่ว่าจะกระทำโดยวิถีทางวัฒนธรรมหรือวิถี
สมัยใหม่ก็ตาม

c. ศึกษาถึงหนทางที่เป็นไปได้ทั้งหมดสำหรับการตั้งถิ่นฐานใหม่

d. เสาะหาความยินยอมอย่างอิสระซึ่งผ่านการให้ข้อมูลอย่าง

ครบถ้วนแท้จริงของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลซึ่งต้องหวังโยธยานี้

ชนเผ่าพื้นเมืองในประเทศไทย

ประเทศไทยมีชนเผ่าพื้นเมืองประมาณ 1 ล้านคน ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตภูเขาทางภาคเหนือและภาคตะวันตกของประเทศซึ่งเป็นที่อาศัยของชาวเขาหลายเผ่า ได้แก่ กะเหรี่ยง กะเหรี่ยง เมี่ยน ลีซู ละหู่ อาข่าและม้ง ชาวเขาเหล่านี้ดำรงชีพด้วยการทำเกษตรกรรมแบบพื้นเมือง แบบการทำไร่หมุนเวียนซึ่งรวมถึงการถางป่าเพื่อเป็นพื้นที่เพาะปลูก อย่างไรก็ตาม มีการบริหารจัดการผืนป่าโดยการใช้พื้นที่แบบไร่หมุนเวียนหรือทำไร่ระยะสั้น หลังจากนั้นก็จะปล่อยให้ป่าและแร่ธาตุในดินฟื้นตัวตามธรรมชาติ คนไทยส่วนใหญ่รวมทั้งเจ้าหน้าที่รัฐกลับมองการทำเกษตรโดยวิธีพื้นเมืองนี้ว่าเป็นการทำลายป่าและเป็นการเผาป่าซึ่งอคตินี้ก่อให้เกิดกฎหมายหรือนโยบายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องป่าและประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ อันส่งผลให้ชนเผ่าพื้นเมืองที่อาศัยอยู่ในบริเวณป่าถูกอพยพออกจากพื้นที่

วันที่ 29 พฤศจิกายน 2549 เจ้าหน้าที่รัฐจำนวน 8 คนได้เข้าไปในหมู่บ้านนาฮ่อนและสั่งให้ชาวบ้านจำนวน 13 ครอบครัวหรือประมาณ 52 คน ออก จากหมู่บ้านภายในวันรุ่งขึ้น เวลา 9.00 น. และได้เตือนว่าหากชาวบ้านไม่ย้ายออกภายในเวลาดังกล่าวจะทำการเผาหมู่บ้านและถูกดำเนินคดีอาญา ถึงแม้ว่าหมู่บ้านนาฮ่อนจะก่อตั้งมาถึง 42 ปี แต่เจ้าหน้าที่รัฐก็อ้างถึงการตัดไม้ทำลายป่าที่เพิ่มขึ้นเป็นเหตุผลในการบังคับให้ชาวบ้านออกจากพื้นที่ อย่างไรก็ตามคำสั่งให้อพยพในครั้งนี้สั่งโดยไม่ได้จัดสรรพื้นที่ใหม่ให้ชาวบ้านหรือไม่มีแม้กระทั่งที่พักอาศัยชั่วคราวไว้รองรับการอพยพเลย ไม่มีที่พักให้แก่เด็กๆ และคนชราซึ่งขณะนั้นเป็นช่วงฤดูหนาว การกระทำดังกล่าวของเจ้าหน้าที่รัฐเป็นการปล้นบ้านเรือนและวิถีชีวิตรวมทั้งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของชาวบ้าน

ที่มา : ศูนย์ปฏิบัติการร่วมเพื่อแก้ไขปัญหาประชาชนบนพื้นที่สูง

{ ยบยบย่อเกี่ยวกับไปรษณีย์ ฉบับที่ 23 }
สิทธิของชนพื้นเมือง

1. ในการดำเนินงานของคณะกรรมการว่าด้วยการขจัดกาฬโรคเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพิจารณาตรวจสอบรายงานจากรัฐภาคี ภายใต้มาตรา 9 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดกาฬโรคเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ สถานะของคนที่พื้นเมืองเป็นสิ่งที่ได้รับความสนใจอย่างใกล้ชิดและห่วงใยเสมอมา ในประเด็นนี้ คณะกรรมการขึ้นชื่ออย่างสม่ำเสมอว่า การเลือกปฏิบัติต่อคนที่พื้นเมืองก็อยู่ภายใต้ขอบเขตการบังคับใช้แห่งอนุสัญญาเช่นกันและดังนั้นจะต้องมีการดำเนินการที่เหมาะสมทุกประการในการที่จะต่อสู้และขจัดกาฬโรคเลือกปฏิบัติดังกล่าว

2. คณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า การที่ลัทธิชาตินิยมแห่งชาติประกาศ ทศวรรษสากลแห่งคนที่พื้นเมืองโลก ในวันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ. 1994 เป็นการขึ้นชื่อ สักขี้นว่าบทบัญญัติแห่งอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดกาฬโรคเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบใช้บังคับกับกรณีคนที่พื้นเมืองด้วย

3. คณะกรรมการย้ำถึงความจริงที่ว่าในหลากหลายภูมิภาคของโลกที่ผ่านมาและในปัจจุบัน คนที่พื้นเมืองได้รับการเลือกปฏิบัติและถูกกีดกันจากการได้รับสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพวกเขาได้สูญเสียดินแดนและทรัพยากรต่างๆ แก่คนล่าอาณานิคม บริษัทการค้าและรัฐวิสาหกิจต่างๆ เป็นผลให้เกิดการถูกรังแกและขูดรีด ชนพื้นเมืองทางประวัติศาสตร์ของพวกเขาตกอยู่ในภาวะอันตรายทั้งในอดีตและในปัจจุบัน

4. คณะกรรมการเรียกร้องให้รัฐภาคี :

ก. ขอมริบคุณค่าและเคารพวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ภาษา และวิถีชีวิตที่แตกต่างกันในฐานะเป็นสิ่งที่มีคุณค่าแก่วัฒนธรรมของรัฐภาคีนั้นๆ และทำการสนับสนุนการอนุรักษ์วัฒนธรรมที่พื้นเมือง

ข. ให้หลักประกันว่าสมาชิกของชนพื้นเมืองเป็นอิสระและเท่าเทียมในศักดิ์ศรีและเป็นอิสระจากการเลือกปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของชาติกำเนิดและอัตลักษณ์

ค. เปิดโอกาสและช่องทางในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืนให้แก่คนพื้นเมืองที่สอดคล้องกับลักษณะทางวัฒนธรรมของพวกเขา

ง. ให้หลักประกันว่าสมาชิกของชนพื้นเมืองมีสิทธิเท่าเทียมในแง่ของการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในชีวิตสาธารณะ และไม่ทำการตัดสินใจใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเพิกถอนสิทธิและผลประโยชน์ของพวกเขา โดยที่พวกเขาไม่ได้รับทราบข้อเท็จจริง

จ. ให้หลักประกันว่าชุมชนของคนพื้นเมืองสามารถใช้สิทธิในการปฏิบัติ และฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณีและธรรมเนียมต่างๆ ตลอดจนการอนุรักษ์และใช้ภาษาของตน

5. ที่สำคัญคณะกรรมการเรียกร้องให้รัฐภาคียอมรับและปกป้องสิทธิของชนพื้นเมืองในการครอบครอง พัฒนา ควบคุมและใช้ที่ดิน เขตแดน และทรัพยากรอันเป็นสมบัติของชุมชนของพวกเขาและในกรณีที่ชนพื้นเมืองถูกกีดกันออกไปโดยปราศจากความยินยอมจากที่ดินหรือเขตแดนที่ชนพื้นเมืองนั้นๆ เคยเป็นเจ้าของเคยอาศัยอยู่หรือเคยใช้มาแต่ดั้งเดิมให้รัฐภาคีดำเนินการเพื่อคืนที่ดินและเขตแดนนั้นๆ ส่วนในกรณีที่ไม่อาจกระทำเช่นนั้นได้จริงๆ สิทธิที่จะได้รับการชดเชยคืนควรได้รับการทดแทน ด้วยสิทธิที่จะได้รับค่าเสียหายที่ยุติธรรม เป็นธรรมและจับพัสัน การชดเชยคืนดังกล่าวควรจะเป็นในรูปของที่ดินหรือเขตแดนในทุกกรณีที่เป็นไปได้

6. คณะกรรมการเรียกร้องให้รัฐภาคีที่มีชนพื้นเมืองในดินแดนของตน นำเสนอข้อมูลที่ครบถ้วนเกี่ยวกับกลุ่มชน ดังกล่าว โดยคำนึงถึงบทบาทวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องทุกข้อแห่งอนุสัญญาในการนำเสนอรายงานประจำวาระ

การเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ
ในการบริหารและการปฏิบัติงาน
ในระบบยุติธรรม

9

การเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในการบริหาร
 และการปฏิบัติงานในระบบยุติธรรม
 ลักษณะของการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในการ
 บริหารและปฏิบัติงานในระบบยุติธรรม
 เหตุใดการจัดทำประวัติทางเชื้อชาติจึงเป็นสิ่งทีพิด
 การจัดทำประวัติทางเชื้อชาติ ๑ แนวทางในการสืบสวน
 คณะกรรมการควีนเบค
 การเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ ๑๑ สมมาตรการต่อต้าน
 การก่อการร้าย : คณะกรรมการ
 การจัดทำประวัติทางเชื้อชาติในประเทศไทย
 ข้อเสนอแนะทั่วไปลำดับที่ 31

ลักษณะของการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในการบริหาร
 และปฏิบัติงานในระบบยุติธรรม

เพื่อรับรองความมีประสิทธิภาพของภาคคุ้มครองบุคคลไม่ว่าพวกเขาจะเป็นผู้กระทำผิดหรือผู้เสียหายซึ่งกฎหมายระหว่างประเทศห้ามการเลือกปฏิบัติอย่างเด็ดขาดและเรียกร้องให้เกิดความเสมอภาคกันต่อหน้าศาล รวมถึงความเข้าใจถึงกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ความเสมอภาคภายใต้กฎหมายและการได้รับการคุ้มครองโดยกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน อันเป็นหน้าที่หลักที่ทุกรัฐต้องให้ความเคารพ โดยทุกคนมีสิทธิได้รับการคุ้มครอง ถึงแม้ว่าจะเป็นบุคคลซึ่งไม่ใช่พลเมืองก็ตาม อนึ่งบุคคลดังกล่าวทั้งหมดมีสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองทั้งในระหว่างกระบวนการยุติธรรมและหลังจากที่มีคำตัดสินแล้ว ทั้งนี้ โดยไม่ต้องคำนึงถึงความร้ายแรงของข้อหา อนึ่งสำหรับบุคคลที่ถูกทำให้เสี่ยงต่อถูกเลือกปฏิบัติและถูกผลักดันให้อยู่ข้างขอบม้านัยศตวรรษนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำให้แน่ใจว่าบุคคลเหล่านี้ได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันจำเป็น

อย่างยิ่งเพื่อที่จะจัดโครงสร้างซึ่งเลือกปฏิบัติ

หลักการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์เป็นมาตรฐานขั้นต่ำเพื่อประกันกระบวนการอันชอบธรรมโดยสอดคล้องกับหลักการที่ว่า การตัดสินความผิดและโทษต้องเป็นการตัดสินโดยกฎหมายเท่านั้นโดยคำพิพากษามีผลเฉพาะตัวและผู้ต้องคำพิพากษามีสิทธิที่จะร้องอุทธรณ์ต่อศาลสูงและมีสิทธิได้รับเงินชดเชยความเสียหายการนำมัดและการคืนสิทธิสำหรับเหยื่อของการเลือกปฏิบัติและการประกาศห้ามการปฏิบัติหรือการลงโทษซึ่งไร้มนุษยธรรมโหดร้ายและทำลายศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ทุกคนมีสิทธิดังกล่าวข้างต้นนี้ตลอดกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ทั้งนี้ไม่ว่า ข้อกล่าวหาจะร้ายแรงเพียงใด อนึ่งการเลือกปฏิบัติในการบริหารและปฏิบัติงานในระบบยุติธรรมอาจอยู่ในรูปแบบดังต่อไปนี้

ข้อสันนิษฐานบนพื้นฐานอคติทางเชื้อชาติ

การตัดสินบุคคลหรือสันนิษฐานว่าบุคคลมีความผิดอันมีที่มาจาก พื้นฐานของอคติทางเชื้อชาติ Racial profiling : การเลือกปฏิบัติโดยเจ้าพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจในการควบคุมตัวห้ามหรือยับยั้งและจับกุมบุคคล ทั้งนี้ ดังเช่นที่ได้อธิบายไว้แล้วการตัดสินจากอคติทางเชื้อชาติเป็นผลมาจากการที่ผู้บังคับใช้กฎหมายทั้งหลายใช้ทัศนคติตายตัวทางด้านเชื้อชาติหรือชาติพันธุ์เป็นปัจจัยตัดสินว่าใครอาจเป็นอาชญากรหรืออาจมีส่วนร่วมในการก่ออาชญากรรม

ผู้รายงานพิเศษสหประชาชาติด้านรูปแบบการเหยียดผิว การเลือกปฏิบัติทางด้านเชื้อชาติ การเกลียดคนต่างชาติและการขาดขันติธรรม (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า ผู้รายงานพิเศษ) ได้ระบุไว้ในรายงาน ยอมรับว่าการจัดตัดสินบุคคลหรือสันนิษฐานว่าบุคคลมีความผิดอันมีที่มาจากพื้นฐานอคติทางเชื้อชาติเป็นปรากฏการณ์ร่วมสมัยของลัทธิเหยียดผิวและการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ ผู้รายงานพิเศษยังได้ขอให้เร่งผลักดันมาตรการทางกฎหมายตุลาการ และการบริหารเพื่อที่จะห้ามและลงโทษการเลือกปฏิบัติในรูปแบบดังกล่าว³⁹

³⁹ E/CN.4/2004/18

การกระทำทารุณโดยเจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อกลุ่ม
เชื้อชาติ/ชาติพันธุ์ : จากผลการศึกษามากมายได้แสดงให้เห็นแล้ว
ว่ากลุ่มเชื้อชาติหรือชาติพันธุ์มักเป็นเหยื่อของการถูกละเมิดทำร้ายระหว่าง
การสอบสวนการจับกุมหรือการควบคุมตัวโดยเจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ตำรวจ
อีกทั้งยังพบว่ากลุ่มเชื้อชาติหรือชาติพันธุ์บ่อยครั้งต้องประสบเจอกับ
ข้อจำกัดในการที่จะแจ้งข้อหาเจ้าพนักงานหรือตำรวจ ด้วยความกลัวความ
ไม่ระหนักถึงสิทธิของตนเอง ความไม่สามารถเข้าถึงการช่วยเหลือทาง
กฎหมายได้อย่างเพียงพอและความหวาดกลัวว่าอาจถูกเจ้าพนักงานหรือ
ตำรวจตอบโต้เล่นงาน

หลักเสียงที่จะรับคำร้องเรียน : ในหลายประเทศเจ้าพนักงาน
หรือตำรวจมักจะปฏิเสธที่บันทึกหรือรับคำร้องเรียนของกลุ่มที่ตนเองไม่ให้
ความสำคัญ อันเนื่องมาจากเชื้อชาติ สัญชาติ กลุ่มชาติพันธุ์ของคนเหล่านั้น

การฟ้องร้อง การตัดสินชี้ขาด และการพิพากษาลงโทษ : จาก
ผลการวิจัยโดยองค์การสิทธิมนุษยชนมากมายได้แสดงให้เห็นถึงรูปแบบ
ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากลุ่มชาติพันธุ์และชนกลุ่มน้อยในบางประเทศอาจถูก
ฟ้องร้องด้วยข้อหาที่ร้ายแรงกว่าและมักถูกตัดสินลงโทษหนักกว่ากลุ่มอื่นๆ
ที่มีความผิดด้วยข้อหาเดียวกัน

จากผลการวิจัยโดยฮิวแมน ไรท์ วอทช์ (Human Rights Watch)
นโยบายสงครามต่อต้านยาเสพติดในประเทศสหรัฐอเมริกาได้ส่งผลกระทบต่อ
ชาวอเมริกันผิวสี จากผลการวิจัยนี้ซึ่งแม้ว่าจะมีผู้กระทำความผิดใน
ข้อหาเสพติดเป็นคนผิวขาวมากกว่าคนผิวสีแต่ผู้กระทำความผิดซึ่งเป็น
คนผิวสีร้อยละ 62.7 ถูกตัดสินจำคุก⁶⁰ นอกจากนี้ ผลการศึกษายังแสดง
ให้เห็นอีกว่า ในหลายประเทศ บุคคลซึ่งเป็นสมาชิกชนกลุ่มน้อยทาง เชื้อชาติ
ชาติพันธุ์ ศาสนา หรือภาษา มักถูกตัดสินโทษประหารชีวิตอย่างไม่สมเหตุ
สมผล

⁶⁰ Punishment and Prejudice : Racial Disparities in the War on Drugs, Human Rights Watch, Vol.12,
No.2 (2000)

การเข้าถึงการให้คำปรึกษาทางกฎหมายและล่าม : ถึงแม้ว่าสิทธิในการเข้าถึงการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายสำหรับจำเลยคดีอาญาจะได้รับการรับรองไว้ในกฎหมายในหลายประเทศแต่สิทธิดังกล่าวก็ยังถูกละเมิดในทางปฏิบัติ บ่อยครั้งที่กลุ่มเชื้อชาติหรือชาติพันธุ์มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ยากลำบากและเมื่อรัฐไม่จัดหาทนายให้พวกเขา ก็ได้รับผลกระทบเกินควร นอกจากนี้ ในหลายกรณีที่บุคคลหรือบางกลุ่มมีภาษาที่แตกต่างไปจากภาษาปกติที่ใช้ในศาลแต่ก็ไม่มีการจัดหาล่ามแต่อย่างใด มีล่ามให้ในเฉพาะกรณีที่บุคคลนั้นเสนอหลักฐาน ต่อศาลเท่านั้นและไม่มี การแปลภาษาในกระบวนการอื่นๆ ของศาลแต่อย่างใด ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลกระทบต่ออย่างยิ่งต่อความสามารถของกลุ่มเชื้อชาติหรือชาติพันธุ์ในการที่จะปกป้องสิทธิของตนเอง

ด้วยความห่วงใยทั้งหลายเหล่านี้ คณะกรรมการได้มีข้อเสนอแนะทั่วไปลำดับที่ 31 ซึ่งได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า การเลือกปฏิบัติในกลไกการบริหารจัดการของรัฐและการปฏิบัติในกระบวนการยุติธรรมเป็นการขัดต่อหลักกฎหมาย หลักความเสมอภาคภายใต้กฎหมาย หลักความยุติธรรม ในการไต่สวนและสิทธิที่จะเข้าถึงการพิจารณาอรรถคดีที่เป็นอิสระและเที่ยงธรรม

คณะกรรมการยังได้รวบรวมตัวชี้วัดซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงการเลือกปฏิบัติ รวมถึงได้รวบรวมกระบวนการและขั้นตอนต่างๆ ที่รัฐภาคีต้องใช้ปฏิบัติเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการเลือกปฏิบัติในกลไกการบริหารจัดการของรัฐและการปฏิบัติหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม ทั้งนี้ ข้อเสนอแนะทั่วไปดังกล่าวอยู่ท้ายบทนี้

เหตุใดการตั้งข้อสันนิษฐานอันมีพื้นฐานอยู่บนอคติทางเชื้อชาติจึงเป็นสิ่งที่ผิด

■ ข้อสันนิษฐานของผู้บังคับกฎหมายอันมีพื้นฐานที่มาจากเหตุผลทางเชื้อชาติเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดทัศนคติตายตัวอันเป็นอันตรายต่อระบอบประชาธิปไตยที่หลากหลายและเป็นการลดคุณค่าของความพยายามที่จะสร้างสังคมแห่งความยุติธรรมอย่างร้ายแรง ข้อสันนิษฐาน

อันมีพื้นฐานมาจากเหตุผลทางเชื้อชาติก่อให้เกิดสถานการณ์แห่งความ
สูญเสียทำลายความสามารถในการสร้างความไว้วางใจซึ่งคำจูนการบริหาร
งานยุติธรรม อันเป็นเป้าประสงค์ทางสังคมโดยรวมและไม่ใช่เพียงเพื่อ
วัตถุประสงค์สำหรับการบังคับใช้กฎหมายเท่านั้น

■ หากแนวปฏิบัติของผู้บังคับใช้กฎหมายทำให้เข้าใจได้ว่าเป็น
แนวปฏิบัติซึ่งไม่ยุติธรรมหรือลำเอียงก็ทำให้ประชาชนโดยทั่วไปโดยเฉพาะ
ชุมชนกลุ่มน้อยไม่ค่อยสมัครใจหรือไม่ค่อยเต็มใจที่จะไว้วางใจและเชื่อมั่น
ในตัวเจ้าหน้าที่ในรายงานอาชญากรรมหรือเข้าเป็นพยานในการไต่สวน

การตั้งข้อสันนิษฐานอันมีพื้นฐานอยู่บนอคติทางเชื้อชาติซึ่งมี
ที่มาจากข้อสันนิษฐานที่ผิดพลาด ว่าคนกลุ่มชาติพันธุ์ใดชาติพันธุ์หนึ่ง
โดยเฉพาะมักมีแนวโน้มที่จะมีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิดมากกว่า
กลุ่มชาติพันธุ์อื่นหรือชนชาติอื่น

แนวทางสำหรับการตรวจสอบการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ

คณะกรรมการควิเบคแห่งประเทศแคนาดาได้ให้ความหมาย "การ
จัดทำประวัติทางเชื้อชาติ" ว่าการปฏิบัติใดก็ตามโดยบุคคลหนึ่งหรือ
หลายบุคคลในองค์กรต่อตัวบุคคลหรือกลุ่มของบุคคลอันเป็นการปฏิบัติ
เพื่อเหตุผลความปลอดภัยความมั่นคงหรือความเรียบร้อยของสาธารณะ
โดยที่การกระทำนั้นอยู่บนพื้นฐานของการแบ่งกลุ่มไม่ว่าจะแบ่งตามความ
เป็นจริงหรือโดยสมมุติ โดยอาศัยความแตกต่างทางเชื้อชาติ สีผิว เชื้อสาย
ชาติกำเนิดหรือศาสนา จนเป็นผลให้กลุ่มหรือบุคคลนั้นถูกกระทำด้วย
มาตรฐานการปฏิบัติหรือการพิจารณาที่แตกต่างโดยปราศจากข้อเท็จจริง
หรือเหตุผลสนับสนุนข้อกล่าวหา

แนวทางสำหรับการตรวจสอบการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ : หลักฐานสำคัญที่ควรมองหา

สำหรับข้อกล่าวหาที่จะเป็นการจัดทำประวัติทางเชื้อชาตินั้นต้อง
เป็นกรณีที่ผู้ปฏิบัติกระทำในฐานะผู้มีอำนาจ ทั้งนี้เพราะการเลือกปฏิบัติใน
ลักษณะนี้อยู่บนพื้นฐานของการเลือกปฏิบัติที่ประจักษ์ชัด เช่น เชื้อชาติ สีผิว
เชื้อสาย ชาติกำเนิดหรือศาสนา อีกทั้งยังต้องแสดงให้เห็นว่าการกระทำของ

บุคคลผู้มีอำนาจนั้นสามารถเชื่อมโยงเหยื่อกับเหตุผลของการเลือกปฏิบัติ ทั้งที่เป็นเหตุผลที่เป็นจริงและเหตุผลสมมุติได้

หลักฐานหลัก

1. เหตุของการขัดขวาง การก้าวก่ายแทรกแซงหรือการจับกุม ต้องแสดงหลักฐานให้ได้ว่าการขัดขวาง การก้าวก่ายแทรกแซงหรือ การจับกุมอยู่บนพื้นฐานของ “เชื้อชาติ” ของบุคคล (ลักษณะทางร่างกายที่ปรากฏชื่อหรือเสื้อผ้าซึ่งเชื่อมโยงกับปัจจัยของการเลือกปฏิบัติตามที่กล่าวข้างต้น)

ทั้งนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องหาหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงแรงจูงใจ “เบื้องต้น” สำหรับการเข้าขัดขวางโดยเจ้าพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งบ่อยครั้งมีที่มาจากทัศนคติตายตัวของบุคคลทั้งที่โดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวว่าตนเองมีทัศนคตินั้นโดยที่ไม่จำเป็นที่จะต้องพิสูจน์ให้เห็น “การเหยียดผิว” หรือ “เจตนาเลือกปฏิบัติ” เพราะทันทีที่การปฏิบัตินั้นมีความแตกต่างระหว่างมาตรฐานหรือแนวทางตามปกติและเป็นการกระทำที่ไม่มีเหตุผลอื่นใดที่สามารถอธิบายหรือสนับสนุนการกระทำนั้น นอกจากเหตุผลเรื่องพื้นฐานทางเชื้อชาติก็มีความเป็นไปได้ที่เหมาะสมที่การกระทำนั้น จะเป็นการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติหรือการจัดทำประวัติทางเชื้อชาติ

การปฏิบัติอื่นที่เป็นไปได้อาจจะเป็นการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ รวมถึงการติดตาม จับกุม คุมขังและค้นโดยไม่มีเหตุผลที่เพียงพอหรือ การกระทำซึ่งมีที่มาจากเหตุที่ไม่ปกติและไม่สมควรหรือในสถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายก้าวล้ำอำนาจที่มี

2. ความไม่เหมาะสมของการสืบสวนภายใต้นโยบายการป้องกันอาชญากรรม

การกระทำประเภทนี้รวมถึงการเข้าขัดขวาง การกักขัง การจับกุม บุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยไร้เหตุผลเพื่อวัตถุประสงค์ของการสืบสวน สอบสวนซึ่งไม่บรรยายลักษณะโดยละเอียดของผู้ต้องสงสัยเพื่อสนับสนุน การกระทำของเจ้าหน้าที่ได้ ตัวอย่างเช่น ชายหนุ่มผิวดำได้กระทำการปล้น ในเขตท้องที่หนึ่งก็ไม่ได้หมายความว่าตำรวจจะสามารถสงสัยชายผิวดำ ทั้งหมดได้โดยไม่ได้คำนึงถึงลักษณะของผู้ต้องสงสัยและรายละเอียดอื่นๆ

ข้อมูลที่ชัดเจน เช่น ความสูง อายุโดยประมาณ สีผม ความยาว สีเสื้อผ้า
แนวการแต่งตัวและยานพาหนะ เป็นต้น

การสืบสวนสอบสวนเชิงรุกใดๆ ก็ตาม ถึงแม้ว่าจะเป็นมาตรการ
หรือนโยบายที่โปร่งใสเป็นกลางซึ่งอาจจะก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล
เชื้อชาติหนึ่งโดยกฎหมายแล้วเพียงแต่ “สัญชาติญาณ” ไม่เพียงพอที่
จะสนับสนุนการสืบสวนสอบสวนซึ่งล่วงล้ำขอบเขตของเอกชนการสืบสวน
สอบสวนที่ชอบด้วยกฎหมายต้องมีพื้นฐานและเหตุที่เพียงพอ ซึ่งหลักฐาน
และเหตุผลนั้นจะเพียงพอหรือไม่ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงและสถานการณ์

3. ความประพฤตินี้ไม่เหมาะสมของเจ้าพนักงาน

พฤติกรรมที่ไม่ยืดหยุ่น ก่อความและนำสงสัยหรือข้อคิดเห็นที่เลือก
ปฏิบัติโดยเจ้าพนักงานเช่นเดียวกับคำถามที่ไม่เหมาะสมและไม่มีเหตุผล
สำหรับสถานการณ์นั้นๆ เป็นปัจจัยที่จะใช้พิสูจน์ความว่าการแทรกแซงนั้น
มีลักษณะของการเลือกปฏิบัติหรือไม่

ความประพฤตินี้ไม่ให้ความเคารพหรือการใช้ภาษาข่มขู่ในบางครั้ง
ก็แสดงให้เห็นธรรมชาติของการเลือกปฏิบัติในการเข้าแทรกแซงของเจ้า
หน้าที่ได้ หรือในกรณีอื่นๆ การกระทำเช่นนี้สามารถแสดงให้เห็นแรงจูงใจ
เบื้องต้นซึ่งมีลักษณะการเลือกปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ซึ่งบ่อยครั้งเมื่อเปรียบ
เทียบการปฏิบัติที่ปกติใช้กับบุคคลทั่วไปกับการปฏิบัติต่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง
จะสามารถสรุปให้เห็นการเลือกปฏิบัติในการปฏิบัติการณ์นั้นๆ ได้

4. การตัดสินใจที่ไม่ปกติโดยเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจ

การตัดสินใจที่ไม่ปกติโดยเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจในสถานการณ์ที่
การใช้อำนาจนั้นขัดกับแนวปฏิบัติทั่วไป เช่น การใช้กฎหมายหรืออำนาจไป
ในทางที่ผิด เช่น การเรียกกำลังเสริมหรือการใช้กำลังต่อกรณีเกินกว่าเหตุ
อย่างไม่มีเหตุผลมากเพียงพอก็สามารถนำมาใช้เพื่ออธิบายการปฏิบัติที่
แตกต่างกันี้ได้

5. นโยบายหรือแนวปฏิบัติขององค์กรที่มีความสัมพันธ์ อันน่าสงสัย

นโยบายซึ่งสร้างแนวปฏิบัติหรือวัฒนธรรมองค์กรซึ่งเลือกปฏิบัติ
หรือขจัดกลุ่มบุคคลเชื้อชาติใดเชื้อชาติหนึ่งออกไปด้วยเหตุผลด้านความ

มั่นคงซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นการเลือกปฏิบัติหรือการจัดทำประวัติทางเชื้อชาติโดยระบบหรือโดยบุคคลแนวปฏิบัติอันมีลักษณะของการจัดทำประวัติทางเชื้อชาติอาจถูกสร้างให้เป็นองค์กรได้และในบางกรณีก็เป็นผลมาจากนโยบายซึ่งเขียนไว้อย่างเป็นทางการ ตัวอย่างเช่น ในกรณีของภาคีคหนึ่งนโยบายซึ่งควบคุมกิจกรรมด้านการปกป้องความมั่นคงในห้างสรรพสินค้าอธิบายลักษณะ ซึ่งน่าสงสัยไว้ดังนี้

“*เสื้อผ้าสกปรก คู่กับตัวเอง ตาสีแดง ขอบเงินหรือบุหรี่ปูอยู่ในหรือรอบๆ ห้างฯ สร้างความรำคาญให้ลูกค้า มีท่าทีที่มีเมมา มีกลิ่นตัวเหม็น*” ซึ่งจากหลักฐานต่างๆ เช่น คำให้การของผู้เชี่ยวชาญและคนทำงานในชุมชนและผู้ร้องเรียน รายงานและหน่วยงานด้านความมั่นคงแสดงให้เห็นว่านโยบายและแนวปฏิบัติที่กล่าวถึงนั้นมีพื้นฐานมาจากทัศนคติตายตัวที่มีต่อชาวอะบอริจินและเป็นนโยบายที่ส่งผลให้เกิดการเลือกปฏิบัติ

6. คำอธิบายต่อการกระทำที่ขัดแย้งและไม่สมเหตุสมผล

คำให้การหรือคำอธิบายต่อการกระทำที่มีความขัดแย้งกับหลักฐานที่เป็นเอกสารหรือคำอธิบายที่ไม่สมเหตุสมผลหรือคำอธิบายที่ถูกสร้างขึ้นเพียงเพื่อสร้างความชอบธรรมให้การกระทำดังกล่าวเป็นสิ่งที่สามารถใช้เพื่อทดสอบการเลือกปฏิบัติของการกระทำได้

7. การปฏิบัติที่แตกต่างต่อประชาชนซึ่งไม่ใช่กลุ่มเชื้อชาติหลัก

คำให้การ ข้อเท็จจริง ข้อมูลหรืออื่นๆ ที่แสดงให้เห็นว่าประชาชนจากกลุ่มเชื้อชาติที่ไม่ได้รับประโยชน์ไม่ได้รับการปฏิบัติที่เหมือนกัน ในสถานการณ์เดียวกันกับประชาชนในกลุ่มเชื้อชาติหลักซึ่งการกระทำเช่นนี้สามารถพิสูจน์พฤติกรรม การสันนิษฐานบนพื้นฐานของอคติทางเชื้อชาติได้

ในกรณีดังกล่าว ประเด็นหลักอยู่ที่การกระทำที่แตกต่างต่อบุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่เชื้อชาติหลัก หลักฐานเปรียบเทียบเช่นนี้สามารถยืนยันข้อเท็จจริงที่แสดงให้เห็นการมีอยู่ของการจัดทำประวัติทางเชื้อชาติ

8. บริบททางสังคม

บริบททางสังคมอาจถูกนำมาพิจารณาและแสดงต่อศาลได้ในหลายรูปแบบ โดยใช้ข้อเท็จจริงที่คล้ายกัน หลักฐานเอกสาร บันทึกคำให้การ งานวิจัย ข้อมูลสถิติ คำให้การของผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น เพื่อสนับสนุนข้อ

ตกเบี่ยงถึงการมีอยู่ของการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติหรือการจัดทำประวัติทางเชื้อชาติ

อนึ่ง ต้องเป็นกรณีที่ถูกประเมินจากน้ำหนักที่ให้กับบริบททางสังคมและข้อมูลสถิติเพื่อการพิสูจน์การมีอยู่ของการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติหรือการจัดทำประวัติทางเชื้อชาติและอาจพบว่าข้อมูลสนับสนุนการกล่าวอ้างได้

ยกตัวอย่าง กรณีราเค็ค ศาลสิทธิมนุษยชนบริติชโคลัมเบียพิจารณาคำให้การจากผู้เชี่ยวชาญและเจ้าหน้าที่ชุมชนซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับชุมชนซึ่งถูกจัดทำประวัติทางเชื้อชาติ จุดหมายร้องเรียนจากคนซึ่งถูกจัดทำประวัติทางเชื้อชาติ บทความในหนังสือพิมพ์และรายงานความปลอดภัยจากหน่วยงานด้านความปลอดภัยซึ่งเกี่ยวข้องกับการกำหนดการปฏิบัติที่แตกต่างตามข้อร้องเรียนและเพื่อพิสูจน์การเลือกปฏิบัติอย่างเป็นระบบต่อชนชาวอะบอริจิน

หลักฐานทางสถิติหรือเอกสารสามารถนำไปใช้พิสูจน์การปฏิบัติของผู้บังคับใช้กฎหมายต่อการตรวจค้น โดยไม่มีหมายในที่ตั้งซึ่งมีกลุ่มคนที่ถูกจัดทำประวัติทางเชื้อชาติอาศัยอยู่หรือการก่อกวนและคุกคามต่อบุคคลดังกล่าวในสถานที่สาธารณะในขณะที่พวกเขาไม่ได้ทำอะไรเลย

หลักฐานทางสถิติที่อาจใช้ให้เป็นประโยชน์ในการรวบรวมการกระทำแบบอำนาจนิยม ในการใช้ดุลยพินิจตามอำเภอใจ ตัวอย่างเช่น การออกใบสั่งแก่สมาชิกของกลุ่มเชื้อชาติใดเชื้อชาติหนึ่งมากกว่าอีกเชื้อชาติหนึ่ง เปรียบเทียบกับการปฏิบัติในสถานการณ์ที่คล้ายกันเป็นหลักฐานซึ่งบ่งชี้ในระดับความเสี่ยงที่ใกล้เคียงกันแต่เจ้าหน้าที่กลับเข้มงวดน้อยกว่าบุคคลกลุ่มอื่น พฤติกรรมดังกล่าวนี้ หากมีการเก็บรวบรวมหลักฐานและคำให้การในแต่ละกรณีไว้อย่างเป็นระบบจะสามารถนำมาพิสูจน์การมีอยู่ของการเลือกปฏิบัติได้

สิทธิในการเคารพจารีตต่างๆ อย่างเช่น ศาสนา วัฒนธรรมและอาหารของผู้ต้องขัง สิทธิที่จะรักษาความสัมพันธ์กับครอบครัวของตน สิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือด้านการแปลภาษาและในกรณีที่เหมาะสมควรมีสสิทธิต่างๆ จะได้รับความช่วยเหลือด้านกงสุล

ค. การไต่สวนและการตัดสินใจ

27. ก่อนการไต่สวนในกรณีที่เหมาะสมรัฐภาคีควรให้ความสำคัญกับมาตรการนอกเหนือจากกระบวนการยุติธรรมเพื่อจัดการกับการละเมิดที่เกิดขึ้น ทั้งนี้โดยให้ความสำคัญต่อเงื่อนไขทางวัฒนธรรมหรือจารีตประเพณีของผู้กระทำผิดโดยเฉพาะในกรณีที่ผู้กระทำผิดเป็นชนพื้นเมือง

28. โดยทั่วไปแล้วรัฐภาคีต้องกำกับให้บุคคลซึ่งอยู่ในกลุ่มตามที่อ้างถึงในย่อหน้าสุดท้ายของอารัมภบทข้างต้นได้รับการคุ้มครองให้เข้าถึงการไต่สวนอย่างเป็นธรรม และความเสมอภาคภายใต้กฎหมายเช่นเดียวกับบุคคลอื่นๆ ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในกฎบัตรสิทธิมนุษยชนสากลเป็นการเฉพาะ

1. สิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติในฐานะผู้บริสุทธิ์

29. สิทธิดังกล่าวบ่งเป็นนัยว่า เจ้าพนักงานตำรวจ เจ้าพนักงานศาลและเจ้าพนักงานของรัฐอื่นๆ จะต้องไม่แสดงความเห็นอย่างเปิดเผยเกี่ยวกับการกระทำผิดตามข้อกล่าวหา ก่อนที่ศาลจะมีคำตัดสิน ทั้งจะต้องไม่แสดงข้อสงสัยเป็นการล่วงหน้าในฐานะที่ผู้กระทำผิดเป็นสมาชิกของกลุ่มเชื้อชาติหรือชาติพันธุ์บางกลุ่ม หน่วยงานของรัฐเหล่านี้มีหน้าที่ดูแลไม่ให้สื่อมวลชนเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่สร้างตราประทับให้กับกลุ่มบุคคลบางประเภท โดยเฉพาะกลุ่มบุคคลซึ่งอยู่ในกลุ่มตามที่อ้างถึงในย่อหน้าสุดท้ายของอารัมภบท

2. สิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือจากทนายและสิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือด้านการแปลภาษา

30. ในการคุ้มครองสิทธิดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ รัฐภาคีจะต้องจัดตั้งระบบที่มีบริการทนายความและล่ามให้โดยไม่คิดมูลค่า รวมทั้งบริการความช่วยเหลือทางกฎหมายหรือคำปรึกษาและการแปลให้กับกลุ่มบุคคลซึ่งอยู่ในกลุ่มตามที่อ้างถึงใน ย่อหน้าสุดท้ายของอารัมภบท

3. สิทธิที่จะได้รับการไต่สวนจากศาลที่เป็นอิสระและเป็นกลาง

31. รัฐภาคีควรพยายามอย่างยิ่งไม่ให้ผู้พิพากษา คณะลูกขุนและเจ้าพนักงานศาลใดๆ แสดงอคติอันเนื่องมาจากการแบ่งแยกเชื้อชาติหรือการเหยียดคนผิวต่างชาติ

32. หน่วยงานเหล่านั้นควรป้องกันไม่ให้มีแรงกดดันทางตรงจากกลุ่ม กดดัน กลุ่มอุดมการณ์ กลุ่มศาสนาใดๆ ที่จะมีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของระบบงานยุติธรรมและการตัดสินใจของผู้พิพากษาซึ่งจะส่งผลให้เกิดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลบางกลุ่ม

33. ด้วยเหตุดังกล่าว รัฐภาคีพึงให้ความสำคัญต่อหลักการบังคับว่าด้วยการปฏิบัติในกระบวนการยุติธรรมที่รับรองใน ปี 2002 (E/CN.4/2003/65, annex) ซึ่งเสนอแนะว่า

- ผู้พิพากษาพึงตระหนักถึงความหลากหลายของสังคมและความแตกต่างอันเนื่องมาจากพื้นเพความเป็นมาโดยเฉพาะต้นกำเนิดของเผ่าพันธุ์

- พวกเขาไม่ควรแสดงอคติต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในแง่ของเชื้อชาติหรือต้นตอเผ่าพันธุ์ของพวกเขาไม่ว่าจะทางวาจาหรือการปฏิบัติ

- พวกเขาควรปฏิบัติหน้าที่โดยความรอบคอบต่อบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นคู่กรณี พยาน ทนายความ เจ้าพนักงานศาลและผู้พิพากษาด้วยกันเอง ทั้งนี้ โดยไม่แสดงการเลือกปฏิบัติที่ไม่มีเหตุผลชอบธรรม

- พวกเขาควรต่อต้านการแสดงอคติของผู้ได้บังคับบัญชาและทนายความและต่อต้านการแสดงพฤติกรรมเลือกปฏิบัติต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลโดยเหตุผลด้านสีผิว เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนาหรืออัตลักษณ์ทางเพศหรือเหตุผลอื่นที่เกี่ยวข้อง

4. การคุ้มครองให้มีการลงโทษอย่างเป็นธรรม

34. ด้วยเหตุดังกล่าว รัฐภาคี ควรกำกับไม่ให้ศาลกำหนดบทลงโทษที่รุนแรงโดยเหตุผลเนื่องมาจากผู้ต้องหาเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเชื้อชาติหรือชาติพันธุ์

35. ควรให้ความใส่ใจเป็นพิเศษต่อระบบการลงโทษขั้นต่ำและ คำสั่งคุมขังที่นำมาใช้กับการกระทำผิดบางประการและคำสั่งประหารชีวิต ซึ่งยังมีอยู่ในประเทศที่ยังไม่ยกเลิก ทั้งนี้ โดยตระหนักถึงรายงานที่ว่า มักมีการใช้บทลงโทษเหล่านี้กับบุคคลที่เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเชื้อชาติหรือ ชาติพันธุ์มากกว่ากลุ่มอื่น

36. ในกรณีที่บุคคลผู้นั้นเป็นชนพื้นเมือง รัฐภาคีควรให้ความสำคัญกับทางเลือกอื่นนอกเหนือจากการคุมขังและให้ความสำคัญต่อรูปแบบการลงโทษอย่างอื่นที่สามารถปรับให้เข้ากับระบบกฎหมายได้ ทั้งนี้ โดยตระหนักถึงอนุสัญญาองค์การแรงงานโลกหมายเลข 169 เกี่ยวกับ ประชาชนพื้นเมืองและชนเผ่าในประเทศที่เป็นเอกราช

37. บทลงโทษที่มุ่งใช้กับบุคคลผู้ไม่มีสถานะพลเมือง โดยเป็นบทลงโทษ เพิ่มเติมจากกฎหมายทั่วไป อย่างเช่น การส่งกลับ การเนรเทศ หรือ การห้ามเข้าประเทศ ควรมีการนำมาใช้ในกรณียกเว้น เท่านั้น และใน ลักษณะที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับเหตุผลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ ความสงบสุขของสังคมตามที่บัญญัติในกฎหมายและควรให้ความสำคัญ ต่อการเคารพชีวิตส่วนตัวของบุคคลที่เกี่ยวข้องและสิทธิทางสากลที่พึงมี

๑. การบังคับคำสั่งลงโทษ

38. ในกรณีที่บุคคลซึ่งอยู่ในกลุ่มตามที่อ้างถึงในย่อหน้าสุดท้าย ของ อารัมภบทถูกตัดสินจำคุก รัฐภาคีควรจะ

(ก) ดูแลให้บุคคลเหล่านั้นได้รับ สิทธิตามที่ผู้ต้องขังคนอื่นพึงมี พึงได้ภายใต้บรรทัดฐานสากลที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะสิทธิที่จะปรับตัวให้เข้ากับสภาพความเป็นอยู่ สิทธิในการเคารพจารีตต่างๆ อย่างเช่น ศาสนา วัฒนธรรมและอาหารของผู้ต้องขัง สิทธิที่จะรักษาความสัมพันธ์กับ ครอบครัวของตน สิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือด้านการแปลภาษาและใน กรณีที่เหมาะสมควร มีสิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือด้านกงสุล บริการ ด้านการแพทย์ จิตเวชหรือสังคมที่ติดต่อผู้ต้องขังต้องสอดคล้องกับเงื่อนไข ทางวัฒนธรรมของพวกเขาด้วย

(ข) ดูแลให้ผู้ต้องขังทุกคนซึ่งถูกละเมิดสิทธิได้รับการเยียวยาอย่าง มีประสิทธิภาพจากหน่วยงานที่มีความเป็นอิสระและเป็นกลาง

(ค) ปฏิบัติตามบรรทัดฐาน องค์การสหประชาชาติที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง^{๑๑} หลักการพื้นฐานว่า ด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง^{๑๒} และชุดของหลักการเพื่อคุ้มครองบุคคลใดๆ ที่อยู่ใต้การควบคุมตัวหรือการคุมขัง^{๑๓}

(ง) อนุญาตให้บุคคลดังกล่าวได้รับประโยชน์จากบทบัญญัติของกฎหมายในประเทศ และอนุสัญญาระหว่างประเทศ หรือระดับทวิภาคีที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายนักโทษต่างชาติตามความเหมาะสม ซึ่งเปิดโอกาสให้พวกเขามีโอกาสเลือกไปติดคุกในประเทศของตน

39. นอกจากนั้น หน่วยงานอิสระในรัฐภาคีซึ่งรับผิดชอบในการดูแลหน่วยงานด้านราชทัณฑ์ควรประกอบด้วยบุคคล ซึ่งมีความเชี่ยวชาญในงานด้านการต่อต้าน เลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติและมีความรู้ที่เหมาะสมเกี่ยวกับปัญหาของกลุ่มเชื้อชาติและชาติพันธุ์และกลุ่มชายขอบอื่นๆ ตามที่ระบุไว้ในย่อหน้าสุดท้ายของอารัมภบทในกรณีที่เป็น หน่วยงานควบคุมเหล่านั้นควรที่จะสามารถเข้าตรวจเยี่ยมและมีกลไกรับข้อร้องเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

40. เมื่อมีการตัดสินส่งตัวกลับ เนรเทศหรือห้ามเข้าเมืองต่อบุคคล ซึ่งไม่มีสถานะพลเมือง รัฐภาคีควรปฏิบัติตามอย่างเต็มที่ต่อพันธกรณีของการไม่ผลักต้นกลับ (non-refoulement) ซึ่งผูกพันกับบรรทัดฐานสากลที่เกี่ยวข้องกับผู้ลี้ภัยและสิทธิมนุษยชน และกำกับให้บุคคลเหล่านั้นไม่ถูกส่งตัวกลับไปยังประเทศหรือดินแดนที่อาจนำไปสู่การละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรง ต่อพวกเขา

41. ประการสุดท้าย ในแง่ของผู้หญิงและเด็กซึ่งเป็นสมาชิกของกลุ่มบุคคลที่อ้างถึงในย่อหน้าสุดท้ายของอารัมภบทรัฐภาคีควรให้ความใส่ใจอย่างยิ่งยวด เพื่อคุ้มครองให้บุคคลเหล่านั้นได้รับประโยชน์จากระบบพิเศษ

^{๑๑} ตามที่รับรองโดยที่ประชุมสหประชาชาติครั้งที่ 1 ว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด กรุงเจนีวา วันที่ 22 สิงหาคม - 3 กันยายน 1966 และตามที่รับรองโดยสภาเศรษฐกิจและสังคมตามมติเลขที่ 663 C (XXX) วันที่ 31 กรกฎาคม 1967 และ 2076 (LXIII) วันที่ 13 พฤษภาคม 1977

^{๑๒} ตามที่รับรองและประกาศโดยสมัชชาที่ประชุมใหญ่ตามมติเลขที่ 45/111 วันที่ 14 ธันวาคม 1990

^{๑๓} ตามที่รับรองในที่ประชุมสมัชชาใหญ่ตามมติเลขที่ 43/173 วันที่ 9 ธันวาคม 1988

ของการบังคับค้าสิ่งค่าลด โดงคักนึ่งถึงควมปก ลำปากของผู้นเป็นแม่และ
ผู้หญิงซึ่งเป็นสมาชิกของชุมชนบางแห่งโดยตลอดชุมชนที่เมือง

คำพูดและการแสดงออก
ที่เหยียดเชื้อชาติ

10

คำพุดาและการแสดงออกที่เหยียดเชื้อชาติ
 การโฆษณาชวนเชื่อที่เกิดจากการปลุกปั่นว่ามีเชื้อชาติ
 ที่เหนือกว่าหรือความเกลียดชังทางเชื้อชาติ
 รายงานการพิจารณารายงานประเทศ
 โดยคณะกรรมาธิการ

การโฆษณาชวนเชื่อและอารมณ์แรงที่เกิดจากการ
 ปลุกปั่นว่ามีเชื้อชาติที่เหนือกว่าหรือปลุกปั่น
 ให้เกิดความเกลียดชังทางเชื้อชาติ

ในข้อบทที่ 4 ของสนธิสัญญา ห้ามการเผยแพร่ความคิดซึ่งความ
 เป็นชนชาติที่เหนือกว่าและการจัดกิจกรรมที่จะกระตุ้นให้เกิดความรุนแรง
 ทางเชื้อชาติ ข้อบทที่ 4 (ก) กำหนดให้รัฐภาคีทั้งหลายจะต้องกำหนดให้การ
 กระทำที่ผิดประเภทดังต่อไปนี้เป็นความผิดคือ :

ก. การเผยแพร่ความคิดซึ่งมีความเหนือกว่าซึ่งความเกลียดชัง
 ทางเชื้อชาติ

ข. การปลุกปั่นรุนแรงให้เกิดความเกลียดชังทางเชื้อชาติ

ค. การกระทำความรุนแรงต่อเชื้อชาติหรือกลุ่มบุคคลซึ่งมี
 ชาติกำเนิดอื่นและ

ง. การปลุกปั่นรุนแรงให้เกิดการกระทำดังกล่าวข้างต้นนั้น

คณะกรรมการได้ระบุไว้ใน ข้อเสนอนี้ว่าไป ข้อที่ 15 ว่า การ
 ห้ามเผยแพร่ความคิดทั้งหมดที่มีพื้นฐานอยู่ที่ว่าตนเองมีความเหนือกว่า
 หรือที่ให้เกิดความเกลียดชังทางด้านเชื้อชาติ ไม่ถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิ
 ในเสรีภาพของการแสดงความคิดเห็น สิทธิเสรีภาพในการพูดนั้นย่อม
 ต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ซึ่งรวมถึงความรับผิดชอบต่อกันทุกคน
 ที่จะไม่เผยแพร่ความคิดซึ่งผิดศีลธรรม

รายงานการพิจารณารายงานประเทศโดยคณะกรรมาธิการ

การเลือกปฏิบัติใบสีอมวลชน

คณะกรรมการมีข้อเสนอแนะต่อรัฐภาคีให้ดำเนินการทศวรรษเข้มงวด เพื่อไม่ให้มีการมุ่งโจมตี สร้างตราใบหรือส่งเสริมอคติที่มีต่อผู้ไม่มีสถานะพลเมืองหรือกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ⁶¹ ตามข้อเสนอดังกล่าว รัฐควรจะ

ก. ใช้วิธีทำงานที่เคารพความหลากหลายทางวัฒนธรรมเพื่อกำหนดเป้าหมายและโครงสร้างการทำกับดุษฎีชุมชนท้องถิ่นและสื่อที่มีประสิทธิภาพในการสื่อสาร

ข. กำกับดูแลการทำหน้าที่อย่างเหมาะสมของสถานีวิทยุชุมชน เพื่อให้สามารถเข้าถึงชุมชนพื้นเมืองได้มากที่สุด⁶²

ค. ส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามจริยธรรมของสื่อ/การปฏิบัติตามทัศนคติแบบผู้สื่อข่าว⁶³

⁶¹ Australia, 66th - 67th Session, para 34

⁶² Guyana, 68th - 69th Session, para 123

⁶³ Mexico, 68th - 69th Session, para 205

การต่อสู้กับอคติ
และทัศนคติตายตัว

11

การต่อสู้กับอคติและทัศนคติตายตัว

ย่อหน้าที่ 7 ของอนุสัญญา

รายงานการพิจารณารายงานประเทศ
โดยคณะกรรมการ

ย่อหน้าที่ 7 ของอนุสัญญาว่าด้วยการ
ขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ

อนุสัญญาฯ ย่อหน้าที่ 7 กำหนดให้รัฐภาคีใช้มาตรการที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพในการระงับ การศึกษา วัฒนธรรมและองค์ความรู้ที่
จะต่อสู้กับอคติอันต้งนำไปสู่การเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ ซึ่งทั้งนี้ต้องส่งเสริม
ความเข้าใจในความสัมพันธ์อันดีระหว่างเชื้อชาติที่แตกต่างกัน

ผู้รายงานพิเศษได้ชี้แจงไว้ว่า สังคมที่มีความหลากหลายทาง
วัฒนธรรมเป็นมรดกมาจากกระบวนการในอดีตซึ่งได้นำผู้คนที่แตกต่างหลากหลาย
หลอมรวมกัน¹⁰ และมีการติดต่อซึ่งกันและกันในทางศาสนาและวัฒนธรรม
กระบวนการเหล่านี้ หลอมรวมอยู่ในโครงสร้างทางการเมืองของชาติ
ซึ่งถูกสร้างขึ้นมาอย่าง หลักรัตลักษณ์ของชาติตั้งเป็นปัจเจก ซึ่งแสดงออกถึง
ความสามัคคีเป็นหนึ่งเดียวกัน

ทั้งนี้ ความตึงตัวอันระหว่างอัตลักษณ์และประเทศชาติไม่ได้ถูก
สร้างให้เข้มแข็งขึ้นมาช่วงเวลาและผ่านกระบวนการในประวัติศาสตร์ ความ
ทรงจำ ภาษา วัฒนธรรม และศาสนา โดยที่องค์ประกอบของแต่ละชาติพันธุ์
วัฒนธรรม ศาสนาและกลุ่มทางสังคม ถูกปกครองโดยหลักของความเสมอ
ภาคหรือหลักของการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ

อย่างไรก็ตาม ประวัติศาสตร์ได้แสดงให้เห็นว่าหลักแห่งการเลือก
ปฏิบัติได้ ควบคุมครอบงำโครงสร้างของสังคมส่วนใหญ่และความสัมพันธ์
แบบเลือกปฏิบัติได้แพร่กระจายไปสู่ความสัมพันธ์ทางสังคม ที่คนชาติส่วน

¹⁰ ECN.4/2005/54

บุคคล และกลุ่มจิตใต้สำนึกซึ่งเป็นผลมาจากระบบการศึกษาซึ่งมีอิทธิพลครอบงำความคิด สิ่งพิมพ์และข้อมูลข่าวสารความรู้ต่างๆ หรือการสื่อสาร

ผู้รายงานพิเศษยังเสนอแนะถึงความจำเป็นที่จะต้องกำจัดการเหง้าของวัฒนธรรมการเหยียดเชื้อชาติและเกลียดชังคนต่างชาติ ทั้งนี้ โดยอาศัยสื่อและโดยการประณามงานประพันธ์หรือสิ่งตีพิมพ์ที่มีเนื้อหาเหยียดเชื้อชาติและเกลียดชังคนต่างชาติ

รายงานการพิจารณารายงานประเทศโดยคณะกรรมการฯ

การส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรม

รัฐภาคีควรให้การศึกษาและสนับสนุนโครงการที่ส่งเสริมการพูดคุยระหว่างวัฒนธรรม ความอดทนต่อกัน ความเข้าใจที่อยู่บนพื้นฐานความเคารพต่อวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ มาตรการบางส่วนได้แก่⁴¹

ก. กำกับดูแลให้หลักสูตรการศึกษาทุกระดับในโรงเรียนมีข้อมูลเกี่ยวกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมในประเทศของตนอย่างพอเพียง

ข. กำจัดเนื้อหาที่มีลักษณะเหยียดเชื้อชาติออกไปจากตำราเรียน

ค. ดูแลให้นโยบายและโครงการเพื่อรวมชาติใดๆ ไม่เป็นไปโดยมีวัตถุประสงค์หรือผลลัพธ์ในการจำกัดสิทธิทางวัฒนธรรมของบุคคลซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยอย่างไม่เป็นธรรม

ง. กำกับดูแลให้กลุ่มชาติพันธุ์ทุกกลุ่มมีส่วนร่วมในการออกแบบและดำเนินการตามนโยบายและโครงการเพื่อการรวมชาติทุกอย่างทั้งในระดับประเทศและท้องถิ่น

จ. กำกับดูแลให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายได้รับการอบรมอย่างเข้มข้นเพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนบนพื้นฐานการเคารพและคุ้มครองสิทธิของบุคคลทุกคนโดยไม่เลือกว่ามีเชื้อชาติ สีผิวหรือสัญชาติ หรือชาติพันธุ์ดั้งเดิมอย่างไร

⁴¹ Guyana, 68th - 69th Session, para 150; Madagascar, 64th - 65th Session, para 452; Denmark, 68th - 69th Session para 252; Argentina, 64th - 65th Session, para 270

นโยบายการบังคับให้พร้อมเชื้อชาติ

คณะกรรมการทั้งมวลลงข้างซึ่งต่อข้อมูลที่ได้รับลงข้างต่อเมือง เกี่ยว
กับนโยบาย ของประเทศเติร์กเมนิสถานในด้านการทำงานการศึกษาและ
การเมือง (มาตรา 2 และ 3 และระบุว่านโยบายการบังคับเชื้อรวมเชื้อชาติ
มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ และละเมิดขงขงรุนแรงต่อ
สนธิสัญญาฉบับนี้ รัฐภาคีควรเคารพและคุ้มครองขงขงลักษณะทางวัฒนธรรม
ของชนกลุ่มน้อย ไม่ว่าจะมิได้เชื้อชาติและชาติพันธุ์ใดในรัฐานะพลเมืองของตน^{๑๖}

การมีส่วนร่วมของกลุ่มชาติพันธุ์

ในการกำหนดนโยบายด้านวัฒนธรรมและการศึกษา

รัฐภาคีควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชนกลุ่มน้อยในการพัฒนา
นโยบายด้านวัฒนธรรมและการศึกษา ซึ่งส่งเสริมให้สมาชิกชนกลุ่มน้อย
ได้รับการศึกษาในภาษาแม่ของตน รวมทั้งการศึกษาที่จัดตามภาษา
ทางการ^{๑๗}

^{๑๖} Turkmenistan, 68th - 69th Session, para.318

^{๑๗} Norway, 68th - 69th Session, para.311

มิติหญิงชาย
กับการเลือกปฏิบัติ
ทางเชื้อชาติ

12

มิติทศนิยมชาย
 กับการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ
 ข้อสนทนาทั่วไปลำดับที่ 25
 ปัญหาในการเข้าถึงความยุติธรรมในประเทศไทย

คณะกรรมการฯ ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ในข้อเสนอแนะทั่วไปข้อที่ 25 ว่า การเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติจะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย หรือในส่วนของเด็กเกี่ยวกับความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย ก็จะต้องไม่กระทบต่อเรื่อง การเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติด้วยเช่นกัน รูปแบบที่แน่นอนของการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติอาจกระทำโดยตรงต่อสตรีเป็นการเฉพาะ เนื่องจากสถานะทางเพศของสตรี เช่น ความรุนแรงทางเพศ ที่กระทำต่อสตรีที่เป็นสมาชิกของกลุ่มชนเชื้อสายหรือชาติพันธุ์ กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่ถูกละเมิดด้วย หรือในสถานการณ์ระหว่างที่มีการต่อสู้กันด้วยอาวุธ การละเมิดต่อสถานะสตรี ในภาคการผลิตของระบบ หรือคนทำงานบ้านที่ทำงานในต่างประเทศโดยนายจ้าง

การเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ อาจส่งผลกระทบต่อสตรีเป็นเบื้องต้น หรือต่อสตรีเท่านั้น เช่น การตั้งครอบครัวโดยการข่มขืนมีมูลเหตุสูงใจมาจากอคติทางค่านิยมเชื้อชาติหรือสตรีไม่อาจเข้าถึงการพิจารณาหรือกลไกในการร้องทุกข์ต่อการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ เพราะข้อขัดข้องหรืออุปสรรคทางเพศ เช่น อคติทางเพศในระบบกฎหมาย และการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในเรื่องเกี่ยวกับชีวิตส่วนตัว ตัวอย่างการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติที่มีมิติหญิงชายเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น แนวนโยบายในการส่งแรงงานข้ามชาติหญิงที่จงเกลียดชังประเทศต้นทาง เป็นต้น

ดังนั้นจึงได้เรียกร้องให้รัฐภาคีประเมินอุปสรรคและความยากลำบากที่ประสบโดยสตรีในการที่จะใช้สิทธิมนุษยชนของตนและโดยการกำหนด

เปรียบเทียบกับ คำนิยามขั้นตอนแบบของการเสี่ยงจากการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติต่อสตรี มีฉะนั้น เรื่องของสตรีอาจจะไม่ได้รับการทราวจำและไม่มี การกล่าวถึง

หรือจากเหตุการณ์ความรุนแรงถูกปฏิเสธสิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมเนื่อง จากชาติพันธุ์และความไร้สัญชาติ

น เด็กหญิงชาวมองโกลอายุ 13 ปี สัญชาติพม่าซึ่งเข้าเมืองมาอย่างผิดกฎหมาย ทำงานเป็นลูกจ้างปลูกพืชที่สวนในจังหวัดกาญจนบุรี (ชายแดนไทย-พม่าด้านตะวันตก) เธอถูกข่มขืนโดยเพื่อนร่วมงาน เมื่อแม่เธอรู้ว่าถูกข่มขืนจึงพาไปร้องเรียนที่สถานีตำรวจ แต่ตำรวจกลับไม่รับเรื่องร้องเรียนดังกล่าวและแจกจ่ายเงินแม่ของเด็กรับเงินจากผู้กระทำผิดจำนวน 10,000 บาท โดยอ้างว่าเด็กหญิง น ไม่มีสัญชาติไทยและหลบหนีเข้าเมืองมาอย่างผิดกฎหมาย ดังนั้น จึงไม่มีสิทธิ แม่ของเด็กหญิง น ขอความช่วยเหลือจากองค์กรด้านสิทธิมนุษยชนและสหภาพแรงงานความแห่งประเทศไทยก็ได้ยื่นฟ้องคดีดังกล่าว

ที่มา: สหภาพแรงงาน

การยืมยักความเสียหาย
จากการเลือกปฏิบัติ
ทางเชื้อชาติ

13

การเยียวยาความเสียหายจากการ
เลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ

ย่อบทที่ 6 ของอนุสัญญาฯ

กรณีศึกษา

ความพยายามทางกฎหมายเพื่อสิทธิในสัญชาติ

ย่อบทที่ 6 ในอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการ
เลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ

ทางได้ข้อ 6 ของอนุสัญญาฯ รัฐภาคีจะต้องรับรองว่าจะจัดให้มี
การคุ้มครอง และเยียวยาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยศาลหรือสถาบันของรัฐ
ที่มีอำนาจ สำหรับกรณีการกระทำที่เป็นการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในข้อ
เงื่อนไขและทั่วไปข้อ 26 คณะกรรมการ ได้ระบุว่า การขจัดเชิงที่เป็นกรรมและ
เพียงพองานที่เป็นที่ระบอบใจต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นเป็นผลมาจาก
การเลือกปฏิบัติอื่น ไม่เพียงพอแต่จะทำให้โดยการลงโทษ ผู้กระทำความผิดเท่านั้น
ศาลและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจควรต้องพิจารณาให้มีการขจัดเชิงทาง
ด้านภาคเงินสำหรับความเสียหายทั้งในด้านวัตถุและด้านจิตใจที่เกิดขึ้นอย่าง
เหมาะสมต่อสภาพการณ์ สำหรับผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของการเลือกปฏิบัติด้วย

คดีตัวอย่าง

โมฮัมมัด อูสเซน เอลเล กับประเทศเดนมาร์ค การสื่อสาร
เลขที่ 34/2004

(มีการร้องเรียนคดีนี้ต่อคณะกรรมการฯ ในรูปแบบของการร้องเรียน
โดยปัจเจกบุคคลจากใต้อนุสัญญาฯ ข้อที่ 14)

ในคดีนี้ต้องอ้างถึงจดหมายเปิดผนึกที่ส่งถึงบรรณาธิการ ระหว่างที่
มีการดกเสียงกัน เรื่องการห้ามการขลิบอวัยวะเพศของสตรีกับวัฒนธรรม
ของโซมาลี ซึ่งระบุว่าสมาชิกรัฐสภาคนหนึ่งของประเทศเดนมาร์คได้อ้างถึงถึง
paedophiles และนักข่มขืน ผู้ที่ร้องเรียนเห็นว่า การอ้างถึงบุคคลที่มีชาติ
กำเนิดโซมาลีทุกคนว่าเป็น paedophiles และนักข่มขืนถือเป็นการดูหมิ่น

ผู้ร้องเรียนตามข้อ 226 (ข) แห่งประมวลกฎหมายอาญาของเดนมาร์ก บทบัญญัติดังกล่าวให้ถือว่าการกล่าวต่อสาธารณะในลักษณะที่ทำให้คนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งตกอยู่ในภาวะอันตราย ถูกดูหมิ่นหรือถูกดูถูกเหยียดหยาม เนื่องจากเหตุทางเชื้อชาติ สีผิว ชาติกำเนิด หรือชาติพันธุ์กำเนิด ศาสนา หรือ ความโน้มเอียงทางเพศเป็นความผิด รัฐเดนมาร์กปฏิเสธที่จะเปิดการสอบสวนเรื่องนี้ เนื่องจากเห็นว่าไม่สามารถสันนิษฐานได้อย่างมีเหตุมีผลว่า ได้มีการก่อคดีอาญาขึ้นจนถึงขั้นที่จะดำเนินคดีได้ กรณีนี้มีประเด็นพิจารณาสำหรับคณะกรรมการฯ คือ รัฐภาคีได้ปฏิบัติตามพันธกรณีโดยตรงที่จะดำเนินมาตรการที่มีประสิทธิภาพต่อเหตุการณ์ที่ได้รายงานเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาตินั้นหรือไม่

ความเห็นของคณะกรรมการ

คณะกรรมการได้พิจารณาว่า ข้อ 4 ของอนุสัญญาฯ กำหนดว่า ไม่เพียงแต่ระบุว่า การกระทำอันเป็นการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติใดจะต้องถูกลงโทษโดยกำหนดไว้ในกระดาศษเท่านั้น แต่จะต้องมีการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการนำไปใช้ในกฎหมายอาญาหรือบทกฎหมายต่างๆ ที่ห้ามเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ โดยศาลที่มีอำนาจหน้าที่และสถาบันของรัฐ

คณะกรรมการฯ ได้ตั้งข้อสังเกตว่าการกระทำผิดโดยการอ้างถึง "paedophile" และ "นักข่มขืน" อาจทำให้เกิดการเข้าใจเป็นการทั่วไปอย่างผิดๆ ต่อกลุ่มประชาชนทั้งหมดที่มีเพียงพื้นฐานของชาติพันธุ์หรือชาติกำเนิดโดยไม่คำนึงถึงทัศนคติ ความเห็น หรือการกระทำเฉพาะตัวเกี่ยวกับการรลอบยั่ววะเพศหญิง ดังนั้น คณะกรรมการจึงได้ย้ำว่า การใช้สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นนั้นผู้แสดงความคิดเห็นจะต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบเป็นพิเศษด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อพันธกรณีที่จะไม่เผยแพร่ความคิด เหยียดผิว คณะกรรมการยังได้ให้ระลึกถึงข้อเสนอแนะทั่วไป ข้อที่ 30 ซึ่งได้เคยเสนอแนะให้รัฐภาคีทั้งหลายดำเนินการ "ออกมาตรการและปฏิบัติการที่เด็ดขาด เพื่อต่อสู้กับการกระทำหรือแนวโน้มใดๆ ที่มุ่งเป้าตอกย้ำ กระทำซ้ำหรือบันทึกเรื่องที่มีพื้นฐานมาจากการเหยียดเชื้อชาติ

สีผิว เชื้อสาย ชาติกำเนิดหรือเผ่าพันธุ์กำเนิดของสมาชิกในกลุ่มประชากร
ที่ “ไม่ใช่พลเมือง”

คณะกรรมการเห็นว่า ความล้มเหลวของรัฐภาคีดังกล่าวใน
อันที่จะสอบสวนอย่างมีประสิทธิภาพว่าได้มีการกระทำที่เป็นการเลือก
ปฏิบัติทางเชื้อชาติเกิดขึ้นจริงหรือไม่ ถือเป็นการละเมิดข้อบทที่ 4 และ
6 ของอนุสัญญาฯ คณะกรรมการจึงเสนอแนะให้รัฐภาคีนั้นชดใช้
ความเสียหายอย่างเพียงพอให้แก่ผู้ที่ร้องเรียน สำหรับความเสียหาย
ทาง ด้านจิตใจที่เกิดจากการละเมิดอนุสัญญาดังกล่าวไว้ข้างต้น

ความพยายามทางกฎหมายเพื่อสิทธิในสัญชาติ

เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2545 ชาวบ้านในอำเภอแม่สายจำนวน 1,243
คน ถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนราษฎรและยึดบัตรประชาชน ซึ่งส่งผล
เท่ากับว่าชาวบ้านถูกถอนสัญชาติทำให้ต้องตกเป็นคนไร้สัญชาติ รัฐให้
เหตุผลของการกระทำครั้งนี้ว่าชาวบ้านเหล่านี้เคยถือบัตรผู้พลัดถิ่นสัญชาติ
พม่าและดำเนินการให้ได้สัญชาติไทยมาโดยไม่สุจริต ทั้งนี้ ตามมาตรา 30
พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ระบุว่าหากมีคำสั่งซึ่ง
กระทบต่อสิทธิของประชาชนจะต้องมีการแจ้งให้ประชาชนรับทราบล่วงหน้า
ก่อนจะมีการบังคับตามคำสั่งดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ชาวบ้านเหล่านี้มี
หลักฐานว่าเกิดในประเทศไทย นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ก็ไม่ได้แจ้งให้ทราบ
ล่วงหน้าเรื่องการถอนสัญชาติของพวกเขาแต่อย่างใด ซึ่งหากชาวบ้านได้
รับการแจ้งล่วงหน้าดังกล่าวแล้วย่อมมีเวลาจัดเตรียมเอกสารเพื่อนำมา
โต้แย้งกับการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐได้ กรณีนี้ชาวบ้านได้ฟ้องร้องต่อศาล
ปกครอง 3 ปีต่อมาจึงได้มีคำพิพากษาโดยศาลปกครองสูงสุดให้เพิกถอน
คำสั่งของเจ้าหน้าที่รัฐดังกล่าว เนื่องจากเป็นคำสั่งที่มีชอบด้วยกฎหมาย
อันเป็นชัยชนะที่สำคัญของชาวบ้าน

ที่มา : สถาบันกษัตริย์

การบังคับใช้มาตรฐาน สิทธิมนุษยชนสากลในประเทศ

สิทธิมนุษยชนในฐานะเครื่องมือ
เพื่ออ่านความยุติธรรมทางสังคม

- ในกรณีที่ไม่มีการลงนามรับสิทธิ ต้องมีการต่อสู้เพื่อให้มีการลงนามรับสิทธิ
- ในกรณีที่ไม่มีการเคารพสิทธิต้องมีการต่อสู้เพื่อให้มีการใช้สิทธินั้น
- กระบวนการต่อสู้ให้เกิดการลงนามรับซึ่งสิทธินำไปสู่การบังคับใช้ที่ดีขึ้น ในทำนองเดียวกันกระบวนการบังคับใช้สิทธินำไปสู่การลงนามรับซึ่งสิทธิมากขึ้น

(From *Women's Human Rights, Step by Step: A Practical Guide to Using International Human Rights Law and Mechanisms to Defend Women's Human Rights*, by Women, Law and Development International and Human Rights Watch, 1997)

ตามทฤษฎีเอกนิยม (Monist Theory) จะระเบียบทางนิติบัญญัติ เมื่อรัฐให้สัตยาบันรับรองสนธิสัญญาอนุสัญญาสิทธิมนุษยชนฉบับใดฉบับหนึ่งจะมีผลบังคับใช้โดยอัตโนมัติต่อกฎหมายในประเทศตามทฤษฎีทวินิยม (Dualist Theory) ระบบกฎหมายในประเทศแต่ละระบบกฎหมายสากลจะเป็นระบบกฎหมายที่แตกต่างกันและให้ถือว่ากฎหมายในประเทศสำคัญที่สุดจะต้องมีการรับรองหรือนำบทบัญญัติในมาตรฐานสนธิสัญญาสากลมาปรับให้เป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายในประเทศเพื่อให้มีผลบังคับใช้ โดยทฤษฎีแล้ว ลักษณะของระเบียบทางนิติบัญญัติของรัฐนั้นจะเป็นตัวกำหนดว่าจะมีการนำบทบัญญัติในสนธิสัญญาสิทธิมนุษยชนสากลมาปรับใช้กับระบบกฎหมายในประเทศอย่างไร

ในทางปฏิบัติแล้วมีหลายวิธีการที่จะนำมาตราฐานสากลทางด้านสิทธิมนุษยชนมาบังคับใช้ในระบบกฎหมายของแต่ละประเทศ แนวปฏิบัติที่แตกต่างกันดังกล่าวมีพื้นฐานมาจากมาตรา 27 ของอนุสัญญาเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา กล่าวคือ รัฐไม่สามารถอ้างบทบัญญัติกฎหมายในประเทศในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้สนธิสัญญานั้นได้ นอกจากนี้ เมื่อรัฐให้สัตยาบันรับรองสนธิสัญญา รัฐมีหน้าที่จะต้องปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้สนธิสัญญาฉบับนั้นไม่ว่าระเบียบทางนิติบัญญัติของตนจะเป็นอย่างไรก็ตามมีหลายวิธีการที่จะนำมาตราฐานสากลมาปรับใช้ได้แก่

ช่องทางบางประการเพื่อการนำมาตรฐานระหว่างประเทศไปใช้การปฏิรูปกฎหมายและนโยบาย

มาตรฐานสิทธิมนุษยชนสากลสามารถนำมาใช้เพื่อประเมินกฎหมายและนโยบายที่มีอยู่จัดทำข้อเสนอการปฏิรูป ยกตัวอย่างเช่น ข้อเสนอแนะทั่วไปที่ 31 ว่าด้วยการป้องกันการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในการบริหารงานและทำหน้าที่ของระบบยุติธรรมทางอาญา สามารถนำมาใช้เพื่อทบทวนระบบยุติธรรมทางอาญาที่เป็นอยู่ จำแนกให้เห็นช่องว่างในระบบและเสนอแนะสิ่งที่ควรเปลี่ยนแปลงในระดับนโยบายอย่างพอเพียง

กรอบการวิเคราะห์ที่ใช้โดยกฎหมายในเครือเบียนว่าด้วยความเท่าเทียมและการไม่เลือกปฏิบัติ

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว แม้ว่าตัวอย่างข้างต้นข้างต้นข้างต้นถึงเด็ก แต่กรอบปฏิบัติดังกล่าว ก็อาจนำไปปรับใช้กับกลุ่มชายขอบอื่นๆ ในสังคมได้

กรอบปฏิบัติประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ได้แก่

- ขั้นตอนที่ 1 การจำแนกประเด็นปัญหาหลักที่ส่งผลกระทบต่อเด็ก (แรงงานเด็ก การละเมิดสิทธิเด็กลี้ภัย)
- ขั้นตอนที่ 2 การเลือกประเด็นหลักการศึกษา ยกตัวอย่างเช่น การจำแนกมาตรฐานตามที่เสนอแนะโดยอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

- ขั้นตอนที่ 3 การเปรียบเทียบกฎหมายและนโยบายที่เป็นอยู่กับมาตรฐานดังกล่าว และตั้งข้อสังเกตถึงช่องว่างที่มีอยู่
- ขั้นตอนที่ 4 การเปรียบเทียบการดำเนินงานด้านการศึกษาที่เป็นจริงกับกฎหมายนโยบายและตั้งข้อสังเกตถึงช่องว่างที่มีอยู่
- ขั้นตอนที่ 5 ใช้ช่องว่างที่มีอยู่เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเฉพาะให้ส่งผลในทางปฏิบัติ รวมทั้งทางกฎหมายและนโยบายเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานและบรรทัดฐานที่มีอยู่ในอนุสัญญา ผลลัพธ์ของกรอบปฏิบัติดังกล่าว ได้แก่ ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขกฎหมาย นโยบายและการปฏิบัติ ซึ่งถ้าทำร่วมกันจะเป็นพื้นฐานให้เกิดการเจรจาระดับชาติเพื่อพัฒนานโยบายระดับชาติว่าด้วยเด็กและประเด็นเพื่อการรณรงค์

เป็นไปจาก Ropik in Still Water,
Reflections by Activists on Local and National Level Work on Economic Social
and Cultural Rights, by Inter national Human Rights Internship Program)

การตัดสินใจเกี่ยวกับสิทธิ

รัฐธรรมนูญส่วนใหญ่มีบทบัญญัติว่าด้วยสิทธิซึ่งสอดคล้องกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน หลักกฎหมายสิทธิมนุษยชนสากลอย่างเช่น บทบัญญัติในสนธิสัญญา ความเห็นทั่วไปและคำตัดสินของหน่วยงานที่ดูแลการบังคับใช้สนธิสัญญาสามารถนำมาใช้เพื่อตีความสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญได้ ยกตัวอย่างเช่น ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนตามกติกาสากลว่าด้วยสิทธิพลเรือนและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) มักเป็นบทบัญญัติที่ศาลใช้อ้างอิงในการตีความพระราชบัญญัติสิทธิมนุษยชนใน ช่องก

สิทธิความเท่าเทียมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

มาตรา 5 ประชาชนชาวไทยไม่ว่ากำเนิด เพศ หรือศาสนาใด ย่อมอยู่ในความคุ้มครองแห่งรัฐธรรมนูญนี้เสมอกัน

มาตรา 30 บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือก

ปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้ มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้ สิทธิและเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็น ธรรมตามวรรคสาม

สิทธิในการได้รับการเยียวยาความเสียหายตามรัฐธรรมนูญ

มาตรา 28 (2) บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้

มาตรา 28 (3) บุคคลย่อมสามารถใช้สิทธิทางศาลเพื่อบังคับให้รัฐต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติ ในหมวดนี้ได้โดยตรง.....

การให้การศึกษาและการสร้างความเข้มแข็งด้านสิทธิมนุษยชน

ในบางครั้งผู้ที่เผชิญกับการเลือกปฏิบัติไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหา การละเมิดและการเอาเปรียบได้เนื่องจากความรู้ที่จำกัดหรือความกลัวที่ฝังรากลึกในใจ การตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนอาจช่วยส่งเสริมความรู้ที่เชื่อมั่นในตนเองและการตระหนักถึงสิทธิซึ่งสุดท้ายแล้วจะพัฒนาขึ้นได้ก็จากการกระทำของผู้ที่ถูกละเมิดสิทธินั่นเอง การให้ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนเป็นกระบวนการส่งเสริมเพื่อแสวงหาความรู้ ทักษะและคุณค่าที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการตระหนักถึงการยืนยันและการอ้างถึงสิทธิของตน ทั้งนี้ ตามบรรทัดฐานสิทธิมนุษยชนสากล การให้ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนดังกล่าวอยู่บนหลักการการมีส่วนร่วมและการสร้างความเข้มแข็ง การสร้างความเข้มแข็งโดยตัวของมันเองก็เป็นกระบวนการมีส่วนร่วมซึ่งกระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมแสดงความเห็น สอบถามและปฏิบัติภารกิจที่จอห์น ฮามูเอล นักกิจกรรมสิทธิมนุษยชนเขียนไว้ว่า

‘สิทธิมนุษยชนจะมีคุณค่าอย่างแท้จริงก็เมื่อมีความเชื่อมโยงกับการมีส่วนร่วมของสาธารณะ และการมีส่วนร่วมจะเกิดขึ้นได้ก็ต้องมีการสร้างความเข้มแข็งให้ประชาชนก่อน ความรู้สึกเข้มแข็งเกิดขึ้นได้จากความรู้สึกมีศักดิ์ศรี เคารพคุณค่าของตนเองและความสามารถที่จะตั้งคำถาม ความรู้สึกเข้มแข็งรวมทั้งการตระหนักถึงสิทธิตามกฎหมายและตามรัฐธรรมนูญของตน ย่อมทำให้จิตสำนึกทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเข้มแข็งขึ้น’

ยุทธศาสตร์ข้างต้นไม่สามารถดำรงอยู่โดยแยกจากกัน หากนำมาใช้ร่วมกันจะเป็นเครื่องมืออันทรงพลังเพื่อการเปลี่ยนแปลงสังคม ทั้งนี้เป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับความเห็นทั่วไปที่ 9 ของคณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมด้านล่าง

การให้ความรู้ การจัดตั้งและการฟ้องร้องคดีของชุมชน

กระบวนการฟ้องร้องคดีที่ซับซ้อนเชิงเทคนิคส่งผลให้กระบวนการดังกล่าวเป็นเครื่องมือเฉพาะของนักกฎหมายและผู้มีอาชีพด้านกฎหมาย โดยที่ผู้ฟ้องอาจเป็นเพียงผู้ค้ำยันห่างๆ เท่านั้น โดยเฉพาะในกรณีที่ผู้ฟ้องเป็นประชาชนจากรากหญ้าซึ่งยากจนและไม่รู้หนังสือและมักมีความยำเกรงและเคลือบแคลงต่อหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ อย่างไรก็ตาม การฟ้องร้องคดีตามสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมอาจเป็นเครื่องมืออันทรงพลังเพื่อช่วยให้สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมมากขึ้น สามารถให้ความรู้และสร้างการรวมตัวของบุคคลกลุ่มหรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากประเด็นปัญหาต่างๆ และยังช่วยจำแนกและกำหนดกรอบให้กับปัญหาเหล่านั้นได้อย่างชัดเจน

เนื่องจากการใช้สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมมักเกี่ยวข้องกับประชาชนจำนวนมากการฟ้อง ร้องทางกฎหมายอาจเป็นประเด็นที่นำไปสู่การรวมตัวเพื่อปฏิบัติกรร่วมกัน แม้ว่าผลการตัดสินใจอาจไม่เป็นไปตามที่คาดหวังก็ตาม แต่การฟ้องร้องคดีเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดฉันทามติและการใช้พลังเพื่อแสดงออกซึ่ง ความเห็นแย้งมหาชนในรูปแบบอื่นๆ ได้

การฟ้องร้องคดีจะมีประสิทธิภาพ เมื่อนำมาใช้ร่วมกับยุทธศาสตร์
การให้ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนและปฏิบัติกรของชุมชนที่กว้างกว่านั้น
ทั้งนี้ เป็นการดำเนินงานของเครือข่ายตามช่องทางในท้องถิ่นที่มีอยู่ในกรณี
ที่ไม่มีเครือข่ายในท้องถิ่น ต้องมีการช่วยเหลือ เพื่อให้สามารถสร้างความ
เชื่อมโยงระหว่างสมาชิกที่มีผลประโยชน์ซึ่งเกี่ยวข้องร่วมกัน กลุ่มหรือ
ชุมชนที่ได้รับผลกระทบจะต้องเห็นความสำคัญของการเข้าร่วมรับฟังการ
พิจารณาคดีสาธารณะซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการต่อสู้เพื่อความเป็นธรรม
จะต้องมีการพยายามถ่วงและขยายความประเสริฐสำคัญที่มีก ารอภิปราย
ในระหว่างการพิจารณาคดีในรูปแบบที่ง่ายที่สุดและใช้ภาษาถิ่นเหมาะสม
ทั้งควรมีการให้ข้อมูลกับชุมชนโดยรวมของสาธารณะถึงการทำงานของ
ตัวแทนด้านกฎหมายหรือการทำงานในช่องทางที่ไม่เป็นทางการอื่นๆ

15

כחפוח

{ ภาวะพหุภาคี 1 }

{ ดัชนีศัพท์พจนานุกรม }

ปฏิญญา (Declaration) : คำแถลงของรัฐซึ่งไม่มีผลผูกพันรัฐนั้นๆ ใดๆ อย่างเป็นทางการที่ได้ถูกบรรจุไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ซึ่งมีผลผูกพันรัฐในฐานะชาติประชดระหว่งประเทศ หลักกฎหมายทั่วไป หรือหลักการพื้นฐานแห่งมนุษยชาติ ฉะนั้น หลักเหล่านี้จึงเป็นรากฐานของ หลักซึ่งทุกประเทศไม่สามารถมองข้ามได้

สนธิสัญญา (Treaties) : สนธิสัญญาโดยทั่วไปแล้วมีพันธะผูกพันสัญญาอันเป็นลายลักษณ์อักษรทำโดยรัฐภาคี สนธิสัญญาเป็นที่รู้จักทางได้หลากหลายชื่อ อาทิ กติกา จดหมายสัญญาสิทธิบัตร ในระหว่งประเทศ รัฐจะแสดงเจตนาที่จะเข้าผูกพันตามพันธกรณีในสนธิสัญญาอื่นๆ โดยการใช้คำว่ายิน หรือ การภาคยานุวัติ¹

สนธิสัญญาเฝ้าระวังในเรื่องกฎหมายสนธิสัญญา เมื่อรัฐให้สัตยาบันสนธิสัญญา รัฐนั้นๆ จะรับที่จะปฏิบัติตามพันธกรณีตามสนธิสัญญา "โดยเจตนาจริงใจ" ² หมายความว่ารัฐนั้นๆ ไม่สามารถหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบภายใต้กฎหมายระหว่งประเทศได้ ตรวจสอบตราบทบัญญัติในกฎหมายภายในของตนเองเพื่อที่จะแสดงเหตุผลต่อความล้มเหลวต่อการปฏิบัติตามภาระหน้าที่ตามกฎหมายระหว่งประเทศ

ข้อสงวน (Reservations) : ขณะที่รัฐภาคยานุวัติต่อสนธิสัญญา รัฐอาจตั้ง "ข้อสงวน" เกี่ยวกับบางบทบัญญัติในสนธิสัญญาอื่นๆ ได้ด้วย ข้อสงวนที่รัฐภาคีอาจปรับเปลี่ยนเงื่อนไขจนเกิดผลตามกฎหมายที่มีต่อรัฐภาคีในบางบทบัญญัติของสนธิสัญญา ข้อสงวนดังกล่าวตั้งขึ้นได้เฉพาะใน

¹ ภาคยานุวัติ มีอีกคำที่รัฐใช้เป็นคำให้สัตยาบันที่บังคับใช้แล้ว
² จดหมายสัญญาเฝ้าระวังที่กฎหมายสนธิสัญญา ข้อ 26

เวลาเดียวกับที่รัฐเข้าเป็นภาคีในสนธิสัญญาเท่านั้น ซึ่งสงวนสิทธิเหนือ
จากนี้ไม่ควรมีผลต่อเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสนธิสัญญาแต่อย่างใด
ซึ่งสงวนอาจถูกถอนได้ตลอดเวลาโดย การแสดงเจตนาของรัฐภาคีตาม
รูปแบบและวิธีการที่กำหนดไว้

สนธิสัญญา (Treaty Bodies) : สนธิสัญญาทำหน้าที่สังเกต
ควบคุมการปรับใช้สนธิสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชน
คณะกรรมการต่างๆ ที่ถูกแต่งตั้งขึ้น ประกอบไปด้วยผู้เชี่ยวชาญอิสระที่
เลือกโดยตัวแทนของรัฐภาคีแต่ทำหน้าที่ในฐานะปัจเจกบุคคล สนธิสัญญา
เพิ่มพื้ณกลไกการสังเกตควบคุมผ่านวิธีการข้างกล่าวมา

ภาคผนวกที่ 2

การศึกษานวัตกรรม/ให้สัตยาบัน เพื่อเข้าเป็นภาคี
อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติ
ทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบของประเทศไทย

พิจารณารายงานประเทศ : ทุกรัฐภาคีของสนธิสัญญาระหว่างประเทศมีหน้าที่จะต้องเสนอรายงานเกี่ยวกับมาตรการต่างๆ และปัญหาในภาคดำเนินการเกี่ยวกับสิทธิทางใต้สนธิสัญญาที่เกี่ยวข้องของ รายงานของรัฐภาคีจะถูกตรวจสอบโดยคณะกรรมการ หลังจากนั้นคณะกรรมการจะจัดรายงานการพิจารณาซึ่งแสดงข้อคิดเห็นต่อคณะกรรมการดำเนินการต่างๆ ของรัฐภาคีตามพันธะกรณีของสนธิสัญญา และมีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาที่ดีขึ้น

พิจารณาข้อร้องเรียนของบุคคล : ในกรณีของสนธิสัญญา 4 ฉบับ คือ กติกาสากลว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (ICERD) อนุสัญญาต่อต้านการทรมาน การกระทำที่โหดร้ายอื่นๆ การปฏิบัติสิทธิการลงโทษที่เลวร้าย (CAT) และอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW) บุคคลอาจยื่นคำร้องเรียนเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิตามสนธิสัญญาต่อ คณะกรรมการเกี่ยวกับสนธิสัญญาที่เกี่ยวข้องซึ่งจะพิจารณาคำร้องเรียนและตัดสินว่ามีการละเมิดสิทธิ

ทำข้อคิดเห็นทั่วไป/ข้อเสนอแนะทั่วไป : การทำให้งานเกิดความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับมาตรฐานตามสนธิสัญญาโดยการทำข้อคิดเห็นทั่วไปหรือข้อเสนอแนะทั่วไปซึ่งเป็นการอธิบายเกี่ยวกับธรรมชาติและกรอบของสิทธิและหน้าที่ต่างๆ ในสนธิสัญญาคำอธิบายเหล่านี้ซึ่งให้คำจำกัดความของสิทธิและหน้าที่ต่างๆ ตามสนธิสัญญาซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญต่อการตีความสนธิสัญญา เมื่อมีการอ้างถึงมาตรฐานสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนก็หมายถึงการทำความเข้าใจซึ่งสนธิสัญญาไปพร้อมกับการทำความเข้าใจข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับสนธิสัญญานั้นๆ

สนธิสัญญาอื่นๆ ที่รัฐไทยได้ให้สัตยาบันซึ่งภาคประชาสังคมแล้วได้แก่

- อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (ICERD) ปี ค.ศ. 1965
- กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) ปี ค.ศ. 1966
- กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (ICESCR) ปี ค.ศ. 1966
- อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW) ปี ค.ศ. 1979
- อนุสัญญาต่อต้านการทรมาน การกระหึ่มที่โหดร้ายอื่นๆ การปฏิบัติและการลงโทษที่เลวร้าย (CAT) ปี ค.ศ. 1984
- อนุสัญญาว่าด้วยการปกป้องสิทธิที่ล่วงของแรงงานข้ามชาติและครอบครัว (ICRMW) ปี ค.ศ. 1990
- ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิชนพื้นเมือง ปี ค.ศ. 2007

ภาคผนวกที่ 3

อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติ
ทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ

International Convention on the Elimination of
All Forms of Racial Discrimination

รัฐภาคีแห่งอนุสัญญาฯ

โดยพิจารณาว่า กฎบัตรสหประชาชาติตั้งอยู่บนหลักการของศักดิ์ศรี และความเสมอภาคของมนุษย์ทั้งมวลและโดยพิจารณาว่ารัฐสมาชิกได้ประกาศตนที่จะร่วมกันดำเนินการโดยร่วมมือกับสหประชาชาติให้บรรลุถึงเจตนารมณ์ประการหนึ่งของสหประชาชาติในอันที่จะส่งเสริมและสนับสนุนความเคารพและนับถือในสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพ ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของมนุษย์ทั้งมวลโดยไม่มีการจำแนกความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติ ชาติ ภาษา หรือ ศาสนา

โดยพิจารณาว่า ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติประกาศว่ามนุษย์ทั้งมวลเกิดมามีอิสระและเสมอภาคในศักดิ์ศรีและสิทธิและทุกคนมีความชอบธรรมที่จะมีสิทธิและเสรีภาพซึ่งได้ระบุไว้ในปฏิญญาฯ โดยไม่มีที่จำแนกความแตกต่างใดๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องเชื้อชาติ สีผิว และชาติกำเนิด

โดยพิจารณาว่า มนุษย์ทั้งมวลสมควรแก่กันตามกฎหมายและมีสิทธิอันชอบธรรมที่จะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายจากการเลือกปฏิบัติใดๆ และจากกาทกระทำใดๆ อันอาจก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติ

โดยพิจารณาว่า สหประชาชาติได้ประณามลัทธิล่าอาณานิคมและการปฏิบัติใดๆ อันก่อให้เกิดการแบ่งแยกและการเลือกปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบหรือในแง่ไหนใดและปฏิญญาสากลว่าด้วยการที่สหประชาชาติให้แก่ประเทศและกลุ่มชนที่ตกเป็นอาณานิคม ลงวันที่ 14 ธันวาคม 2503 (ข้อมติสมัชชาสหประชาชาติที่ 1514 (XV)) ได้ยืนยันและประกาศอย่างหนักแน่น

ถึงความจำเป็นที่จะต้องล้มล้างการแบ่งแยกและเลือกปฏิบัติใดๆ อย่างรวดเร็วและโดยไม่มีเงื่อนไข

โดยพิจารณาว่า ปฏิญญาปรากฎสหประชาชาติว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบลงวันที่ 20 พฤศจิกายน 2506 (ข้อมติสมัชชาสหประชาชาติที่ 1904 (XV)) ยืนยันอย่างหนักแน่นถึงความจำเป็นอย่างเร่งด่วนที่จะจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติที่มีอยู่ทั่วโลกในทุกรูปแบบทุกแง่มุม และการเสริมสร้างความเข้าใจและความเคารพในศักดิ์ศรีของมนุษย์

เชื่อมั่นว่าสิทธิใดๆ ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความคิดที่ว่า คนเชื้อชาติหนึ่งเชื้อชาติใดเหนือกว่าชนเชื้อชาติอื่นเป็นความคิดในทางวิทยาศาสตร์และในทางจริยธรรมของสังคม ทั้งยังเป็นสิทธิที่อยุติธรรมและอันตรายและไม่มีเหตุผลใดๆ ที่อาจรองรับการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติได้ไม่ว่าในทางทฤษฎีหรือในทางปฏิบัติไม่ว่าจะแห่งไหนใด

ยืนยันว่า การเลือกปฏิบัติระหว่างมนุษย์บนพื้นฐานของเชื้อชาติสีผิว และเผ่าพันธุ์กำเนิดเป็นอุปสรรคประการหนึ่งต่อความสัมพันธ์ฉันมิตรและสันติภาพระหว่างชาติและอาจก่อกวนความสงบสุขและสวัสดิภาพในหมู่ชนและความสมานฉันท์ระหว่างผู้ที่อาศัยอยู่เคียงข้างกันแม้แต่ภายในรัฐเดียวกัน

เชื่อมั่นว่า การคงอยู่ของอุปสรรคขวางกั้นทางเชื้อชาติไม่สอดคล้องอย่างยิ่งกับอุดมการณ์ของสังคมมนุษย์ใดๆ

หวังว่า การจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติซึ่งยังคงมีปรากฏให้เห็นได้เด่นชัดในพื้นที่บางแห่งในโลกนี้ และค่อนนโยบายของรัฐซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเหนือกว่าทางเชื้อชาติหรือความรังเกียจเคียดชัง อคติ นโยบายแบ่งแยกผิวในแอฟริกาได้การแบ่งแยกกลุ่มและการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ

มุ่งมั่น ที่จะจัดให้มีมาตรการต่างๆ ที่จำเป็นในอันที่จะจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบและทุกแง่มุมอย่างเร่งด่วนตลอดจนป้องกันและต่อสู้กับลัทธิและแนวปฏิบัติใดๆ ที่เป็นไปในการเหยียดผิว เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจระหว่างเชื้อชาติต่างๆ และสร้างประชาคมระหว่างประเทศ

ที่ปราศจากการแบ่งแยกทางเชื้อชาติและการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ

ตระหนักถึง อนุสัญญาว่าด้วยการเลือกปฏิบัติในการจ้างงานและการประกอบอาชีพซึ่งได้รับการรับรองจากองค์การแรงงานระหว่างประเทศ เมื่อปี 2501 และอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางการศึกษา ซึ่งได้รับการรับรองโดยองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติเมื่อปี 2503

ปรารถนาที่จะอนุวัติหลักการ ที่ปรากฏอยู่ในปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ และประกันให้มีการจัดวางมาตรการที่เป็นรูปธรรมเพื่อการอนุวัติการดังกล่าว

ได้ตกลงกันดังต่อไปนี้

ภาค 1

ข้อ 1

1. ในอนุสัญญานี้คำว่า "การเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ" จะหมายถึงการจำแนก การกีดกัน การจำกัดหรือการเลือก โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของเชื้อชาติ สีผิว เชื้อสาย หรือชาติกำเนิดหรือเผ่าพันธุ์กำเนิดซึ่งมีเจตนาหรือมีผลให้เกิดการระงับหรือกีดกันการเคารพสิทธิมนุษยชน และเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และในด้านอื่นๆ ของการดำรงชีวิตในสังคม

รวมทั้งการระงับหรือกีดกันการใช้สิทธิเหล่านั้นอย่างเสมอภาคของบุคคล

2. อนุสัญญานี้จะไม่ใช่กับการจำแนก การกีดกัน การจำกัดหรือการเลือกโดยรัฐภาคีของอนุสัญญานี้ระหว่างพลเมือง และบุคคลที่ไม่ใช่พลเมือง

3. จะตีความอนุสัญญานี้ไปในทางที่กระทบต่อขอบพของกฎหมายภายในของรัฐภาคีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเชื้อชาติ สัญชาติ และการให้สัญชาติไม่ได้หากขอบพนั้นๆมิได้เลือกปฏิบัติต่อชนเชื้อชาติหนึ่งเชื้อชาติใดโดยเฉพาะ

4. มาตรการพิเศษที่จัดให้มีขึ้นตามความจำเป็น โดยมีเจตนาเพื่อ

ประกันให้มีความก้าวหน้าอย่างเพียงพอในหมู่ชนบางเชื้อชาติหรือบางเผ่า พันธุ์หรือบุคคลบางกลุ่มที่ต้องการความคุ้มครอง เพื่อให้กลุ่มหรือบุคคลเหล่านั้นได้มีสิทธิมนุษยชน และเสรีภาพขั้นพื้นฐานอย่างเสมอภาค จะไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ ทั้งนี้ มาตรการดังกล่าวต้องไม่ก่อให้เกิดการอับรังไว้ซึ่งสิทธิที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มชนเชื้อชาติต่างๆ และจะไม่คงอยู่ต่อไป ภายหลังจากที่ได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้แล้ว

ข้อ 2

1. รัฐภาคีประณามการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ และจะจัดให้มีนโยบายที่จะขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ และส่งเสริมความเข้าใจระหว่างชนทุกเชื้อชาติโดยวิธีการที่เหมาะสมและไม่รีรอเพื่อการนี้

(ก) รัฐภาคีแต่ละรัฐจะไม่กระทำ การใดๆ ที่จะเป็นการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล กลุ่มบุคคล หรือสถาบัน และจะประกันว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคน และสถาบันของรัฐทุกแห่ง ทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่นจะปฏิบัติตามพันธกรณีนี้

(ข) รัฐภาคีจะไม่อุปถัมภ์ช่วยเหลือ หรือสนับสนุนการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติโดยบุคคลหรือองค์กรใด

(ค) รัฐภาคีแต่ละรัฐจะดำเนินมาตรการที่มีประสิทธิภาพเพื่อทบทวนนโยบายของรัฐบาล ทั้งในกรอบแห่งชาติและระดับท้องถิ่น และแก้ไขเพิกถอนหรือยกเลิกกฎหมายหรือกฎระเบียบใดๆ ที่มีผลก่อให้เกิดหรือแพร่ขยายการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติไม่ว่าในที่ใดก็ตาม

(ง) รัฐภาคีแต่ละรัฐจะห้ามและยกเลิกการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติโดยบุคคล กลุ่ม หรือองค์กรโดยวิธีการอันเหมาะสม ซึ่งรวมทั้งการออกกฎหมายที่ใช้ตามความจำเป็นของสถานการณ์

(จ) รัฐภาคีแต่ละรัฐจะสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรที่มุ่งประสานหลายเชื้อชาติเข้าด้วยกันและดำเนินการเคลื่อนไหว และการกระทำใดๆ ในอันที่จะขจัดอุปสรรคขวางกั้นทางเชื้อชาติตามความเหมาะสม และจะไม่สนับสนุนการกระทำใดๆ อันมีแนวโน้มที่จะเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับการแบ่งแยกทางเชื้อชาติ

ข้อ 3

รัฐภาคีประมาณอย่างยิ่งต่อการแบ่งแยกทางเชื้อชาติและลัทธิแบ่งแยกผิว และจะป้องกัน ห้าม และจัดการปฏิบัติทั้งหมดในลักษณะนี้ในเขตอาณาของตน

ข้อ 4

รัฐภาคีประมาณการโฆษณาชวนเชื่อทั้งหมดและองค์กรทั้งปวงที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความคิดหรือทฤษฎีของความเหนือกว่าของชนชาติหนึ่งชาติใดหรือของกลุ่มบุคคลตามสีผิวหรือเผ่าพันธุ์กำเนิด หรือที่พยายามให้เหตุผลรองรับหรือส่งเสริมความเกลียดชังระหว่างเชื้อชาติหรือการเลือกปฏิบัติในรูปแบบใดก็ตาม และตกลงที่จะจัดให้มีมาตรการในทางบวกในทันทีที่จะจัดการกระตุ้นหรือการกระทำที่เลือกปฏิบัติ และเพื่อการนี้จะดำเนินการต่างๆ โดยคำนึงถึงหลักการที่ปรากฏอยู่ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติและสิทธิต่างๆ ที่ได้ระบุในข้อ 5 ของอนุสัญญาฉบับนี้ ซึ่งรวมถึง

(ก) จะประกาศให้การเผยแพร่ความคิดที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเหนือกว่าทางเชื้อชาติ หรือความเกลียดชัง อันเกิดจากความแตกต่างทางเชื้อชาติ การช่วยกระตุ้นให้เกิดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติและการกระทำรุนแรงหรือกระตุ้นให้เกิดการกระทำรุนแรงนั้นต่อชนเชื้อชาติหนึ่งเชื้อชาติใดหรือกลุ่มบุคคลที่มีสีผิวอื่นหรือเผ่าพันธุ์กำเนิดอื่น ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนทางการเงินต่อกิจกรรมชาตินิยม เป็นการกระทำที่ต้องได้รับโทษตามกฎหมาย

(ข) จะประกาศให้องค์กรกิจกรรมจัดตั้งและกิจกรรมโฆษณาชวนเชื่ออื่นๆ ทั้งปวงที่ส่งเสริมและกระตุ้นการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติเป็นสิ่งผิดกฎหมายและต้องห้าม และการเข้าร่วมในองค์กรหรือกิจกรรมเหล่านั้นเป็นการกระทำที่ต้องได้รับโทษตามกฎหมาย

(ค) จะไม่อนุญาตให้เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือขององค์กรของรัฐ ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้มีการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ

ข้อ 5

เพื่อให้สอดคล้องตามพันธกรณีพื้นฐานที่ได้จัดวางไว้ตามข้อ 2 ของอนุสัญญาฯ นี้ รัฐภาคีจะห้ามและขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุก รูปแบบ และจะประกันสิทธิของทุกคนให้มีความเสมอภาคกันตามกฎหมาย โดยไม่จำแนกตามเชื้อชาติ สีผิว หรือชาติหรือเผ่าพันธุ์กำเนิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการใช้สิทธิดังต่อไปนี้

(ก) สิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติต่อกันอย่างเท่าเทียม ภายใต้ศาล และองค์กรอื่นๆ ทั้งปวงในกระบวนการยุติธรรม

(ข) สิทธิที่บุคคลจะได้รับสวัสดิภาพและการคุ้มครองโดยรัฐให้รอดพ้นจากความรุนแรงหรือการทำร้ายร่างกาย ไม่ว่าจะโดยการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือโดยกลุ่มบุคคลหรือสถาบันใดก็ตาม

(ค) สิทธิทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิทธิที่จะเข้าร่วมในการเลือกตั้ง การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งและการสมัครรับเลือกตั้งโดยอยู่บนพื้นฐานของการใช้สิทธิอย่างทั่วถึงและเสมอภาคกัน การเข้าร่วมในรัฐบาลและเข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรมสาธารณะในทุกระดับและความเสมอภาคในการเข้าถึงบริการสาธารณะ

(ง) สิทธิพลเมืองอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

- (1) สิทธิเสรีภาพในการโยกย้ายและในการพำนักอาศัยภายในเขตแดนของรัฐ
- (2) สิทธิในการเดินทางออกจากประเทศหนึ่งประเทศใดรวมทั้งประเทศของตนเองและในอันที่จะกลับคืนมายังประเทศตน
- (3) สิทธิในการครองสัญชาติ
- (4) สิทธิในการสมรส การเลือกคู่สมรส
- (5) สิทธิในการครอบครองทรัพย์สิน ทั้งโดยส่วนตัวและโดยร่วมกับบุคคลอื่น
- (6) สิทธิในการรับมรดก
- (7) สิทธิในการมีเสรีภาพทางความนึกคิด ความสำนึก และศาสนา
- (8) สิทธิในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก

- (9) สิทธิในการชุมนุมอย่างสงบและการรวมกลุ่ม
- (๑) สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่ง
- (1) สิทธิในการมีงานทำในการเลือกงานอย่างเสรี มีสภาพในการทำงานที่เหมาะสมน่าพอใจ ในการได้รับการคุ้มครองจากสภาพการตกงาน ในการได้รับค่าจ้างที่เท่าเทียมกันกับงานที่ทำในระดับเดียวกัน ในการได้รับผลตอบแทนที่ยุติธรรมและ น่าพอใจ
 - (2) สิทธิในการจัดตั้งเข้าร่วมกับสหภาพแรงงาน
 - (3) สิทธิในการมีที่อยู่อาศัย
 - (4) สิทธิในการรับบริการสาธารณสุข การดูแลสุขภาพทางการแพทย์ การประกันสังคม และการบริการทางสังคม
 - (5) สิทธิในการได้รับการศึกษาและการฝึกอบรม
 - (6) สิทธิในการเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมอย่างเท่าเทียมกัน

(๒) สิทธิในการเข้าถึงสถานที่หรือบริการใดๆ ที่มีไว้สำหรับสาธารณชน เช่น การเดินทางขนส่ง โรงแรม ร้านอาหาร ร้านกาแฟ โรงละคร และสวนสาธารณะ

ข้อ 6

รัฐภาคีจะรับประกันต่อทุกคนในเขตอาณาที่จะได้รับการคุ้มครองและการเยียวยาที่จะมีประสิทธิภาพ โดยผ่านศาลระดับชาติและองค์กรของรัฐอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องต่อการกระทำใดๆ อันเป็นการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ ซึ่งได้ละเมิดต่อสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลนั้น อันไม่สอดคล้องกับอนุสัญญานี้ และสิทธิในอันที่จะขอจากศาลนั้น การทดแทนอย่างยุติธรรมและพอเพียงและการชดใช้ความเสียหายอันเป็นผลจากการเลือกปฏิบัตินั้น

ข้อ 7

รัฐภาคีจะจัดให้มีมาตรการที่มีประสิทธิภาพและอย่างทันที โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขากการสอนการศึกษาวัฒนธรรมและสาธารณสุข

โดยมุ่งหมายที่จะต่อสู้กับการมีอคติอันนำไปสู่การเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ และเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจ ชันติธรรมและมิตรไมตรีระหว่างชาติต่างๆ และระหว่างกลุ่มชนเชื้อชาติและเผ่าพันธุ์ต่างๆ และเพื่อแพร่ขยาย เจตนารมณ์และหลักการของกฎบัตรสหประชาชาติ ปฏิญญาสากลว่าด้วย สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยการขจัด การเลือกปฏิบัติ ทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบและอนุสัญญา

ภาค 2

ข้อ 8

1. จะมีการจัดตั้งคณะกรรมการว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติ ทางเชื้อชาติ (ต่อไปนี้จะเรียกว่าคณะกรรมการ) ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ 8 คน ที่มีสถานะทางศีลธรรมสูงและเป็นที่ยอมรับในความเป็นกลาง ได้รับการเลือกตั้งโดยรัฐภาคีจากคนชาติตน และจากการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะ ส่วนตัว ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงการกระจายสัดส่วนของภูมิภาคอย่างเป็นธรรม และการเป็นตัวแทนของอารยธรรมหลากหลายรูปแบบและระบบกฎหมาย หลักๆ

2. สมาชิกของคณะกรรมการจะได้รับการเลือกตั้งโดยการลงคะแนนลับจากรายชื่อบุคคลที่เสนอโดยรัฐภาคี รัฐภาคีแต่ละรัฐอาจเสนอชื่อคนชาติตนได้หนึ่งคน

3. การเลือกตั้งครั้งแรกจะจัดขึ้นหกเดือนภายหลังจากที่อนุสัญญา นี้มีผลใช้บังคับและอย่างน้อยที่สุดสามเดือนก่อนวันเลือกตั้งแต่ละครั้ง เลขาธิการสหประชาชาติจะทำหนังสือเชิญรัฐภาคีให้เสนอนามผู้สมัคร ภายในสองเดือน และเลขาธิการสหประชาชาติจะต้องเตรียมรายนามผู้ที่ได้รับ การเสนอนามตามลำดับอักษร โดยระบุรัฐภาคีที่เป็นผู้เสนอนาม และจัดส่งรายนามต่อไปยังรัฐภาคี

4. การเลือกตั้งสมาชิกคณะกรรมการจะจัดขึ้นในการประชุมรัฐภาคี ซึ่งจัดขึ้นโดยเลขาธิการสหประชาชาติ ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ ในการประชุมดังกล่าว ซึ่งสองในสามของรัฐภาคี ประกอบขึ้นเป็นองค์ ประชุมนั้น ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งให้เป็นสมาชิกคณะกรรมการจะต้องเป็นบุคคล

ที่ได้รับการเสนอแนะที่ได้รับคะแนนเสียงมากที่สุด และได้รับเสียงข้างมาก
เด็ดขาดจากผู้แทนของรัฐภาคีที่เข้าร่วมการประชุมและออกเสียง

5. (ก) สมาชิกคณะกรรมการจะได้รับการเลือกตั้งสำหรับวาระสี่ปี
อย่างไร ก็ตามสมาชิกทุกคนในบรรดาสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้ง
ครั้งแรกจะหมดวาระลงเมื่ออยู่ในตำแหน่งครบสองปี โดยประธานคณะ
กรรมการจะคัดเลือกชื่อของสมาชิกทุกคนนี้ โดยการจับสลากในทันทีหลัง
จากการเลือกตั้งครั้งแรก

(ข) สำหรับการจัดให้มีผู้แทนในตำแหน่งที่ว่างลง รัฐภาคีซึ่งผู้ทรง
คุณวุฒิได้ยุติภารกิจในฐานะสมาชิกของคณะกรรมการจะต้องแต่งตั้งผู้ทรง
คุณวุฒิจากคนชาติตน ทั้งนี้ โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะ
กรรมการด้วย

6. รัฐภาคีจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายของสมาชิกคณะกรรมการ
ในขณะที่สมาชิกคณะกรรมการปฏิบัติภารกิจของคณะกรรมการ

ข้อ 9

1. รัฐภาคีรับที่จะเสนอรายงานให้เลขาธิการสหประชาชาติเพื่อเข้า
สู่การพิจารณาของคณะกรรมการเกี่ยวกับมาตรการต่างๆ ทางด้านกฎหมาย
กระบวนการยุติธรรม กระบวนการบริหารและอื่นๆ ซึ่งรัฐภาคีได้จัดให้มีขึ้น
เพื่อบังคับใช้ข้อบทของอนุสัญญา

(ก) ภายในหนึ่งปีหลังจากที่อนุสัญญานี้มีผลใช้บังคับกับรัฐภาคีนั้น
และ

(ข) ทุกๆ สองปีหลังจากนั้นและเมื่อคณะกรรมการร้องขอ ทั้งนี้
คณะกรรมการอาจขอข้อมูลอื่นๆ จากรัฐภาคีได้

2. คณะกรรมการจะรายงานเป็นประจำทุกปี ผ่านเลขาธิการ
สหประชาชาติในสมัชชาสหประชาชาติรับทราบถึงกิจกรรมของคณะกรรมการ
และอาจจัดทำข้อเสนอแนะและข้อแนะนำทั่วไป โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของ
รายงานและข้อมูลที่ได้รับจากรัฐภาคี ข้อเสนอแนะและข้อแนะนำทั่วไป
เหล่านั้นจะได้รับการรายงาน ต่อที่ประชุมสมัชชาพร้อมด้วยทัศนะ (หากมี)
จากรัฐภาคี

ข้อ 10

1. คณะกรรมการจะกำหนดระเบียบข้อบังคับการประชุมของตนเอง
2. คณะกรรมการเลือกเจ้าหน้าที่ของตนสำหรับวาระสองปี
3. สำนักงานเลขานุการสำหรับคณะกรรมการจะได้รับการจัดสรรให้โดยเลขาธิการสหประชาชาติ
4. การประชุมคณะกรรมการ โดยปกติจะจัดขึ้น ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ

ข้อ 11

1. หากรัฐภาคีใดเห็นว่ารัฐภาคีอื่นไม่ปฏิบัติตามข้อบทของอนุสัญญาฯ นี้ รัฐภาคีนั้นอาจนำเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการ คณะกรรมการจะส่งต่อเรื่องดังกล่าวไปยังรัฐภาคีที่เกี่ยวข้องนั้น ภายในสามเดือน รัฐภาคีที่ได้รับเรื่องจะต้องเสนอคำอธิบายเป็นลายลักษณ์อักษรหรือด้วยแถลงให้เกิดความกระจ่างในเรื่องดังกล่าว รวมทั้งระบุการจัดการแก้ไข ซึ่งรัฐภาคีนั้นอาจได้ดำเนินไปให้คณะกรรมการทราบ
2. หากเรื่องดังกล่าวไม่ได้รับการปรับแก้จนเป็นที่พอใจของทั้งสองฝ่าย ไม่ว่าจะโดยการเจรจาวิภาคีหรือโดยกระบวนการอื่นๆ ภายในหกเดือน หลังจากรัฐภาคีได้รับแจ้งการร้องเรียนครั้งแรก ไม่ว่าจะรัฐภาคีใดในระหว่างรัฐทั้งสองย่อมมีสิทธิที่จะนำเรื่องดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการอีกครั้งหนึ่งโดยการแจ้งให้คณะกรรมการและรัฐภาคีอีกรัฐหนึ่งนั้นทราบ
3. คณะกรรมการจะจัดการกับกรณีข้างต้นตามวรรค 2 ของข้อนี้ ก็ต่อเมื่อได้พิจารณาอย่างชัดเจนแล้วว่าได้มีการใช้มาตรการภายในประเทศทั้งหมดแล้ว แต่ไม่ประสบผลในกรณีดังกล่าวอันสอดคล้องกับหลักการกฎหมายระหว่างประเทศซึ่งเป็นที่ตระหนักกันอยู่ทั่วไป อย่างไรก็ตามก็ตีกฎนี้จะไม่ถือปฏิบัติ หากกระบวนการจัดการดังกล่าว ดำเนินไปอย่างเปิดเผยโดยไม่มีเหตุผลสมควร
4. ในกรณีใดก็ตามที่มีการนำเสนอต่อคณะกรรมการ คณะกรรมการอาจขอให้รัฐภาคีที่เกี่ยวข้องนั้นจัดหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้

5. ในขณะที่กรณีใดก็ตามตามข้อมูลนี้อยู่ในการพิจารณาของ คณะกรรมการรัฐภาคีที่เกี่ยวข้องมีสิทธิอันชอบธรรมที่จะจัดส่งผู้แทนเข้าร่วมใน กระบวนการพิจารณาของคณะกรรมการ โดยไม่มีสิทธิลงคะแนนเสียงในขณะที่ คณะกรรมการพิจารณาเรื่องดังกล่าว

ข้อ 12

1. (ก) หลังจากที่คณะกรรมการได้รับและได้รวบรวมข้อมูลที่เห็นว่า จำเป็นทั้งหมดแล้ว ประธานคณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อไกล่เกลี่ย (ต่อไปนี้จะเรียกว่าคณะกรรมการ) ประกอบด้วย บุคคลห้าคน ซึ่งอาจเป็นสมาชิกคณะกรรมการหรือไม่ก็ได้ สมาชิกคณะกรรมการจะได้รับการแต่งตั้งโดยฉันทามติจากคู่กรณี และคณะกรรมการจะประสานงานระหว่างรัฐภาคีคู่กรณีโดยมุ่งหวังที่จะนำมาซึ่งการแก้ไข ปัญหาอย่างสันติ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเคารพในอนุสัญญา

(ข) หากรัฐภาคีคู่กรณีไม่สามารถตกลงกันได้ภายในสามเดือน ในเรื่องการแต่งตั้งบุคคลเข้าเป็นสมาชิกคณะกรรมการทั้งหมดหรือ บางส่วน สมาชิกคณะกรรมการที่ไม่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐภาคีคู่ กรณีจะได้รับการเลือกตั้งโดยการลงคะแนนลับของคณะกรรมการ ด้วย คะแนนเสียง 2 ใน 3 ของสมาชิกคณะกรรมการ

2. สมาชิกคณะกรรมการจะปฏิบัติหน้าที่ในฐานะส่วนตัว และ จะต้องไม่เป็นคนชาติของรัฐภาคีคู่กรณีหรือรัฐที่มีได้เป็นภาคีอนุสัญญา

3. คณะกรรมการจะเป็นผู้เลือกประธานและกำหนดระเบียบ ข้อบังคับของตน

4. โดยปกติการประชุมคณะกรรมการจะจัดขึ้น ณ สำนักงานใหญ่ สหประชาชาติหรือในสถานที่อื่นตามแต่ คณะกรรมการจะเห็นว่าสะดวก

5. สำนักเลขาธิการซึ่งจะจัดให้มีขึ้นตามข้อ 10 วรรค 3 ของ อนุสัญญา จะทำงานให้คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้น กรณีมีข้อพิพาท ระหว่างรัฐภาคี

6. รัฐภาคีคู่กรณีจะร่วมกันรับผิดชอบภาระค่าใช้จ่ายของสมาชิก คณะกรรมการอย่างเท่าเทียมกันตามประมาณการค่าใช้จ่ายโดยเลขาธิการ

สหประชาชาติ

7. เลขาธิการจะได้รับอำนาจให้จ่ายค่าใช้จ่ายของสมาชิกคณะกรรมการ (หากจำเป็น) ก่อนจะได้รับกรใช้คืนจากรัฐภาคีคู่กรณี ตามวรรค 6 ของข้อนี้

8. คณะกรรมการจะได้รับข้อมูลที่คณะกรรมการได้รับและรวบรวม และคณะกรรมการอาจขอให้รัฐที่เกี่ยวข้องจัดส่งข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องให้ได้

ข้อ 13

1. เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวอย่างสมบูรณ์แล้ว คณะกรรมการจะจัดเตรียมรายงานและเสนอต่อประธานคณะกรรมการ ระบุถึงผลการสอบสวนในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกรณีดังกล่าว ระหว่างคู่กรณีและรวบรวมข้อแนะนำซึ่งคณะกรรมการเห็นเหมาะสม สำหรับการแก้ไขข้อพิพาทอย่างสันติ

2. ประธานคณะกรรมการจะจัดส่งรายงานของคณะกรรมการ ให้กับรัฐภาคีคู่กรณีและภายในสามเดือน รัฐภาคีคู่กรณีจะต้องแจ้งให้ประธานคณะกรรมการทราบว่ารัฐนั้นยอมรับหรือไม่ยอมรับข้อแนะนำตามที่รวบรวมอยู่ในรายงาน ของคณะกรรมการ

3. ภายหลังจากช่วงเวลาที่ได้ให้ในวรรค 2 ของข้อนี้ ประธานคณะกรรมการจะจัดส่งรายงานของคณะกรรมการ และประกาศของรัฐภาคีที่เกี่ยวข้องไปยังรัฐอื่นๆ ที่เป็นภาคีสถวนี่

ข้อ 14

1. รัฐภาคีรัฐหนึ่งรัฐใดอาจประกาศยอมรับอำนาจของคณะกรรมการ ในการรับพิจารณาข้อร้องเรียนจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลภายในเขตอาณา ของรัฐภาคีนั้น ซึ่งอ้างว่าได้ตกเป็นเหยื่อของการละเมิดสิทธิตามที่ระบุในอนุสัญญานี้โดยรัฐภาคีนั้น ทั้งนี้ คณะกรรมการจะไม่รับข้อร้องเรียนที่ เกี่ยวข้องกับรัฐภาคีที่มีได้ประกาศยอมรับอำนาจของคณะกรรมการ

2. รัฐภาคีซึ่งได้ประกาศตาม วรรค 1 ของข้อนี้อาจจัดตั้งหรือ

มอบหมายหน่วยงานภายใต้กระบวนการกฎหมายแห่งชาติของรัฐนั้นให้มีอำนาจพิจารณาข้อร้องเรียนจากบุคคลและกลุ่มบุคคลภายในอาณาเขตของรัฐนั้น ซึ่งอ้างว่าตกเป็นเหยื่อของการละเมิดสิทธิตามที่ระบุในอนุสัญญานี้ และได้ใช้มาตรการจัดการแก้ไขในระดับท้องถิ่นจนหมดสิ้นแล้ว แต่ไม่บังเกิดผล

3. รัฐภาคีที่เกี่ยวข้องจะต้องมอบเอกสารประกาศตามวรรค 1 ของข้อนี้และเอกสารระบุชื่อหน่วยงานที่ได้จัดตั้งหรือได้รับมอบหมายตามวรรค 2 ของข้อนี้ให้เลขาธิการสหประชาชาติ ซึ่งจะจัดส่งสำเนาเอกสารไปแจ้งรัฐภาคีอื่นๆ ทั้งนี้ รัฐภาคีที่เกี่ยวข้องอาจเพิกถอนการประกาศนี้ได้ทุกเมื่อ โดยการแจ้งต่อเลขาธิการสหประชาชาติ แต่การเพิกถอนดังกล่าวจะต้องไม่กระทบต่อการร้องเรียน ซึ่งอยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการ

4. หน่วยงานซึ่งจัดตั้งขึ้นหรือได้รับมอบหมายตามวรรค 2 ของข้อนี้ จะจัดทำทะเบียนข้อร้องเรียน และจะจัดส่งสำเนาทะเบียนดังกล่าวเป็นรายปีให้เลขาธิการสหประชาชาติตามช่องทางที่เหมาะสม โดยเป็นที่เข้าใจกันว่า จะไม่มีการเปิดเผย เนื้อหาต่อสาธารณชน

5. ในกรณีที่หน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นหรือได้รับมอบหมายตามวรรค 2 ของข้อนี้ไม่สามารถปฏิบัติงานเป็นที่พอใจ ผู้ร้องเรียนมีสิทธิที่จะร้องเรียนเรื่องดังกล่าวไปยังคณะกรรมการภายในเวลา 6 เดือน

6. (ก) คณะกรรมการจะแจ้งข้อร้องเรียนที่ได้รับต่อรัฐภาคีที่ถูกกล่าวหาว่าละเมิดข้อบทของอนุสัญญา โดยจะไม่เปิดเผยชื่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยมิได้รับอนุญาต ทั้งนี้ คณะกรรมการจะไม่รับข้อร้องเรียนที่ไม่มีการลงนาม

(ข) ภายในระยะเวลา 3 เดือน หลังจากที่ได้รับแจ้งข้อร้องเรียน รัฐจะต้องจัดส่งคำอธิบายเป็นลายลักษณ์อักษร หรือด้อยแถลงไปยังคณะกรรมการเพื่อให้เกิดความกระจ่างในเรื่องดังกล่าวรวมทั้งระบุการจัดการแก้ไขที่รัฐนั้นอาจได้ดำเนินการแล้ว

7. (ก) คณะกรรมการจะพิจารณาข้อร้องเรียน โดยคำนึงถึงข้อมูลที่ได้รับจากรัฐภาคีและผู้ร้องเรียน ทั้งนี้ คณะกรรมการจะไม่พิจารณาข้อร้องเรียน หากผู้ร้องเรียนมิได้ประกันว่าได้ใช้กระบวนการจัดการภายในที่

มืออยู่จนหมดสิ้นแล้วแต่ไม่บังเกิดผล อย่างไรก็ตาม กฎนี้จะไม่ถือปฏิบัติ หากกระบวนการจัดการดังกล่าวดำเนินการไปอย่างยืดเยื้อโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

(๗) คณะกรรมการจะจัดส่งข้อเสนอและข้อเสนอแนะไปยังรัฐภาคีที่เกี่ยวข้องนั้นและไปยังผู้ร้องเรียน

8. คณะกรรมการจะรวมสรุปข้อร้องเรียนดังกล่าวสรุปคำอธิบายและข้อมูลของรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง ข้อเสนอและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการไว้ในรายงานประจำปีตามความเหมาะสม

9. คณะกรรมการจะมีอำนาจปฏิบัติหน้าที่ตามที่ระบุไว้ในข้อนี้ เมื่อรัฐภาคีอนุสัญญาอย่างน้อยที่สุด 10 รัฐ ได้ประกาศยอมรับอำนาจของคณะกรรมการตามวรรค 1 ของข้อนี้

ข้อ 15

1. ในระหว่างที่รอให้ปฏิญญาว่าด้วยการคืนเอกราชให้แก่ประเทศและกลุ่มชนที่ตกเป็นอาณานิคมตามข้อมติสมัชชา สหประชาชาติที่ 1514 (XV) ลงวันที่ 14 ธันวาคม 2503 บรรลุวัตถุประสงค์ ข้อบท ของอนุสัญญานี้จะไม่จำกัดสิทธิของกลุ่มชนเหล่านั้นที่จะร้องเรียน ตามที่ได้อนุญาตไว้ในกติการะหว่างประเทศอื่นๆ ของสหประชาชาติและทบวงการชำนัญพิเศษ

2. (ก) คณะกรรมการซึ่งจัดตั้งขึ้นตามข้อ 8 วรรค 1 ของอนุสัญญานี้ จะรับสำเนาข้อร้องเรียนจากองค์กรของสหประชาชาติ ซึ่งดูแลงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับหลักการ และวัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้ในการพิจารณาข้อร้องเรียนขององค์กรเหล่านี้ จากผู้ที่อยู่อาศัยในดินแดนที่อยู่ในภาวะทรัสตีและดินแดนที่ยังมิได้ปกครองตนเอง และดินแดนอื่นๆ ที่ข้อมติสมัชชาที่ 1514 (XV) มีผลใช้บังคับ ซึ่งเกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่ครอบคลุมโดยอนุสัญญานี้และจะจัดส่ง ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับข้อร้องเรียนเหล่านี้ให้องค์กรเหล่านั้นรับทราบ

(ข) คณะกรรมการจะรับสำเนารายงานจากองค์กรของสหประชาชาติที่เกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายยุติธรรม การบริหารหรือมาตรการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักการและวัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้ซึ่งผู้มีอำนาจ

ปกครองในดินแดนที่อ้างถึงในวรรคย่อย (ก) ของข้อนี้นำไปใช้ และคณะกรรมการจะแสดงความคิดเห็นและจัดทำข้อคิดเสนอแนะไปยังองค์กรเหล่านี้

3. คณะกรรมการจะรวมสรุปข้อร้องเรียนและรายงานจากหน่วยงานของสหประชาชาติ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับข้อร้องเรียน และรายงานนั้นไว้ในรายงานของคณะกรรมการต่อสมัชชา

4. คณะกรรมการจะขอรับ ข้อมูลเกี่ยวกับดินแดนที่อ้างถึงในวรรค 2 (ก) ของข้อนี้ที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ ของอนุสัญญานี้จากเลขาธิการสหประชาชาติได้

ข้อ 16

ข้อบทของอนุสัญญานี้ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การยุติข้อพิพาทหรือข้อร้องเรียนจะต้องนำไปบังคับใช้โดยปราศจากอคติ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการอื่นๆซึ่งกติกาหรืออนุสัญญาที่ได้รับการรับรองจากสหประชาชาติ และทบวงชำนาญพิเศษได้กำหนดไว้ใน การยุติข้อพิพาทหรือข้อร้องเรียน ในเรื่องการเลือกปฏิบัติและจะไม่กีดกันรัฐภาคีจากการแสวงหากระบวนการอื่นๆ เพื่อยุติข้อพิพาทตามที่กำหนดไว้ในความตกลงระหว่างประเทศทั่วไป และที่จัดทำขึ้นเป็นพิเศษซึ่งมีผลใช้บังคับกับรัฐภาคีที่เกี่ยวข้องนั้น

ภาค 3

ข้อ 17

1. อนุสัญญานี้เปิดให้รัฐซึ่งเป็นสมาชิกสหประชาชาติหรือสมาชิกทบวงการชำนัญพิเศษรัฐภาคีแห่งรัฐธรรมนูญศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ และรัฐอื่นซึ่งสมัชชาสหประชาชาติได้เชิญให้เข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญานี้ลงนามได้

2. อนุสัญญานี้ต้องมีการให้สัตยาบัน สัตยาบันสารจะต้องเก็บรักษาไว้ ที่เลขาธิการสหประชาชาติ

ข้อ 18

1. อนุสัญญานี้จะเปิดให้รัฐซึ่ง กล่าวถึงในข้อ 17 วรรค 1 เข้า

ภาคยานุวัติได้

2. ภาคยานุวัติจะมีผลเมื่อมีการมอบภาคยานุวัติสารไว้ให้เลขาธิการสหประชาชาติเก็บรักษา

ข้อ 19

1. อนุสัญญาฉบับนี้จะมีผลบังคับใช้ เมื่อครบกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้มีการมอบสัตยาบันสารและภาคยานุวัติสาร ฉบับที่ 27 ต่อเลขาธิการสหประชาชาติแล้ว

2. สำหรับรัฐแต่ละรัฐซึ่งได้ให้สัตยาบันฉบับนี้หรือได้เข้าภาคยานุวัติภายหลังจากที่ได้มีการมอบสัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติสาร ฉบับที่ 27 อนุสัญญา จะมีผลใช้บังคับกับรัฐนั้น 30 วัน หลังจากวันที่รัฐนั้นได้มอบสัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติสารของตนแล้ว

ข้อ 20

1. เลขาธิการสหประชาชาติจะรับข้อสงวนที่รัฐต่างๆ จัดทำในขณะให้สัตยาบันหรือภาคยานุวัติและส่งต่อให้รัฐทุกรัฐที่เป็นภาคีหรือจะเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฉบับนี้ ทั้งนี้ รัฐภาคีใดที่ต้องการคัดค้านข้อสงวน ดังกล่าว จะต้องแจ้งคัดค้านต่อเลขาธิการสหประชาชาติภายใน 90 วัน นับจากวันที่ได้รับแจ้งจากเลขาธิการสหประชาชาติ

2. ไม่อนุญาตให้ตั้งข้อสงวนที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ ของอนุสัญญาและที่อาจมีผลกีดกันการดำเนินการขององค์กรใด ๆ ที่จัดตั้งขึ้นตามอนุสัญญาฉบับนี้ ทั้งนี้ จะถือว่าข้อสงวนไม่สอดคล้องหรือเป็นอุปสรรคกีดกัน หาก 2 ใน 3 ของรัฐภาคีของอนุสัญญาฉบับนี้คัดค้านข้อสงวนนั้น

3. จะถอนข้อสงวนได้ในทุก โอกาสโดยการแจ้งต่อเลขาธิการสหประชาชาติ และการแจ้งดังกล่าวจะมีผลในวันที่เลขาธิการสหประชาชาติได้รับเอกสารแจ้ง

ข้อ 21

รัฐภาคีอาจเพิกถอนอนุสัญญา โดยการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังเลขาธิการสหประชาชาติ การเพิกถอนจะมีผลใช้บังคับหนึ่งปีภายหลังจาก

จากวันที่เลขาธิการ สหประชาชาติ ได้รับการแจ้งดังกล่าว

ข้อ 22

ข้อพิพาทใดๆ ระหว่างรัฐภาคีสองรัฐหรือมากกว่า ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตีความหรือการนำอนุสัญญาไปใช้ ซึ่งไม่อาจตกลงได้โดยการเจรจาหรือโดยกระบวนการซึ่งได้ระบุไว้ในอนุสัญญานี้ หากได้รับการร้องขอจากรัฐที่เป็นคู่กรณีจะได้รับการเสนอต่อไปยังศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ เพื่อพิจารณาแล้วเสียแต่ว่าคู่กรณีตกลงที่จะจัดการด้วยวิธีการอื่น

ข้อ 23

1. รัฐภาคีใดๆ อาจขอให้มีการแก้ไขอนุสัญญานี้ได้ทุกเมื่อ โดยการแจ้ง เป็นลายลักษณ์อักษรไปยังเลขาธิการสหประชาชาติ
2. สมัชชาสหประชาชาติจะตัดสินว่าจะดำเนินการใดๆ หรือไม่ต่อคำขอดังกล่าว

ข้อ 24

เลขาธิการสหประชาชาติจะแจ้งให้รัฐที่อ้างถึงตามข้อ 17 วรรค 1 ของอนุสัญญาถึงรายละเอียดดังต่อไปนี้

- (ก) การลงนามให้สัตยาบันและการภาคยานุวัติตามข้อ 17 และ 18
- (ข) วันที่อนุสัญญานี้มีผลใช้บังคับตามข้อ 19
- (ค) การติดต่อและการประกาศที่ได้รับตามข้อ 14 20 และ 23
- (ง) การเพิกถอนตามข้อ 21

ข้อ 25

1. อนุสัญญานี้ซึ่งจัดทำไว้เป็นภาษาจีน อังกฤษ ฝรั่งเศส รัสเซีย และสเปน เป็นต้น ฉบับแท้จึงเท่าเทียมกันจะเก็บรักษาไว้ ณ สำนักงานบรรณสารของสหประชาชาติ

มูลนิธิผสานวัฒนธรรม (CrCF) เป็นองค์กรเอกชนซึ่งไม่แสวงผลกำไร จัดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายภายใต้กระทรวงวัฒนธรรม ในปี พ.ศ. 2545 โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนที่มีชาติพันธุ์และวัฒนธรรมต่างๆ กัน รวมทั้งส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชนและประชาธิปไตย มูลนิธิฯ ยังทำงานร่วมกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สภานายความ มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคมและองค์กรเครือข่ายภาคประชาสังคม เพื่อส่งเสริมหลักนิติธรรม และการเข้าถึงความยุติธรรมสำหรับกลุ่มประชากรที่หลากหลายซึ่งกลายเป็นกลุ่มคนชายขอบที่มักจะได้รับผลกระทบจากการละเมิดสิทธิมนุษยชน และสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มประชากรที่หลากหลายผ่านการส่งเสริมให้มีการศึกษา การทำวิจัย และข้อมูลเพื่อเผยแพร่ความรู้

สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งเอเชีย (AIHR) ได้ก่อตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2548 ด้วยความมุ่งมั่นที่จะสร้างเสริมพลังสำหรับกิจกรรมด้านสิทธิมนุษยชนทั้งในทางทฤษฎีและปฏิบัติ ส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมโยงกันอย่างมีระบบระหว่างภาควิชาการและภาคปฏิบัติ และสร้างเสริมกระบวนการที่ต่อเนื่องในการปฏิบัติงานและสะท้อนความคิดกลับไปยังทฤษฎีและการปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชน สถาบันฯ ยังทำหน้าที่เป็นองค์กรซึ่งสนับสนุนข้อมูลสำหรับกิจกรรมด้านสิทธิมนุษยชนในภูมิภาคเอเชียและยังสร้างการเรียนรู้จากประสบการณ์ในภูมิภาคอื่น ๆ

สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งเอเชีย
มูลนิธิผสานวัฒนธรรม